

PLA ESTRATÈGIC TARRAGONA CULTURA 2033_V0

Versió maig 2025

ÍNDEX PLA ESTRATÈGIC TARRAGONA CULTURA 2033

1.- Introducció.	4
1.1.-La comunitat és cultura, la cultura és comunitat	4
1.2.- Planificar les polítiques culturals: per què?	6
2. Missió i visió del Pla.....	11
2.1. Missió.....	11
2.2. Visió	11
2.3. Valors i principis rectors.....	11
3. Diagnosi de la situació	14
3.1. Metodologia participativa.....	15
3.1.1. Accions realitzades	15
3.1.2. Reptes prioritzats a partir de l'anàlisi de la diagnosi	17
4. Objectius del Pla Estratègic Tarragona Cultura	22
4.1.- Objectius generals	22
4.2.- Objectius específics.....	23
5. Línies estratègiques	24
5.1. Línies estratègiques generals	24
5.2.- Quadre d'objectius generals i específics	28
5.3. Eixos transversals.....	32
5.3.1. Participació com a metodologia de treball	32
5.3.2. Mesures transversals de Perspectiva gènere	34
5.3.3. Mesures transversals en Accessibilitat	37
5.3.4. Recomanacions per aplicar mesures de sostenibilitat	39
6.- Resums dels marcs d'acció.....	40
6.1.- Pla de Mediació cultural.....	42
6.2.- Pla d'acció de Cultura i Educació.....	48
6.3.- Pla d'acció sociocultural.....	51
6.4.- Pla d'acció de foment de la lectura	53
6.5.- Pla d'acció del Cicle festiu, cultura popular d'arrel tradicional i Patrimoni Immaterial	58
6.6.- Pla d'acció de difusió del Patrimoni i la història	62

6.7.- Pla d'acció d'Arts escèniques i música.....	65
6.8.- Pla d'acció d'Arts visuals.....	69
6.9.- Pla d'acció cultural transversal i Suport a la creació i la pràctica cultural .	74
6.10.- Plans estratègics municipals que incideixen en la cultura.....	80
6.11. Quadre resum d'accions a realitzar.....	80
7.- Comunicació estratègica	80
7.1.- Contextualització i anàlisi de la realitat	81
7.2.- Objectius del Pla de Comunicació	86
7.3.- Principis metodològics	87
7.4.- Línies d'acció.....	87
7.5.- Proposta de recursos generals per a la comunicació cultural	89
8.- Recursos	93
8.1. Recursos infraestructurals i materials.....	93
8.2. Recursos econòmics	95
8.3. Recursos Humans	97
9. Seguiment i avaluació	99
10. Annexos	102

1.- Introducció.

1.1.-La comunitat és cultura, la cultura és comunitat

Montserrat Soronellas Masdeu

Departament d'Antropologia, Filosofia i Treball Social, URV

Parlar de cultura és parlar de comunitat i d'humanitat. La cultura, entesa com el codi simbòlic al qual feia referència l'antropòleg Clifford Geertz a la dècada de 1970 per definir-la, és el que ens fa humans perquè només les persones tenim la capacitat d'abstracció necessària per crear i interpretar símbols tan essencials com el llenguatge, l'art o la tecnologia. La cultura és, doncs, l'instrument imprescindible que ens permet relacionar-nos i establir els vincles socials que garanteixen la supervivència i la vida en comunitat. Aquesta és la constatació essencial que ha guiat més de 150 anys de recerca antropològica sobre la gran diversitat de cultures del món i que, malgrat la mirada colonial tan present, ha permès capgirar aquella manera humanística d'entendre la cultura com un conjunt de coneixements específics i expressament apresos i accessible només a les elits. La cultura ja no és només això, però també és això. La cultura és tot allò que se'ns transmet com a membres d'una societat i és, per tant, aprenentatge i comunicació.

La transmissió cultural és un procés que imprimeix canvis a la cultura, sigui per inèrcies pròpies i per la incidència del contacte cultural. Aquesta és una constatació essencial: la cultura és dinàmica, canviant, malgrat que les societats malden per preservar les seves idiosincràsies culturals. Les societats es resisteixen al canvi cultural un mecanisme que hem d'interpretar en el context de la construcció de la identitat cultural que els humans necessitem per trobar el nostre lloc al món i per posicionar-nos respecte a tot allò que ens envolta. Tota cultura selecciona els elements culturals que considera configuradors de la seva identitat i és amb aquest objectiu que les institucions disposen les polítiques necessàries per preservar-los i, alhora, vetllar per promoure i donar pas la necessària renovació cultural.

La tensió entre el canvi cultural constant i la preservació de les identitats és una qüestió molt rellevant. Les cultures són heterogènies: el gènere, l'edat, la classe social, l'opció sexual o l'origen són, entre d'altres, factors de diferenciació cultural que han de ser tinguts en compte. Com a societat, ens ha costat reconèixer aquesta diversitat de mirades i posicions, que reclama poder ser present a l'espai públic i que, lògicament, condiciona l'acció cultural. El repte és buscar i oferir espais compartits a la ciutadania perquè la convivència cultural no es plantegi des de legitimitats culturals jerarquitzades.

Les polítiques culturals tenen un paper essencial en aquesta matèria perquè les programacions culturals han estat i seguiran sent un context facilitador de la renovació cultural i de l'acceptació de la diversitat. La democratització cultural és ben bé això, garantir que la cultura arribi a tothom, no només a la diversitat de públics receptors, sinó també a totes les persones que vulgui i pugui crear continguts culturals, siguin quins siguin els referents de la seva identitat: l'edat, el gènere, la classe social, les capacitats diverses, l'opció sexual, la religió, el lloc i la cultura on s'ha nascut, o els llocs i les cultures per on s'ha passat o es resideix.

La cultura ens relaciona en vincles solidaris, ens acosta, ens cuida, ens consola, ens motiva, ens connecta, ens emociona, ens transforma, ens fa créixer... la cultura ens fa humans. La pandèmia de la Covid-19 ens va fer molt evident el gran valor que hem de donar a la cultura. Els llibres, el cinema, la música, les capacitats creatives reflectides en un simple quadern de pintar mandales, i les accions solidàries de suport mutu, ens van salvar de la duresa dels confinaments. Va posar-se en evidència que, quan tot s'atura, queda la cultura. Les institucions, des de les polítiques culturals i amb una necessària connivència amb els agents culturals diversos i amb la ciutadania, han de vetllar perquè la cultura segueixi sent un agent transformador de la societat, un espai de convivència i un dret humà essencial que ens rescata cada dia dels capteniments vitals.

La cultura és doncs conformadora de comunitat i la política pública té la responsabilitat de planificar la cultura des de dispositius de governança que reconnectin a la ciutadania amb l'acció cultural des d'un compromís compartit. La cultura pot fer molt per la ciutat, per assolir millors nivells de cohesió social i territorial, per educar en l'acceptació de la diversitat i per promoure espais de trobada i de construcció comunitària. L'eina per aconseguir-ho és la mediació cultural entesa com un mecanisme que retroba i acompanya la interrelació entre agents culturals, administració, creadors/es i, amb una ciutadania que és portadora de cultures i que es reivindica com a públic però també com a agent de creació i de canvi cultural. Una ciutadania que fa propostes que han de ser escoltades. La ciutadania i el sector públic han d'avançar junts per reeixir en qualsevol àmbit, també, i sobretot, en el cultural.

La planificació cultural va més enllà de la programació, de la presa en consideració dels públics o de l'estat i la capacitat de les instal·lacions. Per fer-ho bé, cal escoltar, cal prendre consciència de com són i quines expectatives culturals tenen "les comunitats" que conformen la ciutat. El Pla Estratègic de Cultura de Tarragona s'ha preparat des d'aquesta escolta mitjançant l'activació d'un procés participatiu extens en el temps i en les accions programades. La ciutadania de Tarragona ha estat convocada al llarg de més d'un any a participar en taules de debat sectorials i territorials, també a jornades transversals que han convidat a debatre qüestions que havien de ser afrontades prèviament a la

redacció del Pla: la diversitat territorial de Tarragona, els sectors culturals, l'accessibilitat, la diversitat o el gènere, entre d'altres. També s'han fet entrevistes a persones expertes en gestió cultural i en la redacció de plans estratègics, així com amb agents culturals de la ciutat que podien aportar la seva mirada experta sobre la cultura en el context particular de la ciutat de Tarragona. En darrer lloc, s'han preparat també dos qüestionaris, un de destinat a enquestar a la ciutadania per captar la seva opinió i usos culturals, i un altre per recollir dades de les persones o grups que duen a terme activitat cultural a Tarragona, de manera individual o organitzada. Tot aquest procés participatiu no només legitima la feina feta sinó que enforteix les reflexions i propostes que conformen aquest Pla. Ha estat plantejat des de la lògica de la governança perquè s'ha partit d'un model de gestió pública relacional capaç d'actuar des de la connexió i el diàleg amb la comunitat, entre tots els actors implicats en l'acció cultural. En aquest sentit, els eixos principals a partir dels quals s'han aglutinat els resultats del procés participatiu són l'atenció a la diversitat, la participació i l'accessibilitat a la cultura. L'objectiu és arribar a tothom i implicar a tothom en l'activitat cultural de Tarragona. Ha calgut establir ponts, promoure trobades ciutadanes i potenciar el diàleg per tenir el context des del qual havia de ser redactat el Pla, caldrà també seguir aquestes mateixes dinàmiques per assolir els objectius marcats i reeixir en la voluntat política que guia aquesta planificació.

1.2.- Planificar les polítiques culturals: per què?

Nicolás Barbieri Muttis

Universitat Oberta de Catalunya

Quin sentit té elaborar un pla de cultura? Necessita la ciutat de Tarragona una eina d'aquest tipus? La resposta a aquestes preguntes no pot deslligar-se del com es faci aquest pla, és a dir, dels valors darrera d'aquest procés i de les formes en què s'hagi desenvolupat. En qualsevol cas, en les següents pàgines s'aborden els reptes més importants que implica, avui dia, elaborar un pla de cultura en l'àmbit local.

El dret a participar en l'elaboració, implementació i avaluació de polítiques culturals és un dret cultural. Això interpel·la molt directament a les ciutats, com deixa clar l'Agenda 21 de la cultura (entre d'altres referents en aquest àmbit). La pregunta és: són els plans de cultura una eina rellevant i efectiva per impulsar aquest dret? Depèn. Planificar les polítiques culturals no és planificar la cultura, ni tan sols la vida cultural. No ho pot (ni ho ha de) ser. La vida cultural és molt més ampla, diversa i complexa del que passa a les institucions culturals i del que

aquestes poden preveure. Tot i així, malauradament, més d'un procés de planificació s'ha construït sobre aquesta fallàcia.

Ara bé, un pla de cultura sí que pot ser rellevant per reconèixer i afavorir el dret a participar en la vida cultural de la ciutat. En la recerca [L'equitat en les polítiques culturals](#), editat per la Diputació de Barcelona, es van identificar quatre dimensions d'aquest dret:

-**Accés:** assistència a activitats i gaudi de béns culturals, en aquest cas generats per altres persones o organitzacions.

-**Pràctica:** activitats que faciliten la contribució a la vida cultural, a través de la creació, formació i expressió cultural pròpia.

-**Comunitat:** acció cultural col·lectiva i compartida, que es concreta en formar part d'entitats, grups o esdeveniments comunitaris diversos (i no només artístics).

-**Governança:** formar part de processos de deliberació i decisió sobre la vida cultural pública de la ciutat, des de participar en l'elaboració, implementació i avaluació de polítiques culturals fins a organitzar activitats pròpies.

Així doncs, participar lliurement en la presa de decisions sobre l'orientació de les polítiques culturals de la ciutat és una dimensió clau d'aquest dret. I un pla de cultura ha de poder ser una eina al servei de l'exercici d'aquesta dimensió i, en general, de tot el dret a participar en la vida cultural de la ciutat.

Democratitzar la definició dels problemes i la cerca de solucions col·lectives

D'una banda, un pla de cultura ha de servir per preguntar-nos quins són els problemes públics de la vida cultural de la ciutat, aquelles situacions que “demanen” (i alhora legitimen) la intervenció pública. És a dir, la intervenció de l'Ajuntament, però també de molts altres agents implicats en les polítiques culturals. Aquest debat sobre els problemes culturals públics és fonamental, i per tant és essencial que es faci de manera plenament democràtica.

Hi ha una frase que il·lustra la importància d'aquest tema. Sobre les polítiques públiques s'acostuma a dir: “qui defineix, decideix”. Això vol dir que les persones o grups que aconseguixin posicionar la seva visió del problema en l'agenda estaran marcant l'orientació de les polítiques culturals. No només perquè així s'estableix amb quina prioritat abordarem aquests problemes, sinó perquè reduïm les possibles alternatives de solucions per donar-hi resposta. Per exemple, davant una mateixa situació (la desigualtat en la vida cultural) distintes interpretacions d'aquest “problema” condueixen a camins diferents. En el projecte de recerca [DEPART](#), de la UOC s'han identificat algunes d'aquestes diferències. No és el

mateix entendre la desigualtat com un problema d'accés (a una cultura promoguda per determinades institucions) que com un problema de condicions socials i econòmiques de participació (en la vida cultural, incloent-hi expressions no legitimades per les institucions). No és el mateix definir el problema de la desigualtat com un problema de les persones que la pateixen que com un problema de les institucions (que moltes vegades la generen). De cadascuna d'aquestes definicions del problema es derivaran (i legitimaran) polítiques diferents.

Sembla evident que l'elaboració d'un pla de cultura és una oportunitat per democratitzar aquesta construcció dels problemes que abordarà la política cultural. Però també pot acabar sent un espai corporatiu d'autolegitimació de determinats agents, sovint els mateixos que ja controlen la definició i implementació de les polítiques culturals. Així, la planificació estratègica territorial de la cultura, que fa anys es va presentar com una alternativa menys burocràtica i més flexible i plural de fer polítiques, en masses ocasions ha acabat reforçant l'estatu quo i les relacions de poder. Una de les conseqüències més importants d'aquesta tendència dels plans culturals ha estat la desconexió entre el que s'acostuma a definir com a "sector cultural" i la resta de la ciutadania, en definitiva, entre allò a què es dediquen les polítiques culturals i la resta de problemes públics d'una ciutat.

En aquest sentit, elaborar un pla de cultura ha de servir no només per definir col·lectivament els problemes, sinó també per establir compromisos en la cerca i implementació de possibles solucions. Aquests compromisos també han de ser col·lectius. Més d'una vegada els plans de cultura s'han quedat en diagnòstics detallats i idees per donar-hi resposta, però sense establir com ni qui les transformarà en realitats tangibles i viables. El Pla Estratègic Tarragona Cultura no hauria de ser (només) el pla de cultura de l'ajuntament. No cal dir que la responsabilitat pública és proporcional al poder que s'exerceix. Per tant un govern local no pot desresponsabilitzar-se ni traslladar les seves obligacions a la resta d'agents i persones implicades en la vida cultural de la ciutat. Però aquests "altres" agents (entitats, empreses, artistes, persones, comunitats, i fins i tot altres governs) també han de poder assumir els seus compromisos i rols concrets. D'aquesta manera, la idea dels drets culturals serà molt més real. I no només per al sector cultural, sinó per al conjunt de persones que habiten la ciutat.

La mirada del compromís col·lectiu en la planificació de les polítiques culturals té una altra derivada. En general, els plans locals de cultura ens diuen què ha de fer la ciutat per la cultura. Ens expliquen com les polítiques culturals han de promoure el sector cultural. Aquesta perspectiva és vàlida, però clarament insuficient i, com hem explicat, moltes vegades esbiaixada. En un pla de cultura també podem explorar què pot fer la cultura per la ciutat. És a dir, quins

compromisos assumeixen les polítiques culturals (els seus agents, i no només els governamentals) per abordar els problemes públics que ens afecten com a societat. Qui pot dubtar que la segregació, la desigualtat, la precarietat, la (in)sostenibilitat o els retrocessos en les llibertats també són problemes “culturals”? És evident que no són *només* problemes culturals, i que les polítiques culturals poc hi poden fer de manera aïllada. Però un pla de cultura també hauria de poder assumir com a propis aquests problemes. No per instrumentalitzar les polítiques culturals i posar-les a resoldre el que vingui marcat per les agendes d'altres polítiques sectorials. Però sí per pensar (amb mirada transversal i alhora des de l'especificitat de les polítiques culturals) formes de garantir conjuntament els drets culturals, socials i econòmics.

Sense planificació és molt difícil evitar els biaixos de la discrecionalitat en les polítiques culturals, la descoordinació interna entre agents culturals i la manca de transversalitat amb altres polítiques de la ciutat. I amb planificació? Depèn. Entre d'altres coses, dels mecanismes de seguiment i avaluació que aquests plans incorporin. Eduard Miralles deia que avaluar és planificar al revés. Aleshores, per què hi ha tan pocs plans de cultura que hagin estat avaluats de manera transparent, independent i participada? Podem entendre el seguiment i l'avaluació d'un pla de cultura com un instrument concret d'exercici del dret a participar en la vida cultural de la ciutat? Què voldria dir analitzar fins a quin punt una pla de cultura contribueix a la millora de l'equitat en la vida cultural a la ciutat?

L'equitat com a marc per a l'acció cultural

Preguntar-se per l'equitat en la vida cultural vol dir preguntar-se què ha de canviar per construir una societat en què puguem dedicar temps a tot allò que considerem culturalment valuós. Necessitem pensar quins canvis estructurals són bàsics per donar suport a les persones i comunitats en la seva vida, també en la seva vida cultural. Perquè els drets culturals avancen quan avancen la resta de drets. I, alhora, la democràcia es torna més real i sòlida quan s'exerceixen els drets culturals.

Reconeixent que aquesta mirada és insuficient si només s'adopta en les polítiques culturals, és important preguntar-se què vol dir que un pla de cultura d'una ciutat adopti l'enfocament de l'equitat. La resposta és certament de sentit comú: situar l'equitat al centre de l'agenda de les polítiques culturals. No com un objectiu més, no com una “taula” més on seiem per parlar d'un tema complementari. Una política estructural d'equitat en l'exercici del dret a participar en la vida cultural està directament relacionada amb el dia a dia de qualsevol agent i sector de la cultura. Des dels mecanismes de foment de la creació en les arts escèniques fins als convenis signats entre l'ajuntament i un conjunt d'entitats per gestionar un

equipament. Des de les ajudes per facilitar la creació d'una empresa en el sector audiovisual fins a les mesures d'accessibilitat a la cultural digital. Des de les clàusules de contractació social fins a la regulació específica per facilitar l'ús de l'espai públic per activitats culturals. Per citar només alguns exemples. En definitiva, si l'equitat és la resposta a les desigualtats, cal parlar del sector professional de la cultura, però també cal anar molt més enllà. La desigualtat-precarietat en el treball (també en el cultural) i la desigualtat-inequitat en la participació en la vida cultural són dues cares del mateix problema.

Promoure l'equitat en les polítiques culturals no significa promoure una mateixa cultura per a tothom, administrada per les mateixes institucions. Moltes persones són avui qualificades com a "no participants" en cultura, com a mancats de capacitats i pràctiques culturals. Les seves decisions no són valorades i les seves veus són cooptades pels professionals del sector cultural. Aquesta manera d'entendre la desigualtat estigmatitza aquestes persones i reproduïx l'elitisme cultural. Equitat no vol dir homogeneïtat. Ara bé, equitat tampoc vol dir segregació. Una política basada en el "cadascú amb la seva cultura, però ben separats" no afavoreix la llibertat ni la igualtat en l'exercici dels drets culturals. Tampoc n'hi ha prou amb promoure la igualtat de possibilitats: obrir les portes dels equipaments culturals és necessari, però insuficient.

Una política cultural equitativa és aquella que aborda les condicions que impedeixen el lliure exercici del dret a participar en la vida cultural. Aquelles situacions que es presenten com a normals o naturals, però que amaguen relacions sistemàtiques entre la participació cultural i factors o processos socials. En l'àmbit local, la recerca ens evidencia que, per als nostres drets culturals, el codi postal és més important que el codi genètic. Això comporta una doble mirada. El territori (i sobretot el barri) com espai on s'acumulen factors d'exclusió (materials, simbòlics, econòmics, polítics, culturals, etc.) que condicionen la nostra vida cultural i reforcen la segregació. Però també com espai per exercir les nostres capacitats culturals, trobar-nos amb la diferència i imaginar allò que compartim.

No existeixen receptes o polítiques reproduïbles en qualsevol context, perquè és en la proximitat on més sentit té apostar per l'equitat i la interacció entre persones i comunitats diferents. Però posar l'equitat al centre de les polítiques culturals vol dir desenvolupar intervencions específiques en funció de necessitats col·lectives distintes, amb l'objectiu de reduir desigualtats moltes vegades compartides. Des del reconeixement de la diversitat de capacitats de formes de participar de les persones. Des del diàleg no exempt de conflicte amb aquestes pràctiques. I des de la imaginació sobre què poden fer les institucions per connectar-hi.

2. Missió i visió del Pla

2.1. Missió

Enfortir i consolidar l' accés a la cultura, les arts i a les pràctiques culturals des de l'equitat com a valor central, fomentant l'accessibilitat, la diversitat i la participació ciutadana a través d'unes polítiques públiques transversals que connecten la cultura i les arts amb el fet educatiu, l'acció sociocultural i els patrimonis del nostre territori, amb espais de participació, de construcció conjunta de coneixements, i de comunicació bidireccional que enforteixin l'assoliment dels drets culturals a la ciutat de Tarragona.

2.2. Visió

L'horitzó desitjat és que la cultura sigui una eina de millora i transformació de la societat, fonamentada en la participació activa, la divulgació i les pràctiques artístiques, la col·laboració, la comunicació i les polítiques culturals desenvolupades entre les institucions, el sector i agents culturals i les persones, promovent l'accessibilitat i la diversitat en les relacions i connexions impulsades en els processos i accions entre la societat i els àmbits de l'acció cultural.

2.3. Valors i principis rectors

Els valors són els principis ètics que guien la intervenció transversal del pla:

Equitat

L'equitat cultural és la democratització de l'accés a la cultura, és a dir, la garantia que totes les persones tinguin les mateixes oportunitats de gaudir, de practicar i de participar-hi activament. L'equitat inclou la resta de valors del Pla Estratègic ja que fomenta l'accessibilitat, la participació, la diversitat i la igualtat com a drets culturals. Cal que les polítiques públiques impulsin i fomentin programes i metodologies que posin al centre a les persones i es dissenyin considerant les necessitats i interessos de tots els grups i col·lectius, especialment aquells més vulnerables per tal de garantir una millor justícia social.

Accessibilitat

L'accessibilitat universal a la cultura redueix les barreres en l'accés a les pràctiques culturals, ja siguin físiques, sensorials, intel·lectuals, culturals, emocionals i socials i facilita la proximitat de totes les persones i col·lectius als recursos culturals. Per tant l'accessibilitat ha de ser respecte als equipaments, a les programacions, espectacles i activitats culturals, a la informació i comunicació digital i presencial, a la creació i la pràctica cultural amb la finalitat

d'enriquir les experiències personals i col·lectives com a eina de millora de la societat.

Participació

La participació és la implicació de les persones, grups i col·lectius en la vida cultural, ja sigui mitjançant la creació, la pràctica, la difusió o el gaudi de les manifestacions culturals així com en la transmissió de coneixements, pensaments i disseny de les polítiques públiques culturals. La participació implica la creació d'espais oberts, inclusivament i col·laboratius on les persones són protagonistes del disseny, desenvolupament i avaluació de les accions culturals. Les polítiques públiques s'adrecen a tota la població i contribueixen al desenvolupament de la seva identitat i la cohesió social i per tant, han de ser consultades i compartides de forma participada.

Diversitat i interseccionalitat

La diversitat cultural reuneix diverses formes d'identificació personal i col·lectiva i d'expressions culturals, creuant variables relacionades amb el context, el moment i lloc, el gènere, la llengua, l'edat, l'origen, les creences, les capacitats, la història i vivències i les diversitats de continguts i disciplines artístiques o pràctiques culturals. Aquestes variables no són neutres i poden generar desequilibris o desigualtats en l'accessibilitat i l'equitat cultural. Per aquest motiu cal plantejar els marcs d'intervenció cultural des d'una perspectiva intercultural i interseccional amb la finalitat d'abordar els possibles desequilibris existents i plantejar polítiques públiques inclusives i per a totes les persones.

Perspectiva de gènere

La perspectiva de gènere en la cultura implica la projecció de pràctiques i metodologies en benefici de la igualtat, la inclusió i la diversitat, desenvolupant polítiques culturals que promoguin la igualtat de gènere i d'oportunitats. La perspectiva de gènere permetrà generar espais i entorns lliures i segurs per a la pràctica cultural, amb respecte i reconeixement a les diversitats de gènere així com la garantia, protecció i promoció dels drets humans i culturals. També caldrà posar en valor el paper de les dones en la creació artística i participació cultural i emprendre mesures positives per tal de reivindicar la centralitat de les dones a la cultura.

Així doncs la perspectiva de gènere i feminista ha d'estar present en la planificació, la gestió, l'execució i l'avaluació del conjunt de polítiques culturals municipals.

Planificació

El Pla Estratègic Tarragona Cultura és una eina bàsica i imprescindible per planificar el desenvolupament de les polítiques públiques a mig i llarg termini imaginant un ecosistema cultural desitjat i compartit. La planificació és necessària per donar una resposta reflexionada i consensuada a les necessitats reals i afrontar nous reptes i situacions en un entorn canviant i complex que ha de garantir els drets culturals. El sistema organitzatiu ha de ser flexible i adaptable alhora que especialitzat en els valors i línies que garanteixin aquests drets culturals i que apliqui la mediació cultural com a metodologia de treball.

Per assolir canvis i incidència en l'acció cultural municipal a la ciutat, cal observar el punt de partida i fixar els horitzons cap a on anar.

Transversalitat i interdisciplinarietat

Les polítiques culturals són transversals ja que es projecten sobre àmbits i valors amplis i incideixen en diverses polítiques sectorials. Per tal d'aportar una mirada estratègica global dels drets culturals és necessari fer-ho des de la transversalitat, amb cooperació interdepartamental, espais de posada en comú, de reflexió, de disseny i aplicació de programes i processos que facilitin el desenvolupament holístic de les persones i col·lectius. De forma complementària es dona resposta a la diversitat cultural i sota lògiques de corresponsabilitat es projecten programes i serveis més ajustats a les necessitats i perspectives ciutadanes, generant una resposta integral.

També cal posar en valor la importància de l'encreuament, hibridació, trobada i interacció entre professionals i agents de diferents disciplines artístiques i àmbits culturals, facilitant espais d'intercanvi, simbiosi i creació compartida entre les diferents mirades expressives.

Governança participativa

La governança propicia marcs oberts per a participar en la presa de decisions de la vida cultural de la ciutat i les línies estratègiques que defineixen les polítiques culturals com a forma de democratització de la cultura. La governança participativa reforça la relació entre les institucions i les persones implicades en el desenvolupament i pràctiques culturals establint nous vincles i reconeixements. Les institucions són més obertes, reactives, transparents, flexibles i s'ajusten a les necessitats i voluntats de la població que s'apodera i construeix identitats culturals més fortes i cohesionades.

Llengua catalana

Tot i l'augment del coneixement de la llengua, especialment entre els infants i les persones joves, el seu ús efectiu disminueix de manera sostinguda. Per això,

prioritzar la presència del català en la vida cultural i promoure'n l'ús des d'una perspectiva inclusiva és clau per reforçar la cohesió i assegurar un accés equitatiu a la cultura. L'aposta per una cultura participativa i transformadora ha de tenir present la centralitat de la llengua com a vehicle de creativitat, expressió i convivència. Garantir la presència i l'ús efectiu del català en la vida quotidiana i cultural tarragonina —en la creació, la comunicació, la mediació i la participació— és un dels reptes per consolidar una cultura cohesionadora, inclusiva i arrelada al territori.

Territoris i xarxes

L'acció cultural s'ha d'impulsar des de diverses centralitats i policentralitats dins la ciutat, posant en valor la proximitat com a eina comunitària i d'accessibilitat. Cal reconèixer les propostes artístiques i manifestacions culturals sorgides a tota la ciutat, visibilitzant l'enfortiment comunitari i d'identitat social.

La cultura ha de connectar territoris dins de la ciutat i fer xarxa en ella i més enllà, essent un pol actiu dins el camp de Tarragona i territoris propers. La ciutat ha de ser un node cultural del territori interconnectada amb altres ciutats, municipis, xarxes i circuits professionals.

Sostenibilitat

La perspectiva de la sostenibilitat econòmica, ambiental i social en l'acció cultural municipal fomenta l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible proclamats per l'Assemblea General de Nacions Unides. Cal vetllar per la sostenibilitat econòmica, de recursos materials i vetllar per l'impacte ambiental alhora que des de l'àmbit cultural es fomenta l'educació i sensibilització, el pensament crític i la reducció de desigualtats. Sense assolir els objectius ODS d'una societat sana, segura, responsable, creativa i respectuosa amb si mateixa, amb els altres i el planeta, no serà possible garantir les drets culturals ja que els drets humans són interdependents.

3. Diagnosi de la situació

Per a l'elaboració del Pla Estratègic Tarragona Cultura, és necessari conèixer les percepcions de l'estat de la cultura a Tarragona. L'encàrrec, realitzat a la Universitat Rovira i Virgili, de Tarragona, va consistir en dissenyar un seguit de metodologies per recollir les opinions, els usos culturals de la ciutadania i les valoracions d'experts, expertes i persones que estan duent a terme activitat cultural a la ciutat, amb l'objectiu principal d'incorporar la veu de la ciutadania en aquesta diagnosi. Aquest document es pot veure complert en **l'Annex 1** del Pla Estratègic així com al web municipal, en el que s'hi recullen les accions realitzades, els retorns de les taules participatives, resums i transcripcions de

les jornades de reflexió, resultats de les enquestes i el document complet de la Diagnosi. A continuació es recull un extracte de la metodologia participativa i els reptes sorgits com a resultat dels anàlisis realitzats per la Universitat Rovira i Virgili.

3.1. Metodologia participativa

Al setembre de 2023 es va començar a treballar en la diagnosi sobre la situació de la cultura a la ciutat de Tarragona i la URV ha estat implicada en la fase prèvia d'acompanyament i elaboració de la diagnosi de la situació de la cultura a la ciutat de Tarragona, fent suport a la coordinació i definint el plantejament de les accions d'anàlisi. S'han realitzat un seguit d'accions participatives, en les que hi ha fet aportacions 1.500 persones, i que ajuden a definir l'estat de la cultura a Tarragona i cap a on s'ha de dirigir el Pla estratègic.

Totes aquestes accions participatives han permès recollir informació valuosa sobre les opinions, els usos i l'activitat cultural que lidera la ciutadania de Tarragona. Precisament un dels objectius de la cerca era mapejar aquesta activitat cultural amb dues finalitats: d'una banda, donar-li visibilitat des del web de l'ajuntament i, de l'altra, poder desenvolupar mecanismes de mediació i coordinació entre l'activitat cultural promoguda des de l'ajuntament i la que es genera a iniciativa ciutadana.

En aquesta diagnosi hi ressonen algunes paraules clau que han estat molt presents al llarg de tot el procés i que cal tenir en compte perquè previsiblement hauran d'articular el futur Pla Estratègic de Cultura. Són les següents: dret a la cultura, mediació, democratització de la cultura, inclusió, governança, diversitat, interseccionalitat, accessibilitat, transformació social, policentralitat, iniciatives comunitàries.

3.1.1. Accions realitzades

S'han realitzat 9 jornades transversals, sobre aspectes que afecten totes les branques culturals:

- Jornada La perspectiva de gènere en la cultura (2 novembre)
- Jornada Desenvolupament Cultural Comunitari (7 març)
- Jornada Accessibilitat, per garantir el dret de tothom a participar de la cultura (4 abril)
- Jornada Impacte Econòmic i social de la cultura (2 de maig)
- Jornada de l'Agenda 2030 de les nacions unides per al desenvolupament sostenible i els drets culturals (6 de juny)
- Jornada sobre joves i participació cultural (10 octubre)
- Jornada de comunicació i interacció cultural: reptes i estratègies (24 octubre)

- Jornada de cultura, diversitat i interculturalitat (14 de novembre)
- Jornada d'educació i cultura com a eina de transformació social (28 novembre)

També 17 taules participatives sectorials, sobre els diferents sectors culturals:

- Taula visuals (13 desembre 2023 i 29 febrer)
- Taula lletres (20 febrer i 20 març)
- Taula divulgació del patrimoni històric (28 febrer i 10 abril)
- Taula arts escèniques (14 març i 18 abril)
- Taula alimentació, cuina i gastronomia (6 de maig i 10 de juny)
- Taula patrimoni immaterial i cultura popular (7 maig i 17 juny)
- Taula indústries creatives, audiovisual , disseny i multimèdia (30 maig i 18 juny)
- Taula de músiques (3 d'octubre)
- Taula de joventut (17 d'octubre), *a més de les dues sessions dels grups de treball per l'àmbit Joves i Cultura del Pla Local Tarragona Jove 2028*
- 1 taula de treball al CFGS Animació sociocultural i turística (28 octubre)
- Taula de comunicació (12 novembre)

8 taules participatives repartides en el territori, per acabar de recollir les demandes i propostes:

Dissabte, 19 d'octubre, de les 11.30 h a les 13.00 h

- Bonavista (Centre Cívic)
- Ponent – Torreforta (Centre Cívic)
- Sant Salvador (Centre Cívic)
- La Móra – Tamarit (Associació de veïns)
- Dissabte, 16 de novembre, de les 11.30 h a les 13.00 h
- Llevant (Escola Arrabassada)
- Sant Pere i Sant Pau (Centre Cívic)
- El Serrallo i Port (Teatret)
- Zones Centre (IMET)

I tres taules participatives de l'equip tècnic i de treballadores municipals de la cultura i nombroses reunions internes i transversals entre tècnics municipals de diferents àrees i departaments així com entitats i organismes implicats en el disseny d'aquest Pla Estratègic.

A més a més s'han realitzat enquestes sobre les percepcions de les entitats i les persones pel que fa a la cultura, els usos,... amb la participació d'un centenar d'entitats i més de quatre-centes persones que han volgut col·laborar amb les seves aportacions. Aquestes enquestes quedaran obertes perquè tothom pugui

seguir fent les seves valoracions i que es pugui comptar amb la seva opinió. Es pot fer a través de l'enllaç: : <https://www.tarragona.cat/cultura/pla-estrategic-tarragona-cultura/digues-hi-la-teva>

El procés participatiu de la fase de diagnosi també ha comptat amb 34 entrevistes en profunditat i videoentrevistes a gestors culturals i actius culturals amb incidència a Tarragona: 11 a agents culturals, 11 a gestors culturals i 12 videoentrevistes a actors municipals clau.

Alhora, s'ha aprofitat aquesta diagnosi per realitzar un Mapa de recursos culturals per recollir les referències culturals actives que incideixen a Tarragona, com a eina que ofereix un directori d'entitats, associacions, projectes, serveis culturals o artístics en forma de mapa interactiu. Aquest mapa és una eina viva que s'anirà enriquint i que genera un recurs. Aquests són recursos vius, acceptant altes de recursos i respostes a les enquestes a: <https://www.tarragona.cat/cultura/pla-estrategic-tarragona-cultura/digues-hi-la-teva>

A nivell participatiu cal esmenar la col·laboració i implicació de nombroses entitats i institucions en el desenvolupament d'aquesta fase de diagnosi, com és la dinamització de les taules participatives per part de Gabinet Ceres, La Bastida Participació, Fundació En Xarxa i El Far Cooperatiu, les entrevistes de la URV, Seijdrass i d'Uncle Jun Films, les aportacions de la comunicadora Laia Marín, La Costa, La Tremenda pel que fa a la comunicació, Avenir Consulting en el foment de la lectura, l'esmentada URV i la UOC a través de Nicolàs Barbieri, especialista en drets culturals, entre moltes altres entitats i professionals. A més, les trenta tres persones que han participat en les jornades, vingudes d'arreu i especialistes en diferents àmbits culturals i transversals han realitzat les aportacions a la realitat tarragonina.

Per finalitzar aquest procés, la Universitat Rovira i Virgili ha redactat l'informe de la diagnosi que es presenta de forma oberta a la ciutadania durant el mes de març de 2025 per retre comptes a la participació i les persones que han col·laborat en aquesta fase de recollida de demandes i propostes que estableixen els reptes i marquen les línies estratègiques de la cultura a Tarragona.

3.1.2. Reptes prioritzats a partir de l'anàlisi de la diagnosi

De l'estudi de les dades anteriorment exposades, la Universitat Rovira i Virgili planteja un seguit de reptes, que posteriorment es concretaran en accions a desenvolupar en aquest Pla estratègic i també en accions específiques en cada àmbit o sector (arts escèniques i música, arts visuals, cicle festiu, cultura popular d'arrel tradicional i patrimoni immaterial, foment de la lectura, suport a la pràctica cultural i propostes d'accions a altres serveis municipals que també treballen en l'àmbit cultural municipal de forma transversal).

Comunicació i informació

La manca de canals clars de difusió i de coordinació entre agents culturals pot provocar solapaments entre programacions i dificultar la divulgació d'activitats. Per superar-ho, és essencial establir xarxes de col·laboració i espais de comunicació, com per exemple un punt d'informació cultural, que centralitzi dades i fomenti la interacció entre actors i ciutadania, evitant solapaments i potenciant la visibilitat. La insuficiència de recursos materials i econòmics pot arribar a limitar la comunicació de les iniciatives, per la qual cosa potenciar els canals digitals i les estratègies adaptades a segments amb menys accés a la informació són clau. La creació d'una marca cultural emergent que integri diversitat i accessibilitat, juntament amb altres eines com la promoció de creadors locals i un mapeig d'entitats, pot posicionar Tarragona com a referent cultural, abordant la desconexió amb certs segments poblacionals i garantint la participació de tota la comunitat.

Participació de forma continuada

El reconeixement de la ciutadania com a protagonista de la vida cultural local impulsa una democratització plena mitjançant processos d'escolta activa i sistemàtica. Això exigeix fomentar una implicació activa i sostinguda de la comunitat en la creació, gestió i governança cultural, mitjançant xarxes de col·laboració entre agents culturals i estructures permanents com les taules participatives. Cal superar obstacles com la manca d'espais participatius, la desconexió entre administracions i teixit cultural, i la manca de representació de col·lectius minoritzats. S'hi plantegen solucions com espais segurs i inclusius, la formació continuada, la perspectiva de gènere transversal i l'accessibilitat física, econòmica i social, assegurant que totes les veus siguin escoltades. L'eina de la mediació cultural pot facilitar la superació d'aquest repte. La participació activa no només reforça el sentiment d'identitat i pertinença, sinó que també afavoreix la cohesió social, el diàleg, i el desenvolupament personal i professional dels ciutadans, garantint que la cultura local sigui inclusiva, representativa i transversal.

Avaluació i reflexió

Es posa de manifest la necessitat d'establir mecanismes d'anàlisi continuada de les polítiques i accions culturals per adaptar-les a les necessitats reals de la comunitat i del territori, garantint així la seva rellevància i eficàcia. La manca d'eines analítiques per avaluar l'impacte cultural, social i econòmic limita la comprensió del paper de les accions culturals en la cohesió social i la participació ciutadana, i pot provocar que esdeveniments com els festivals

estiguin desconnectats de les necessitats locals, reduint el seu impacte. La participació activa de la comunitat en la definició de polítiques culturals és fonamental per assegurar que les iniciatives responguin als interessos locals, promovent un sentiment d'apropiació i identitat cultural. A més, és important adoptar una perspectiva inclusiva i interseccional que integri la diversitat i les realitats de col·lectius en risc d'exclusió. La falta d'un sistema d'avaluació continuada dificulta l'optimització dels recursos i la reflexió estratègica sobre inversions a llarg termini, per la qual cosa la creació d'espais oberts de reflexió pot ajudar a identificar necessitats específiques i millorar la coordinació entre actors locals.

Implicació de les persones joves

La implicació activa de les persones joves és un dels grans reptes de la ciutat, i per potenciar-la és essencial crear eines que facilitin la seva integració en activitats culturals, enriquint així l'oferta cultural i reforçant el sentiment de pertinença. La diversitat social de la ciutat requereix atenció a les necessitats de la joventut per evitar un aïllament. La creació d'espais de participació i diàleg cultural plural és fonamental per a la cohesió social, així com la formació de les persones joves per assegurar que les seves veus siguin escoltades. Malgrat les infraestructures existents, hi ha una desconexió entre les activitats culturals i els interessos juvenils, per la qual cosa cal ampliar la xarxa d'espais accessibles i atractius. La comunicació inclusiva i adaptada és clau per millorar la interacció amb la població jove i fomentar la seva implicació en la dinàmica cultural de la ciutat.

Simplificació i millora administrativa

La simplificació i millora administrativa a Tarragona es fonamenta en la necessitat d'incrementar la visibilitat i el suport institucional per a les polítiques culturals, que actualment es veuen limitades per la pressió econòmica i l'infrafinançament. Per afrontar aquests reptes, és crucial establir sistemes de subvencions més accessibles i estables, així com crear un punt d'informació cultural que millori la comunicació i la participació ciutadana. A més, aprofitar el context legislatiu favorable per promoure la transparència i la col·laboració intersectorial, juntament amb la digitalització, pot facilitar la simplificació dels processos administratius i una gestió més eficient. Per últim, fomentar la col·laboració entre agents culturals és essencial per implementar polítiques participatives efectives.

Perspectiva de gènere, interseccionalitat i diversitat

Les desigualtats econòmiques i estructurals representen amenaces significatives per a l'accés a la cultura, especialment per als col·lectius

vulnerables, i es poden veure agreujades per la resistència institucional i social que dificulta la implementació de pràctiques inclusives. Els estereotips de gènere i les discriminacions sistemàtiques limiten la participació i l'expressió de diverses veus en el sector cultural. No obstant això, hi ha oportunitats per avançar cap a una major inclusió, com la creació de guies de bones pràctiques i programes de formació per a gestors i gestores culturals sobre gènere i diversitat. La innovació en comunicació pot facilitar la difusió inclusiva de la cultura, ampliant el seu abast. La col·laboració intersectorial és clau per integrar polítiques inclusives adaptades a les necessitats de la comunitat, i la joventut pot ser un motor de canvi important en aquest procés.

Espais de trobada, de creació i de relació entre entitats artístiques i culturals

La manca d'espais de trobada i cooperació entre agents culturals, la comunitat i institucions condiciona la programació cultural a Tarragona, ja que, tot i existir una xarxa cultural de base, els petits projectes necessiten més coordinació per garantir la seva sostenibilitat. La falta de sinergies entre creadors i creadores locals i l'administració dificulta l'eficàcia de l'escena cultural. Es proposa la creació d'espais físics i virtuals per fomentar la cooperació entre entitats culturals i socials, enfortint així el teixit cultural comunitari i les iniciatives col·lectives. Actualment, l'accés limitat a recursos municipals dificulta la creació de xarxes i col·laboracions. Aquesta cooperació ha de garantir la inclusió i igualtat d'oportunitats per a tots els agents culturals, treballant des d'una perspectiva de gènere i interseccional, i promovent xarxes intramunicipals i intermunicipals per enriquir el panorama cultural.

Accés als recursos econòmics

L'accés als recursos econòmics és un dels principals reptes del sector cultural, afectat per una pressió econòmica constant i una manca de recursos que limita les polítiques culturals i la seva sostenibilitat. Les mancances pressupostàries i la competència amb altres sectors poden relegar la cultura, dificultant l'oferta d'activitats de qualitat i la gestió dels espais culturals. A més, la dependència de subvencions públiques inestables contribueix a la precarietat laboral i desincentiva la professionalització. No obstant això, hi ha oportunitats per millorar l'accés als recursos, com la col·laboració públic-privada i la Llei de Mecenatge, que poden diversificar les fonts de finançament. La creació de sistemes de subvencions més estables i accessibles és essencial per garantir el suport a iniciatives culturals. Incrementar el pressupost destinat a la cultura fins al 3% recomanat és fonamental per abordar les mancances actuals i fomentar la dinamització i cooperació entre col·lectius culturals.

Recursos humans

La disponibilitat d'eines i recursos adequats és un dels principals reptes en la gestió dels recursos humans del sector cultural, ja que la demanda de les entitats sovint supera l'oferta. L'alta càrrega de tasques del personal de l'àrea de cultura limita la seva capacitat per fomentar la mediació cultural, afectant l'impacte de les iniciatives. La recent creació d'un àmbit de suport a la creació cultural ofereix oportunitats per a l'assessorament i acompanyament en l'acció cultural ciutadana, i la formació del personal és essencial per millorar la professionalització del sector. La implementació de programes de formació pot ajudar a comprendre millor les necessitats de la comunitat i a crear un organigrama adequat. A més, la coordinació interna entre departaments municipals és clau per maximitzar l'impacte cultural, i la creació d'un espai interdepartamental pot facilitar aquesta col·laboració. En la mateixa línia, pot ajudar a definir clarament els perfils professionals i dotar personal específic en comunicació per tal de garantir una gestió més eficient dels programes culturals.

Recursos materials

Tarragona disposa de diversos equipaments municipals i cívics, com centres cívics i culturals i teatres, que són fonamentals per a l'activitat social i cultural, fomentant la interacció entre col·lectius i contribuint al desenvolupament i democratització de la cultura. Aquests espais no només augmenten la demanda cultural i el compromís ciutadà, sinó que també faciliten l'exercici dels drets culturals. És essencial garantir l'accés a la cultura per a tota la població, tenint en compte la diversitat de públics i les necessitats de cada barri, ja que aquests equipaments són crucials per a la cohesió social i per reduir el desequilibri territorial. No obstant això, la manca d'infraestructures adequades i la desaparició de sales petites han limitat les oportunitats per a bandes i grups culturals emergents i han reduït l'oferta cultural per a la joventut. La gestió coordinada dels equipaments culturals, especialment dels centres cívics i biblioteques, és un aspecte a millorar, ja que poden actuar com a punts de trobada per a la mediació cultural. A més, la reconversió d'espais en desús per a usos culturals i la policentralitat cultural poden afavorir la diversitat i l'accés igualitari. Tanmateix, la insuficiència de recursos continua generant desigualtats en l'accés als recursos econòmics, materials i humans, limitant l'aplicació de mesures inclusives i l'impuls de creadors i creadores locals.

Territorialitat

La territorialitat a Tarragona es veu afectada per dinàmiques que perpetuen les desigualtats socioeconòmiques entre el centre urbà i les àrees perifèriques. La competència en l'assignació de recursos pot desviar finançament cap a altres

sectors, limitant el desenvolupament d'iniciatives a les zones més allunyades, mentre que la manca de relleu generacional en l'àmbit associatiu pot generar un buit cultural. La implicació comunitària és clau, però sovint es limita a moments puntuals; la innovació en comunicació pot ampliar l'accés i fomentar una major participació cultural, especialment entre la joventut, que pot reforçar el sentiment de pertinença. La col·laboració entre entitats mitjançant xarxes de treball pot generar sinergies que potenciïn l'impacte cultural, i la reconversió d'espais en desús per a usos culturals pot dinamitzar zones menys actives. Adoptar un concepte de territorialitat més ampli, que inclogui regions com el Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre, permet entendre millor les dinàmiques culturals i socials que influeixen en el desenvolupament cultural del territori.

Cultura com a dret

Els drets culturals es fonamenten en la llibertat de les persones per expressar les seves identitats, accedir al patrimoni cultural i participar activament en la vida cultural, incloent l'accés a recursos com biblioteques, museus i teatres. Aquests drets impliquen reconèixer i respectar la diversitat cultural, promovent la igualtat d'oportunitats independentment de l'origen, religió o gènere. La Llei de Drets Culturals de la Generalitat de Catalunya estableix la cultura com un bé essencial i busca garantir l'accés universal a la vida cultural. No obstant això, un dels principals reptes és assegurar que la cultura sigui considerada un dret fonamental i accessible, ja que les dificultats d'accés en zones allunyades del centre o entre col·lectius vulnerables evidencien la insuficiència de polítiques inclusives. Aquesta situació pot generar una percepció d'exclusió que limita l'exercici ple d'aquest dret. La manca d'espais per a la participació ciutadana i d'iniciatives d'integració cultural dificulta el desenvolupament d'un teixit social divers i cohesionat. Per tant, és essencial considerar la cultura com un dret universal accessible a tothom, promovent la participació activa en la creació i difusió cultural, i treballar en la creació d'estructures de base que facilitin l'accés i la cohesió social a tota la ciutat de Tarragona.

4. Objectius del Pla Estratègic Tarragona Cultura

A partir dels reptes sorgits en la diagnosi es defineixen les objectius generals i específics del Pla Estratègic Tarragona Cultura.

4.1.- Objectius generals

- OG1.- El Pla estratègic ha de ser una eina per impulsar la cultura com a dret i l'accés equitatiu a la cultura n'ha de ser el plantejament vehicular
- OG2.- Generar un pla que articuli l'acció cultural municipal, esdevingui una eina comú de treball i planifiqui els eixos d'actuació dels propers anys

- OG3.- Impulsar la participació, accessibilitat, el gènere i la sostenibilitat com a eixos transversals i la mediació com a metodologia comú pel desplegament dels programes culturals
- OG4.- Estructurar i desenvolupar una estratègia de comunicació cultural com a eina per promoure l'ús dels serveis i programes culturals i alhora facilitar l'accés, l'assessorament, la informació i la comunicació bidireccional entre ciutadania i Ajuntament

4.2.- Objectius específics

A continuació es defineixen els objectius específics que s'activen arran dels reptes plantejats anteriorment:

Eix 1.- Governança participativa i la mediació cultural per garantir els drets culturals.

- E1/OE1.- Fomentar la governança cultural reconeixent a la ciutadania i col·lectius com a actors claus en el disseny de les polítiques culturals
- E1/OE2.- Implementar la mediació cultural com a eina de treball per garantir la proximitat amb les persones, els col·lectius, el context i la comunitat
- E1/OE3.- Enfortir el binomi Cultura i Educació establint diàleg continu per treballar les arts en l'educació reglada o no

Eix 2.- Comunicació bidireccional, informació dels serveis culturals.

- E2/OE4.- Posar en valor la comunicació presencial i propera, així com la comunicació digital com a eina oberta i creativa
- E2/OE5.- Potenciar l'atenció directa, personalitzada i amb escolta activa i receptiva amb la ciutadania

Eix 3.- Visibilització i recolzament a les oportunitats sorgides del teixit cultural i posar les persones joves al centre dels processos de gestió cultural.

- E3/OE6.- Generar processos de gestió i coproducció cultural per millorar la interacció amb persones joves, empoderant-les i visibilitzant-les
- E3/OE7.- Generar eines de suport a les iniciatives culturals de diferents col·lectius fomentant la participació i valoritzant la creació local

Eix 4.- Dinamització del territori amb xarxes d'agents culturals i també de proximitat.

- E4/OE8.- Generar espais de treball en xarxa a diferents nivells: entre departaments municipals, entre institucions locals i supralocals, entre institucions i col·lectius i actius culturals.
- E4/OE9.- Projectar accions i serveis culturals distribuïts al territori coope- rant amb dinàmiques socioculturals

Eix 5.- Desenvolupar la capacitat inclusiva de la cultura.

- E5/OE10.- Impulsar l'accessibilitat, la inclusió i l'equitat cultural per garantir la participació activa de tots els col·lectius
- E5/OE11.- Incorporar la perspectiva de gènere i impulsar mirades feministes en els processos, accions i comunicacions culturals

Eix 6.- Planificar, impulsar i desplegar programacions i consolidar les accions estables

- E6/OE12.- Vetllar per la plena coordinació estratègica i operativa dels serveis culturals municipals
- E6/OE13.- Desplegar els plans d'acció cultural que nodreixen el pla Estratègic Tarragona Cultura
- E6/OE14.- Vertebrar programes estables i sostenibles

Eix 7.- Projectar i planificar recursos estables: infraestructurals, econòmics i humans.

- E7/OE15.- Disposar d'un organigrama i dels recursos humans adients a les necessitats reals
- E7/OE16.- Proporcionar les eines de planificació dels recursos materials i infraestructurals especialment pel que fa a equipaments culturals i biblioteques
- E7/OE17.- Adequació dels recursos econòmics en un horitzó progressiu

Eix 8.- Avaluació i reflexió.

- E8/OE18- Introduir i promoure l'avaluació en el desenvolupament dels plans, projectes i programes culturals com a eina de millora continuada
- E8/OE19- Incorporar espais de reflexió i coneixement com a eina facilitadora de la gestió i avaluació cultural

5. Línies estratègiques

5.1. Línies estratègiques generals

A partir de la diagnosi, s'identifiquen els vuit principals eixos o àmbits estratègics, que guien les polítiques culturals d'aquest Pla i defineixen les línies estratègiques. Són el marc que ens condueix a transformar la realitat cap a una visió desitjada i que ens manen a incidir en la situació actual des d'allò que som a allò que volem i

desitgem ser. Així doncs, les línies estratègiques i reptes defineixen el futur desitjat i compartit són:

E1.- Governança participativa i la mediació cultural per garantir els drets culturals.

És inevitable establir estratègies de governança de les polítiques públiques culturals ja que aplicant metodologies de diàleg social i cultural es defineixen les línies culturals encaminades a la millora del servei públic i a la proximitat. És la participació activa, la reflexió i el debat el que crea processos de construcció de democratzació. Cal aplicar la mediació cultural com a metodologia i posar en relació la creació cultural amb les persones i el context generant noves oportunitats de coneixement conscient i crític de la societat i posant en valor el potencial de la comunitat vers una ciutat més connectada i cohesionada.

Reptes:

- E1/R1: Impuls d'espais de diàleg i governança participada
- E1/R2: Aplicar la mediació cultural com a metodologia de treball
- E1/R3: Impulsar accions formatives per a professionals del sector, artistes i ciutadania en general per generar reflexió i aprenentatges actius
- E1/R4: Potenciar els projectes de dinamització sociocultural
- E1/R5: Afavorir la proximitat entre artistes i educació reglada o no

E2.- Comunicació bidireccional, informació dels serveis culturals.

Cal unificar la visió i gestió de la comunicació cultural amb una mirada global de servei públic cultural. És necessari promoure una comunicació cultural que connecti amb la diversitat de persones i col·lectius fomentant canals de diàleg bidireccional i participatiu. Per aquest motiu és d'interès prioritzar els punts d'informació culturals de forma directa, personalitzada i d'escolta activa.

Reptes:

- E2/R6: Comunicar els serveis públics estables de cultura, més enllà de la programació
- E2/R7: Actualització d'eines de comunicació: web i espai públic
- E2/R8: Reforç dels espais d'informació i atenció bidireccional, de forma directa, personalitzada i d'escolta activa
- E2/R9: Reconeixement i mapeig de recursos i actius culturals
- E2/R10: Incorporar la diversitat de veus en el diàleg i vetllar perquè la comunicació tingui en compte més col·lectius

E3.- Visibilització i recolzament a les oportunitats sorgides del teixit cultural i posar les persones joves al centre dels processos de gestió cultural.

L'Ajuntament no només ha de prestar un servei públic, sinó que també ha de posar en valor i reforçar els nombrosos recursos i actius culturals del territori. Cal promocionar i fomentar el talent creatiu i el teixit associatiu cultural mitjançant projectes de suport al teixit cultural així com facilitar la coordinació entre col·lectius, professionals, associacions, tècnics i tècniques per donar una resposta coherent i fonamentada en el servei públic insistint en la simplificació administrativa.

Alhora, cal reconèixer i posicionar les persones joves i la creació emergent en el centre de les accions culturals i incloure-les en els projectes culturals de la ciutat com a agents crítics i transformadors especialment pel que fa a sostenibilitat i la inclusió.

Reptes:

- E3/R11: Posar en valor i reforçar els recursos i actius culturals del territori
- E3/R12: Impuls als projectes culturals i creatius mitjançant convocatòries públiques
- E3/R13: Facilitat administrativa als recursos culturals
- E3/R14: Col·laboració i transversalitat municipal i coordinació en l'àmbit cultural
- E3/R15: Posicionament de les persones joves i la creació emergent en el centre de les accions culturals
- E3/R16: Promoció de projectes culturals on les persones joves siguin protagonistes

E4.- Dinamització del territori amb xarxes d'agents culturals i també de proximitat.

La cultura ha de ser present en els espais socioculturals distribuïts per la ciutat ja que són espais d'acollida sociocultural i comunitària, amb incidència en el context, que fomenten la pràctica cultural tenint en compte la interseccionalitat. Cal teixir espais de col·laboració entre els agents culturals del territori, entès aquest més enllà de la ciutat. Els recursos del Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre aporten valor i oportunitats per crear projeccions culturals comuns.

A més a més és especialment necessari dinamitzar el territori des del foment de la lectura posant el fet lector al centre dels programes municipals ja que, a més d'enriquir i transformar les persones, també és una eina de cohesió que es sobreposa a les desigualtats. La manca de biblioteques públiques a la ciutat requereix analitzar i promoure la lectura des d'una perspectiva àmplia, policentralitzada, i amb la complicitat de les sinergies comunitàries.

Reptes:

- E4/R17: Foment de la pràctica cultural en el espais socioculturals distribuïts per la ciutat
- E4/R18: Gestació d'espais de col·laboració entre els agents culturals del territori, entès aquest més enllà de la ciutat.
- E4/R19: Dinamització del territori des del foment de la lectura

E5.- Desenvolupar la capacitat inclusiva de la cultura.

Cal reforçar l'accessibilitat, perspectiva de gènere, diversitat i interseccionalitat fomentant estratègies d'atenció a la diversitat i assegurant una major accessibilitat als recursos culturals, tant pel que fa a la participació com a la creació, constituint nous conceptes i relats.

Reptes:

- E5/R20: Enfortiment de l'accessibilitat, perspectiva de gènere, diversitat i interseccionalitat en la cultura
- E5/R21: Atenció a la diversitat i major accessibilitat als recursos culturals

E6.- Planificar, impulsar i desplegar programacions i consolidar les accions estables

Les línies d'acció i programacions culturals de cada àmbit o sector han de ser consistents i planificades en un pla d'acció que posteriorment s'ha de desplegar amb la finalitat de donar compliment a les accions plantejades, especialment per consolidar els programes i programacions i fer-los sostenibles en el temps

Reptes:

- E6/R22: La plena coordinació estratègica i operativa dels serveis culturals municipals
- E6/R23: Desplegament dels plans d'acció cultural que nodreixen el pla Estratègic Tarragona Cultura

E7.- Projectar i planificar recursos estables: infraestructurals, econòmics i humans.

Per crear un ecosistema cultural de ciutat i garantir l'accés a la cultura és necessari definir el Pla d'equipaments amb el qual es dibuixa el full de ruta i, lligat a ell, el Pla de biblioteques, d'obligat compliment, amb la finalitat d'assegurar el fet lector com a dret fonamental. Per evolucionar en aquests aspectes i desenvolupar el Pla estratègic és primordial estructurar un organigrama realista ajustat als fluxos de treball i al context cultural municipal. Per tot això caldrà assignar els recursos econòmics adients i prudents, plantejats en un horitzó progressiu. Així mateix caldrà fomentar el poder transformador de la cultura i la creativitat garantint un desenvolupament sostenible.

Reptes:

- E7/R24: Definició del Pla d'equipaments
- E7/R25: Estructuració del Pla de biblioteques
- E7/R26: Reformulació d'un organigrama realista
- E7/R27: Adequació dels recursos econòmics plantejats en un horitzó progressiu
- E7/R28: Disseny i desenvolupament de projectes culturals sostenibles

E8.- Avaluació i reflexió.

Es posa de manifest la necessitat d'establir mecanismes que permetin analitzar les polítiques i accions culturals de manera continuada per tal d'adaptar-les a les necessitats reals de la comunitat i del territori i alhora complir amb la transparència i el retiment de comptes. La creació d'espais oberts de reflexió i coneixement contribueix a identificar necessitats específiques, millorar i adaptar el servei a les persones i col·lectius. La proximitat també contribueix a enriquir les avaluacions qualitatives i a consciència, així com els impactes de la transformació sociocultural a llarg termini.

Reptes:

- E8/R29: Constitució de mecanismes d'anàlisi de les polítiques i accions culturals
- E8/R30: Creació d'espais oberts de reflexió i coneixement
- E8/R31: Elaboració d'avaluacions qualitatives dels impactes de la transformació sociocultural a llarg termini

5.2.- Quadre d'objectius generals i específics

A continuació es presenta una relació dels objectius generals (OG), objectius específics (OE) i els reptes (R) plantejats fins el moment i que posteriorment donaran peu a les accions que desenvoluparan els diferents Plans d'Acció sectorials o transversals.

OG1.- El Pla estratègic ha de ser una eina per impulsar la cultura com a dret i l'accés equitatiu a la cultura n'ha de ser el plantejament vehicular	. E1/OE1.- Fomentar la governança cultural reconeixent als ciutadans i col·lectius com a actors claus en el disseny de les polítiques culturals	E1/R1: Impuls d'espais de diàleg i governança participada
		E1/R3: Impulsar accions formatives per a professionals del sector, artistes i ciutadania en general per generar reflexió i aprenentatges actius
	. E1/OE2.- Implementar la mediació cultural com a eina de treball	E1/R2: Aplicar la mediació cultural com a metodologia de treball

	per garantir la proximitat amb les persones, els col·lectius, el context i la comunitat	E3/R13: Facilitat administrativa als recursos culturals
	. E1/OE3.- Enfortir el binomi Cultura i Educació establint diàleg continu per treballar les arts en l'educació reglada o no	E1/R5: Afavorir la proximitat entre artistes i educació reglada o no
	. E3/OE6.- Generar processos de gestió i coproducció cultural per millorar la interacció amb persones joves, empoderant-les i visibilitzant-les	E3/R15: Posicionament de les persones joves i la creació emergent en el centre de les accions culturals
		E3/R16: Promoció de projectes culturals on les persones joves siguin protagonistes
	. E3/OE7.- Generar eines de suport a les iniciatives culturals de diferents col·lectius fomentant la participació i valoritzant la creació local	E1/R4: Potenciar els projectes de dinamització sociocultural
	. E4/OE8.- Generar espais de treball en xarxa a diferents nivells: entre departaments municipals, entre institucions locals i supralocals, entre institucions i col·lectius i actius culturals.	E4/R18: Gestació d'espais de col·laboració entre els agents culturals del territori, entès aquest més enllà de la ciutat
		E3/R14: Col·laboració i transversalitat municipal i coordinació en l'àmbit cultural
	. E4/OE9.- Projectar accions i serveis culturals distribuïts al territori cooperant amb dinàmiques socioculturals	E4/R17: Foment de la pràctica cultural en el espais socioculturals distribuïts per la ciutat
		E4/R19: Dinamització del territori des del foment de la lectura
	. E5/OE10.- Impulsar l'accessibilitat, la inclusió i l'equitat cultural per garantir la participació activa de tots els col·lectius	E5/R20: Enfortiment de l'accessibilitat, perspectiva de gènere, diversitat i interseccionalitat en la cultura
		E5/R21: Atenció a la diversitat i major accessibilitat als recursos culturals
	. E8/OE19- Incorporar espais de reflexió i coneixement com a eina facilitadora de la gestió i avaluació cultural	E1/R1: Impuls d'espais de diàleg i governança participada
OG2.- Generar un pla que articuli l'acció cultural municipal, esdevingui una	. E6/OE12.- Vetllar per la plena coordinació estratègica i operativa dels serveis culturals municipals	E3/R14: Col·laboració i transversalitat municipal i coordinació en l'àmbit cultural

eina comú de treball i planifiqui els eixos de treball dels propers anys		E6/R22: La plena coordinació estratègica i operativa dels serveis culturals municipals
	. E6/OE13.- Desplegar els plans d'acció cultural que nodreixen el pla Estratègic Tarragona Cultura	E6/R23: Desplegament dels plans d'acció cultural que nodreixen el pla Estratègic Tarragona Cultura
	. E6/OE14.- Vertebrar programes estables i sostenibles	E7/R28: Disseny i desenvolupament de projectes culturals sostenibles
	. E7/OE15.- Disposar d'un organigrama i dels recursos humans adients a les necessitats reals	E7/R26: Reformulació d'un organigrama realista
	. E7/OE16.- Proporcionar les eines de planificació dels recursos materials i infraestructurals especialment pel que fa a equipaments culturals i biblioteques	E7/R24: Definició del Pla d'equipaments
		E7/R25: Estructuració del Pla de biblioteques
	. E7/OE17.- Adequació dels recursos econòmics en un horitzó progressiu	E7/R27: Adequació dels recursos econòmics plantejats en un horitzó progressiu
		E3/R12: Impuls als projectes culturals i creatius mitjançant convocatòries públiques
	. E8/OE18- Introduir i promoure l'avaluació en el desenvolupament dels plans, projectes i programes culturals com a eina de millora continuada	E8/R29: Constitució de mecanismes d'anàlisi de les polítiques i accions cultura
		E8/R31: Elaboració d'avaluacions qualitatives dels impactes de la transformació sociocultural a llarg termini
	. E8/OE19- Incorporar espais de reflexió i coneixement com a eina facilitadora de la gestió i avaluació cultural	E8/R30: Creació d'espais oberts de reflexió i coneixement
	. E4/OE8.- Generar espais de treball en xarxa a diferents nivells: entre departaments municipals, entre institucions locals i supralocals, entre institucions i col·lectius i actius culturals.	E3/R14: Col·laboració i transversalitat municipal i coordinació en l'àmbit cultural
	. E4/OE9.- Projectar accions i serveis culturals distribuïts al territori cooperant amb dinàmiques socioculturals	E4/R17: Foment de la pràctica cultural en el espais socioculturals distribuïts per la ciutat

OG3.- Impulsar la participació, accessibilitat i gènere com a eixos transversals i la mediació com a metodologia comú pel desplegament dels programes culturals	. E3/OE6.- Generar processos de gestió i coproducció cultural per millorar la interacció amb persones joves, empoderant-les i visibilitzant-les	E3/R15: Posicionament de les persones joves i la creació emergent en el centre de les accions culturals
		E3/R16: Promoció de projectes culturals on les persones joves siguin protagonistes
	. E3/OE7.- Generar eines de suport a les iniciatives culturals de diferents col·lectius fomentant la participació i valoritzant la creació local	E3/R11: Posar en valor i reforçar els recursos i actius culturals del territori
	. E5/OE10.- Impulsar l'accessibilitat, la inclusió i l'equitat cultural per garantir la participació activa de tots els col·lectius	E5/R20: Enfortiment de l'accessibilitat, perspectiva de gènere, diversitat i interseccionalitat en la cultura
		E5/R21: Atenció a la diversitat i major accessibilitat als recursos culturals
	. E5/OE11.- Incorporar la perspectiva de gènere i impulsar mirades feministes en els processos, accions i comunicacions culturals	E5/R20: Enfortiment de l'accessibilitat, perspectiva de gènere, diversitat i interseccionalitat en la cultura
		E5/R21: Atenció a la diversitat i major accessibilitat als recursos culturals
OG4.- Estructurar i desenvolupar una estratègia de comunicació cultural com a eina per promoure l'ús dels serveis i programes culturals i alhora facilitar l'accés, l'assessorament, la informació i la comunicació bidireccional entre ciutadania i Ajuntament	. E2/OE4.- Posar en valor la comunicació presencial i propera, així com la comunicació digital com a eina oberta i creativa	E2/R6: Comunicar els serveis públics estables de cultura, més enllà de la programació
		E2/R7: Actualització d'eines de comunicació: web i espai públic
		E2/R9: Reconeixement i mapeig de recursos i actius culturals
	. E2/OE5.- Potenciar l'atenció directa, personalitzada i amb escola activa i receptiva amb la ciutadania	E2/R8: Reforç dels espais d'informació i atenció bidireccional, de forma directa, personalitzada i d'escola activa
	. E5/OE11.- Incorporar la perspectiva de gènere i impulsar mirades feministes en els processos, accions i comunicacions culturals	E2/R10: Incorporar la diversitat de veus en el diàleg i vetllar perquè la comunicació tingui en compte més col·lectius

5.3. Eixos transversals

Els eixos de treball transversals que impregnen tots els plans d'acció i metodologies de treball de la cultura municipal són aquells que s'apliquen en la nostra quotidianitat i que són inherents a les maneres de fer. El Pla Estratègic Tarragona Cultura vertebrà les seves accions en relació a la participació com a metodologia de treball, la perspectiva de gènere, l'accessibilitat i la sostenibilitat, amb la finalitat d'apropar i promoure els drets culturals des de l'estratègia cultural municipal. Aquests eixos transversals es troben desenvolupats en l'**Annex 2** d'aquest Pla Estratègic.

5.3.1. Participació com a metodologia de treball

L'equitat i l'accés a la cultura és el dret que tenen totes les persones a participar lliurement en la vida cultural ja sigui com a consum i gaudi, com a creadors i creadores artístiques, per desenvolupar pràctiques culturals o com a forma de governança. Si bé les tres primeres accions es desenvolupen més àmpliament en els plans d'acció sectorials, la governança participativa mereix ser tractada com una mesura transversal, a aplicar en tots els plans d'acció.

Com manifesta el doctor Nicolàs Barbieri en la introducció del Pla Estratègic Tarragona Cultura, “el dret a participar en l'elaboració, implementació i avaluació de polítiques culturals és un dret cultural” i aquesta dimensió participativa s'aborda des de la governança, entesa com a “formar part de processos de deliberació i decisió sobre la vida cultural pública de la ciutat, des de participar en l'elaboració, implementació i avaluació de polítiques culturals fins a organitzar activitats pròpies”.

Ahora, el Pla de mediació, inclòs en aquest Pla Estratègic també defensa que “la governança participativa no només fomenta la inclusió, sinó que també enriqueix el procés creatiu i de presa de decisions, ja que integra de manera diversa altres perspectives i formes de fer. Aquesta manera d'organitzar-se garanteix que les iniciatives culturals siguin més representatives i responguin millor a les necessitats i desitjos de la comunitat”.

El nou paradigma de governança cultural dona legitimitat a les polítiques culturals i genera valor social, impacte comunitari, identitat i posicionament. Per aquest motiu, des del Pla Estratègic Tarragona Cultura es plantegen mecanismes, eines i canals de participació i diàleg que fomenten la transparència, participació, coneixement i reconeixement, garantint l'accessibilitat a aquests espais dissenyant unes polítiques culturals públiques més ajustades a les necessitats i realitats de la ciutat, vetllant per la inclusió, la diversitat, els drets culturals i la democràcia cultural. Aquests espais de governança cultural reconeixen a la ciutadania i col·lectius com a actors claus en el disseny de les polítiques culturals.

Objectiu general

OGTP. Impulsar la participació com a eina de governança de les polítiques públiques culturals.

Objectius específics

- OETP1. Promoure espais de diàleg i de reflexió com a eina de participació en les polítiques públiques culturals.

Cal establir canals de diàleg i espais de participació estables en els quals, de forma dinamitzada, es debati sobre les línies de treball de la gestió cultural a la ciutat, tant en forma d'avaluació i retiment de comptes com de disseny de les futures accions. Com a mínim, anualment es convocaran taules participatives de cada sector o àmbit cultural com es va realitzar en la diagnosi d'aquest Pla Estratègic, en la que també es va demostrar la seva necessitat i demanda com a eina facilitadora de la gestió i l'avaluació cultural.

Alhora, és necessari generar espais de reflexió, de coneixement i pensament en els que es plantegin aspectes globals i transversals, de noves tendències i innovació, de drets culturals i equitat,... en els quals s'impulsi l'autocrítica i es posin en qüestió les polítiques públiques per tal d'avançar des d'aquesta reflexió i pensament.

- OETP2. Generar espais de treball en xarxa de forma transversal i horitzontal.

És necessari fomentar els espais de treball en xarxa a diferents nivells: entre departaments municipals, entre institucions locals i supralocals, entre institucions i col·lectius i actius culturals. La cultura es projecta des de diferents institucions, territoris, àmbits, àrees, col·lectius,... i per tant és necessari gestionar les polítiques públiques des del treball col·laboratiu i coordinat. En aquests espais de debat, reflexió i gestió es manté la mirada global i àmplia de la gestió cultural en benefici de les persones i col·lectius en la seva diversitat.

- OETP3. Impulsar programes de mediació cultural i espais participatius cogestionats on les persones participants liderin i en siguin les protagonistes

Els projectes de creació artística comunitària i mediació cultural posen les persones en una situació de participació activa i implicació en la definició dels processos i les pràctiques. Aquests processos són enriquidors en si mateixos pel que fa a aprenentatges, relacions i sinèrgies en les seves pràctiques i fomenten la diversitat de mirades i la inclusió. És necessari generar eines de

suport a les iniciatives culturals sorgides en la participació col·lectiva que reflexa l'esperit creatiu i crític de la societat.

Accions a desenvolupar

- Convocatòria de taules participatives sectorials anuals
- Realització de jornades de pensament i reflexió
- Impuls de taules de coordinació interdepartamental i transversal en matèria de cultura municipal
- Impuls d'espais de treball en xarxa i coordinació territorial en matèria de cultura
- Acompanyament de projectes de mediació cultural i participació activa cogestionada

5.3.2. Mesures transversals de Perspectiva gènere

La igualtat de gènere ha avançat a tot el món gràcies als esforços de governs, institucions i entitats civils, sorgits a partir de la Declaració i Plataforma d'Acció de Beijing (1995) en la Quarta Conferència Mundial sobre la Dona. A partir d'aquí, i la pressió de l'establiment dels ODS de l'Agenda 2030, els estats han elaborat les seves normatives i plans estratègics per transformar les societats promovent la igualtat reivindicada. En el camí, la Llei estatal 3/2007, per a la igualtat efectiva d'homes i dones estableix la necessitat de transversalitzar la perspectiva de gènere, sistematitzant-la en el disseny, implementació, seguiment i avaluació de les polítiques públiques. És a dir, des de la mirada interseccional. Posteriorment es reforça amb la 15/2022, integral per a la igualtat de tracte i la no discriminació.

A Catalunya ens basem en la Llei 17/2015, d'igualtat efectiva de dones i homes que té per objectiu establir i regular els mecanismes i els recursos per a fer efectiu el dret a la igualtat i a la no-discriminació per raó de sexe en tots els àmbits, etapes i circumstàncies de la vida o la 19/2020, d'igualtat de tracte i no discriminació. Una mica anterior a aquestes, s'aprova la Llei 11/2014 per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.

A nivell local, l'Ajuntament de Tarragona disposa del Pla de gèneres i igualtat d'oportunitats (2024-2027) i del Pla de Feminismes i interseccionalitat de la ciutat de Tarragona (2022-2026). Aquest últim estableix com a eix de treball la Ciutat de Drets, orientada "a la defensa de la igualtat de gènere i la diversitat en l'àmbit de l'educació, la salut, els drets sexuals i reproductius, els serveis socials, la cultura, l'esport i la vida associativa i política del territori". D'aquesta manera, la igualtat multidimensional s'aborda de manera multidisciplinària. Les accions i indicadors del Pla Estratègic Tarragona Cultura estan en consonància amb els plans de gènere i

feminismes referenciats així com els establerts en el distintiu SG City 50-50 per la Igualtat de Gènere, For Gender SEAL.

A nivell cultural cal afegir, a més, el concepte de Drets Culturals, sorgit en els últims anys i en procés legislatiu a nivell estatal i nacional, i que té per objectiu garantir que les persones i les comunitats tinguin accés a la cultura i puguin participar-hi. Aquest accés ha de ser en condicions d'igualtat, dignitat humana i no discriminació envers la diversitat sexual i afectiva. Així, en l'elaboració del Pla Estratègic Tarragona Cultura i amb l'objectiu de donar compliment a aquests drets, i en el cas de la igualtat de gènere que ens ocupa, cal establir la perspectiva de gènere com a eix estratègic transversal i estructural en les polítiques culturals municipals. Cal promocionar les accions culturals en aquest sentit per contribuir a superar les diferències i discriminacions, simbòliques i materials, que afecten les dones i altres diversitats sexuals, i cal fer-ho incorporant la mirada feminista i de la interseccionalitat de manera sistèmica en les formes de veure i de fer, i en tot el desenvolupament del procés, sigui a iniciativa municipal o a proposta externa. A més a més cal visibilitzar i posar en valor el paper de la dona en les creacions artístiques i les pràctiques culturals.

Incorporant la perspectiva de gènere en la cultura es contribueix a transformar els fonaments tradicionals aportant una visió més inclusiva i transmissora de valors d'una societat més justa en igualtat.

Objectiu general

OGTG. Incorporar la perspectiva de gènere i impulsar mirades feministes en els processos, accions i comunicacions culturals.

Objectius específics

- OETG1. Participar de forma activa en els sistemes i processos de sensibilització i detecció de discriminacions envers la perspectiva de gènere i la interseccionalitat.

És necessari crear narratives culturals més igualitàries i integradores promovent mecanismes de prevenció, detecció i abordatge de les discriminacions per raó de gènere, treballant de forma coordinada amb Igualtat, Polítiques Feministes i LGTBI+, per tal de recolzar les polítiques internes i les accions desenvolupades. Per aquest motiu cal augmentar la sensibilització en la promoció de les polítiques d'igualtat, formant als i les agents culturals sobre possibles conductes sexistes i micromasclismes, així com en la detecció d'aquestes i contribuir a una resposta efectiva davant de situacions no igualitàries.

- OETG2. Potenciar l'equitat de gènere en el disseny dels projectes culturals, la participació i en l'accés.

És necessària la composició equilibrada en les programacions culturals, així com la promoció de la igualtat de gènere en els procediments de contractació pública i el desenvolupament dels projectes. Cal potenciar la creació i la participació cultural amb perspectiva de gènere, intentant vetllar per la paritat, intensificant la comunicació i activant el debat de la seva necessitat. A més, és necessari planificar segons les necessitats diferenciades per gènere i reorientar les accions culturals a patlliar la bretxa existent. També s'intentarà vetllar per la paritat en els òrgans participatius estables. Tot això, mantenint el sistema estadístic d'indicadors de participació cultural desglossat per gènere i fer-ne difusió.

- OETG3.Vetllar per la perspectiva de gènere i interseccionalitat en la comunicació cultural.

La Comunicació en sentit ampli transmet missatges, valors i maneres de veure el món, i ho fa des de la comunicació escrita, verbal, no verbal, visual i digital. Cal garantir l'ús del llenguatge inclusiu en totes les comunicacions internes i de projecció externa, en els missatges i els formats, evitant l'ús de micromasclismes i patrons de gènere estigmatitzats. A més cal posar en valor, comunicar favorablement i visibilitzar els rols de les dones i altres diversitats sexuals en les creacions i accions culturals per garantir el seu reconeixement, especialment en la creació cultural.

Accions a desenvolupar

- Promoure mecanismes de prevenció, detecció i abordatge de les discriminacions per raó de gènere de forma coordinada amb Igualtat, Polítiques Feministes i LGTBI+.
- Vetllar per la promoció de l'equitat en el treball municipal i la corresponsabilitat en els usos del temps.
- Formar i sensibilitzar als i les agents culturals en la coeducació i promoció de valors i models igualitaris, possibles conductes sexistes i micromasclismes, així com en la detecció d'aquestes i contribuir a una resposta efectiva davant de situacions no igualitàries.
- Fomentar la composició equilibrada en paritat de gènere en les programacions culturals.
- Promoure la igualtat de gènere en els procediments de contractació pública.
- Vetllar per la paritat en la participació cultural.
- Potenciar la programació en perspectiva de gènere i diversitats sexuals i afectives.
- Promoure accions que visibilitzin i posin en valor la dona en les creacions artístiques i les pràctiques culturals.

- Planificar i reorientar les accions culturals (horaris, cures,...) per pal·liar la bretxa existent.
- Vetllar per la paritat en els òrgans participatius estables.
- Mantenir el sistema estadístic d'indicadors de participació cultural desagregat per gènere i fer-ne difusió dels resultats.
- Formar i vetllar per l'ús del llenguatge inclussiu les comunicacions internes i de projecció externa, en els missatges i els formats: comunicació escrita, verbal, no verbal, visual i digital.
- Posar en valor, comunicar favorablement i visibilitzar els rols de les dones i altres diversitats sexuals en les creacions i accions culturals.
- Fer un seguiment de les mesures transversals en perspectiva de gènere.

5.3.3. Mesures transversals en Accessibilitat

Una cultura inclusiva no distingeix de gènere, ètnia, situació socioeconòmica o capacitats i requereix de protecció de les polítiques públiques per tal que totes les persones puguin participar en la vida cultural i així garantir el dret a la cultura. Aquest Pla Estratègic és el primer pas en l'accessibilitat cultural conscients que suposa molt més que el que es recull en aquest treball, però també obrint el camí de l'accessibilitat integral en un futur.

La comunitat internacional ha vetllat constantment per les oportunitats de millora de la qualitat de vida de les persones amb discapacitat. L'article 30 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, aprovada ja el 2006, reconeix el dret de les persones amb discapacitat a participar, en igualtat de condicions amb les altres, en la vida cultural, adoptant (els organismes públics) totes les mesures pertinents per assegurar-ho. Relaciona un seguit de punts com "l'accés a material cultural en formats accessibles, accés a teatres, museus, biblioteques o serveis culturals i altres activitats en formats accessibles,... així com el desenvolupament i potencial creatiu, artístic i intel·lectual, no sols en el seu propi benefici, sinó també per a l'enriquiment de la societat". Continua també en el "dret al reconeixement i suport en la identitat cultural i lingüística específica, incloses la llengua de signes i la cultura de les persones sordes". A partir d'aquí es desenvolupen diverses normatives i directrius que obliguen les administracions a vetllar de forma activa per l'accessibilitat perquè un entorn o servei pugui ser utilitzat per al màxim nombre de persones en condicions d'equitat. A nivell estatal ens regim pel Text Refós 1/2013 que ja estableix les bases del que paral·lelament es redacta a Catalunya en la Llei 13/2014 i que pretén aconseguir una societat inclusiva i accessible que permeti avançar cap a la plena autonomia de les persones, eviti la discriminació i propiciï la igualtat d'oportunitat.

Ara bé, pel que fa a l'equitat cultural, cal fixar-se en el Codi d'accessibilitat que, des del 2023, relaciona l'accessibilitat als serveis públics i entre ells els actes i esdeveniments públics, els relacionats amb el patrimoni i la promoció cultural com les biblioteques, museus, equipaments d'arts visuals i també les arts escèniques.

Així doncs, en els últims temps s'han anat incorporant polítiques i pràctiques per millorar l'accessibilitat, i en aquest cas, des del Pla Estratègic es planteja un avançament progressiu en l'accessibilitat cultural prenent consciència dels drets de les persones amb diversitat funcional i sensorial i compromís per la llibertat d'accés i el valor que la diversitat de perspectives i experiències poden aportar al conjunt de la societat i a la pròpia organització.

Per garantir el dret universal a la cultura, cal avançar en les millores de l'accessibilitat pel que fa a les barreres físiques, econòmiques, socials i informatives o comunicatives i ampliar el ventall de població que pugui gaudir de la cultura, en l'accés i en la seva pràctica. A més cal que les accions realitzades siguin sostenibles a llarg termini, es normalitzin i consolidin en les pràctiques culturals.

Objectiu general

OGTA. Impulsar l'accessibilitat, la inclusió i l'equitat cultural per garantir la participació activa de tots els col·lectius.

Objectius específics

- OETA1. Promoure l'accessibilitat a la cultura patllant les barreres físiques i sensorials existents.

Més enllà de l'eliminació de les barreres arquitectòniques, cal tenir presents en tot moment a les persones amb diversitat funcional i sensorial i acompanyar-les en l'accés a la cultura i a la seva pràctica com a eina de desenvolupament personal i social. És necessari establir els mecanismes d'accés de forma normalitzada, ampliant els serveis adaptats gradualment. Alhora també és necessari treballar amb sensibilitat i projectar l'accessibilitat des dels inicis de les programacions, garantint així la llibertat d'accés.

- OETA2. Vetllar per la comunicació accessible i inclusiva.

En primer lloc és imprescindible comunicar-se amb les associacions i col·lectius de persones amb diversitat funcional i sensorial per tal d'establir una relació propera pel que fa a les necessitats específiques i els relats culturals. A més a més, caldrà també comunicar els serveis públics, programacions i accions de manera accessible, amb materials adaptats que fomentin la participació més

enllà de l'accessibilitat física. Cal comunicar l'accessibilitat i també fer-ho de forma accessible, establint relacions inclusives mitjançant aquesta comunicació.

- OETA3.Facilitar l'accés a la cultura a les persones amb major dificultat per accedir-hi.

L'accés a la cultura és un dret que dignifica a les persones i normalitza la seva inclusió. A banda de les barreres físiques o sensorials, és necessari garantir el dret d'accés a les persones en situació de desigualtat o vulnerabilitat socioeconòmica establint canals de participació cultural, ja sigui en l'accés al gaudi com en la seva pràctica. És necessari disposar d'eines inclusives per a les persones en situació de risc d'exclusió cultural, vetllar per fomentar la participació en la diversitat cultural mitjançant el diàleg i l'intercanvi cultural.

Accions a desenvolupar

- Facilitar eines i mecanismes accessibles que millorin l'accés de les persones amb diversitat funcional o dificultats d'interacció amb l'entorn on es situa l'acció cultural
- Promoure la incorporació d'activitats adaptades o accessibles
- Promoure accions culturals on les persones amb discapacitat siguin creadores, artistes i protagonistes actives
- Establir mecanismes de comunicació amb els col·lectius de persones amb diversitat funcional i sensorial per conèixer les necessitats específiques
- Elaborar material informatiu o educatiu adaptat a les necessitats físiques i cognitives
- Comunicar l'accessibilitat de les programacions
- Disposar de mecanismes amb preus accessibles per a col·lectius en situació de vulnerabilitat socioeconòmica
- Disposar de mesures d'accés a la cultura per a persones en situació de risc d'exclusió
- Establir mecanismes de comunicació i diàleg amb col·lectius per afavorir la diversitat cultural
- Fer un seguiment de les mesures transversals en accessibilitat.

5.3.4. Recomanacions per aplicar mesures de sostenibilitat

En l'annex 2 d'aquest Pla Estratègic es recullen les referències i recomanacions en matèria de sostenibilitat aplicada a la cultura, especialment les que es reconeixen en la Guia per aplicar la perspectiva basada en la protecció de la natura, la justícia social i la cultura democràtica a les produccions culturals, que s'estructura al voltant de 4 dimensions: missatges, activitats, organització i processos i model econòmic.

Igualment es recullen les referències i recomanacions en matèria de sostenibilitat aplicada a la cultura, especialment les que es reconeixen al Pla C, de la Generalitat de Catalunya que fa referència a l'impacte positiu en les activitats, la transformació social des del discurs i els missatges i la governança interna i coherència. Així mateix es proposen recomanacions i consells en matèria de sostenibilitat, com ara “acompanyar les entitats culturals en la seva transició vers un model sostenible, promoure la capacitat de la cultura de transformar i crear noves narratives i el paper del sector cultural com a plataforma i altaveu per activar i inspirar un canvi en la societat i incorporar l'estratègia ambiental dins de les institucions i liderar el procés de transformació del sector cultural, creant aliances amb diferents agents, institucions i administracions, tant de l'ecosistema cultural com d'altres sectors”.

A més a més, també es tenen en consideració les eines pràctiques per ajudar a implementar els ODS en l'àmbit cultural realitzada per la Red Española para el Desarrollo Sostenible i les indicacions del Pla de Drets Culturals en relació a la sostenibilitat i agenda 2030, on la cultura es concep com a eix transversal en els ODS i té presència específica en algunes fites d'aquests objectius.

Les accions a desenvolupar de forma transversal en el Pla Estratègic són:

- La incorporació de mesures de sostenibilitat a l'hora de desenvolupar l'activitat o projecte
- La promoció de l'ús de la Guia per a la incorporació de la perspectiva ecosocial a la cultura, en el desenvolupament de l'activitat o projecte
- L'impuls a les accions o activitats per difondre noves narratives o el paper de la cultura en la protecció del medi ambient

6.- Resums dels marcs d'acció

Les polítiques culturals a l'Ajuntament de Tarragona es defineixen i dibuixen a partir dels serveis que es desenvolupen i s'impulsen des de diversos àmbits i sectors municipals. Les aportacions de cadascuna de les iniciatives s'articulen des del servei públic i, com a tal, el Pla estratègic Tarragona Cultura dona resposta i aglutina els programes de l'àmbit cultural municipal. Per aquest motiu el Pla Estratègic ha estat elaborat amb una mirada col·laborativa, interdepartamental i de corresponsabilitat per donar cabuda a totes les iniciatives que contribueixen al desenvolupament dels drets culturals.

La concepció dels serveis públics municipals en què es pretén incidir és molt àmplia ja que no es pretén promoure un àmbit o sector concret sinó tot el sistema i servei cultural municipal de la ciutat.

Així, el Pla Estratègic Tarragona Cultura està format per diferents plans d'acció, per a cada àmbit o sector d'actuació municipal cultural i transversals. Aquests Plans d'acció, interrelacionats i interdependents de l'estratègic, són els que transformen els reptes i línies estratègiques plantejades en objectius i alhora en accions a dur a terme. Els plans d'acció recullen els programes i projectes culturals existents i proposa els objectius de treball aportant noves oportunitats i adaptacions a una cultura viva i en constant evolució. Per aquest motiu cada pla d'acció manté una temporalitat diferent, en funció de les seves necessitats i realitats, i s'aniran actualitzant i adaptant quan acabi el seu cicle específic.

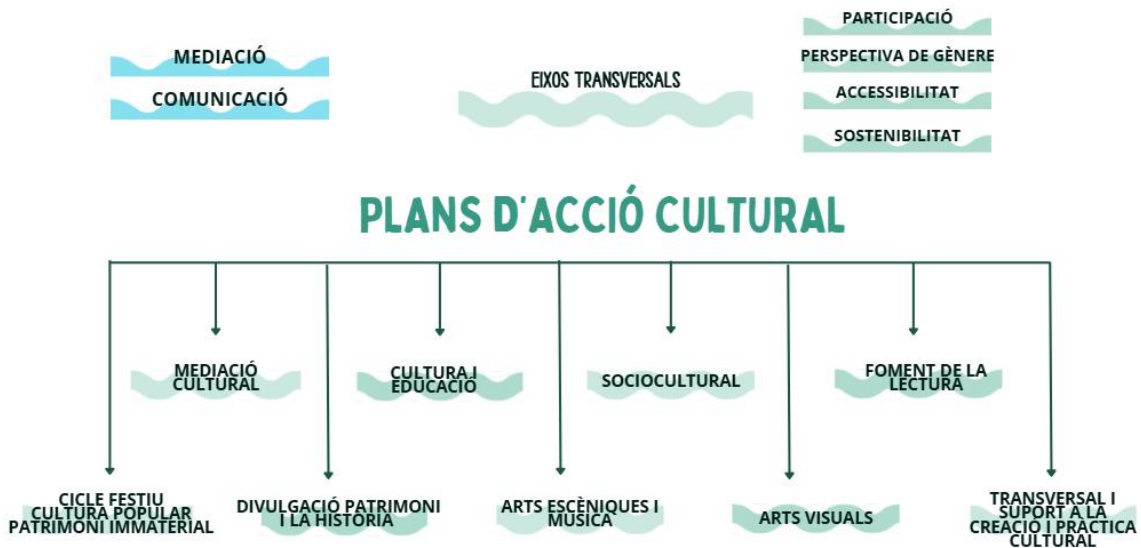
Cal destacar que algun dels plans d'acció que es recullen a continuació han estat elaborats per primera vegada i que són una oportunitat per reconèixer els programes i serveis implementats fins el moment i obren les portes a establir unes noves metodologies de treball a partir d'aquests. Alhora, també cal posar èmfasi en els plans d'acció que teixeixen serveis transversals i interdepartamentals i que plantegen també, en aquest inici, una nova mirada i visió de coordinació i de servei públic en la seva globalitat.

Així doncs, a continuació es recullen els següents resums dels plans d'acció cultural de l'Ajuntament de Tarragona:

- Pla de mediació cultural, que estableix la metodologia de treball dels plans d'acció i dels serveis públics culturals
- Pla de Cultura i Educació
- Pla d'acció Sociocultural
- Pla de Foment de la lectura
- Pla d'acció del Cicle festiu, Cultura Popular d'arrel tradicional i Patrimoni Immaterial
- Pla d'acció de Divulgació del Patrimoni i la història
- Pla d'acció d'Arts escèniques i Música
- Pla d'acció d'Arts visuals
- Pla d'acció transversal i de Suport a la Creació i la Pràctica Cultural

Els Plans d'acció complets, així com el Pla de Comunicació es troben annexats al Pla Estratègic Tarragona Cultura per ordre correlatiu. Alhora l'últim annex recull els plans d'acció i estratègics municipals amb els que s'estableix connexió i coherència en les polítiques culturals.

ACCIÓ CULTURAL

6.1.- Pla de Mediació cultural

Resum del Pla de Mediació Cultural que es troba a l'Annex 3

La cultura no és un producte que s'hagi de gestionar exclusivament des d'una perspectiva tècnica i burocràtica. És un procés viu, relacional i arrelat en el context social. Durant massa temps, la gestió cultural ha prioritzat la quantificació d'esdeveniments, l'oferta cultural i l'optimització de recursos per sobre de la qualitat i profunditat de les experiències culturals. Aquesta visió ha desposseït la cultura de la seva capacitat de transformació, convertint-la en un engranatge més dins d'una màquina administrativa que respon a lògiques de productivitat i rendiment.

Avui és urgent un canvi de paradigma. La mediació cultural no és una pràctica opcional ni un complement dins de la gestió cultural. És una eina fonamental per garantir l'accés equitatiu a la cultura, activar processos de participació ciutadana i construir espais de diàleg i inclusió. No és una metodologia per a especialistes en cultura, sinó un enfocament imprescindible per a qualsevol model cultural sostenible i democràtic.

1. Cap a la construcció d'un nou model cultural a través de la mediació cultural.

Per consolidar aquest canvi, és imprescindible:

- Reconèixer la mediació cultural com un dret i una responsabilitat. No és un privilegi ni una pràctica marginal, sinó una peça clau en la democratització de la cultura.
- Dotar de temps i recursos a la mediació cultural. No pot seguir sent una activitat residual que es realitza "quan hi ha temps" o "si hi ha pressupost". Ha de ser integrada de manera estructural en les polítiques culturals.
- Visibilitzar la mediació cultural com una feina professional. La precarietat laboral de qui es dedica a la mediació cultural és una contradicció dins d'un model que busca generar espais de justícia social i participació equitativa. Cal valorar i dotar de recursos els i les professionals encarregats d'activar processos de mediació cultural.
- Superar la mirada tecnocràtica de la cultura. Necessitem una gestió que compregui la cultura com un ecosistema de relacions i significats, no només com un calendari d'activitats.
- Implicar els agents polítics en aquest canvi de paradigma. La mediació cultural no és només una decisió tècnica; és una aposta política per un model cultural més obert, inclusiu i participatiu.

El Pla d'acció de mediació no és només una declaració d'intencions. És una crida a l'acció. La mediació cultural ha de impregnar la pràctica quotidiana de la gestió cultural. No podem permetre que segueixi sent una excepció, una pràctica marginal o una estratègia de màrqueting cultural. És el cor d'una nova manera d'entendre la cultura, una manera que reconegui la seva capacitat transformadora i el seu arrelament a les comunitats.

El Pla Estratègic Tarragona Cultura assumeix el compromís d'impulsar aquest canvi amb convicció i determinació. La cultura no pot seguir sent només un objecte de gestió; ha de ser un espai de construcció col·lectiva i d'emancipació social.

2. Per què la Mediació Cultural?

El Pla Estratègic Tarragona Cultura estableix la mediació cultural com un eix clau per garantir els drets culturals, promovent la participació, l'equitat i la inclusió. Aquesta pràctica, que evoluciona des de la dinamització cultural, busca models de gestió més accessibles i participatius.

La mediació connecta institucions i ciutadania, activant drets culturals, fomentant el pensament crític i la cohesió social, en línia amb marcs internacionals com la Declaració Universal dels Drets Humans i l'Agenda 21 de la Cultura.

A Espanya, tot i que la Constitució reconeix l'accés a la cultura, les polítiques han prioritzat la producció i el turisme. La mediació busca equilibrar això, enfortint la participació ciutadana i l'equitat.

Aquestes iniciatives reflecteixen el compromís de les institucions catalanes amb la cultura com a un dret fonamental, promovent polítiques inclusives que integren la mediació cultural com un eix per construir societats més equitatives.

L'objectiu general del Pla d'acció de Mediació Cultural és implementar la mediació cultural com a eina de treball per garantir la proximitat amb les persones, els col·lectius, el context i la comunitat. Així doncs, és consolidar la mediació cultural com a peça clau en les polítiques culturals de l'Ajuntament de Tarragona, amb tres objectius específics:

- Construir un imaginari comú sobre la mediació cultural com a articuladora de drets i promotora de cohesió social.
- Establir un marc metodològic i pràctic per guiar la implementació de processos de mediació, integrant participació, equitat i sostenibilitat.
- Reflexionar sobre les pràctiques existents en mediació cultural i oferir eines d'autodiagnòstic, analitzant aspectes com la temporalitat, els espais, el procés creatiu i l'avaluació de l'impacte.

La mediació cultural requereix temps i recursos adequats per a la seva implementació efectiva. És una estratègia transformadora que articula processos de co-creació, participació i experimentació col·lectiva, permetent que les institucions culturals siguin espais oberts, significatius i sostenibles.

3. Principis rectors de la mediació cultural: un canvi de paradigma en les polítiques culturals

La mediació cultural proposa un gir respecte a les polítiques culturals tradicionals, que s'han centrat en la producció, el creixement econòmic i l'oferta cultural, prioritzant els productes tangibles i l'impacte mesurat en termes econòmics. En canvi, la mediació cultural se centra en les persones, les seves necessitats i en transformar els processos culturals més enllà dels resultats immediats.

La mediació cultural es fonamenta en quatre principis rectors essencials:

- Procés: a diferència de les polítiques tradicionals, que prioritzen els productes finals, la mediació cultural valora el procés. Aquest enfocament

- posa èmfasi en la creació, participació i reflexió, promovent un treball continu i flexible que s'adapta a les necessitats i contextos de cada comunitat.
- Transversalitat: la mediació cultural connecta diversos sectors més enllà de l'àmbit cultural, com Educació, Joventut i Centres Cívics, promovent la col·laboració intersectorial i enfortint la connexió entre diferents àrees de la vida pública.
 - Context: la mediació cultural s'adapta a les particularitats de cada territori i comunitat, prioritzant un model contextual que respongui a les realitats locals i promogui el benestar social per sobre de la rendibilitat econòmica.
 - Participació: en lloc d'oferir una cultura accessible només per a alguns, la mediació promou la participació activa de la ciutadania, creant espais col·laboratius on les persones tenen un rol protagonista en el disseny i desenvolupament dels processos culturals.

Aquests principis transformen la cultura, deixant de ser només una eina econòmica i veient-la com un dret humà. La mediació cultural promou polítiques que posen la cura de les persones i la seva participació activa al centre, construint un projecte històric comú on la cultura articula els vincles socials.

4. Diagnosi. Reptes identificats

- Falta de transversalitat i coordinació interdepartamental
La falta de coordinació entre departaments dificulta la implementació efectiva de les polítiques culturals, generant esforços descoordinats i duplicats.
- Policentralització cultural i cohesió territorial
La concentració d'activitats culturals als centres urbans limita l'accés equitatiu a les zones perifèriques, afectant la cohesió social.
- Inclusió i diversitat cultural
La diversitat cultural no sempre es reflecteix a les polítiques, la qual cosa pot portar a la invisibilització o marginalització d'algunes expressions culturals.
- Necessitat de formació interna i mediació cultural
La falta de formació contínua en mediació cultural i inclusió social limita la capacitat dels equips municipals per implementar polítiques efectives.
- Participació activa de la ciutadania
La falta de mecanismes adequats per involucrar la ciutadania en les decisions culturals pot generar desconexió i desinterès en les iniciatives culturals.
- Sostenibilitat i avaluació d'impacte
L'absència d'una metodologia clara per avaluar l'impacte dels projectes culturals dificulta el seguiment efectiu i la millora contínua.

- Connexió educació-cultura
Existeix una desconexió entre el sistema educatiu i les activitats culturals, limitant les oportunitats d'involucrar-se en l'art i la cultura des de les primeres edats.
- Accessibilitat i participació equitativa
L'accessibilitat cultural segueix sent un repte per a molts col·lectius vulnerables, com persones amb discapacitat o persones grans.
- Necessitat de donar continuïtat en les accions culturals
La manca de continuïtat en els projectes culturals pot disminuir la seva efectivitat i generar desconexió entre la cultura i la comunitat a llarg termini.

5. Impuls a la mediació cultural

En aquest apartat, articulem com, a partir del diagnòstic del Pla Estratègic Tarragona Cultura, les sessions de treball compartit durant mesos de treball, les trobades presencials i la relació estreta amb l'equip tècnic de cultura de l'Ajuntament de Tarragona, s'han identificat àrees estratègiques que requereixen atenció per tal d'enfortir la mediació cultural en l'àmbit institucional. Aquestes àrees s'aborden des dels processos endògens (millora de la gestió interna) i els processos exògens (connexió amb la ciutadania i les institucions). Cada una d'elles inclou recomanacions específiques per promoure una gestió cultural més inclusiva, sostenible i participativa, en coherència amb el Pla Estratègic de Cultura.

Processos Endògens: Millora de la Gestió Interna

- Governança Participativa
És clau incloure diversos col·lectius en el disseny i avaluació d'iniciatives culturals per fomentar la seva participació i enfortir el sentit de pertinença. Això permet transformar la cultura en un procés dinàmic i col·laboratiu en lloc de ser un bé de consum passiu.
- Transversalitat
La cultura ha d'integrar-se amb altres àrees com educació, salut i sostenibilitat per generar projectes amb un major impacte. La col·laboració interdepartamental permet optimitzar recursos i abordar problemàtiques socials de manera integral.
- Formació Interna
La capacitat contínua en mediació cultural, accessibilitat i inclusió enforteix la capacitat dels equips municipals per dissenyar i implementar polítiques innovadores i alineades amb les necessitats ciutadanes.
- Comunicació Bidireccional
És fonamental garantir una comunicació clara i accessible perquè la

comunitat compregui i participi activament en els projectes culturals. La transparència i el diàleg reforcen la confiança i el compromís ciutadà.

- **Avaluació**

L'absència d'eines estandaritzades dificulta mesurar l'impacte dels projectes culturals. Un sistema d'avaluació integral és clau per garantir l'efectivitat de les iniciatives i la seva millora contínua.

Processos Exògens: Connexió amb la Ciutadania i Institucions

- **Mediació Educació-Cultura**

L'art en l'educació fomenta la creativitat, el pensament crític i la participació activa des de la infància, fent l'aprenentatge més complet i motivador. Integrar-lo a les escoles, a través de projectes col·laboratius amb institucions culturals, enforteix el sentit de pertinença i compromís social. Es suggereix repensar la relació entre cultura i educació mitjançant aliances sostenibles, espais oberts i programes a llarg termini.

- **Equipaments i Programacions Culturals**

Els espais culturals han de descentralitzar-se per garantir un accés equitatiu. A més de les activitats, han de promoure la reflexió i la participació activa. La mediació cultural transforma aquests espais en motors de canvi social. Es recomana apropar la cultura a diverses comunitats, generar programacions inclusives i fomentar una cultura crítica que impulsi el diàleg i la transformació social.

- **Dinamització Sociocultural i Suport al Teixit Sociocultural**

Els col·lectius culturals organitzats reflecteixen les necessitats locals i potencien la diversitat cultural, però manquen de recursos. Crear plataformes de suport facilitaria el seu desenvolupament i participació en la vida cultural. Es recomana oferir recursos, espais i xarxes de col·laboració per enfortir aquests col·lectius, promovent una cultura accessible, participativa i transformadora.

- **Espais de Pensament i Reflexió**

Els laboratoris culturals i sessions obertes fomenten el coneixement compartit i l'exploració de nous models d'acció. Aquests espais permeten la inclusió, l'accessibilitat i el pensament crític, involucrant la ciutadania en la cultura. Es recomana organitzar trobades ciutadanes, crear espais interdisciplinaris d'innovació i garantir que les idees sorgides influeixin en les polítiques culturals.

Aquest document és una síntesi que es desplega en el Pla d'acció de mediació cultural.

6.2.- Pla d'acció de Cultura i Educació

Resum del Pla de Cultura i Educació que es troba a l'Annex 4

La cultura i l'educació són dos elements que, de forma transversal, garanteixen la igualtat d'oportunitats, el pensament crític, la creativitat i els drets humans i culturals posant a les persones i la comunitat al centre de l'acció i del seu desenvolupament. Cal treballar perquè l'educació en els arts sigui un dret ciutadà, sense exclusions socials ni territorials. Promoure sistemes d'accés als contextos educatius i culturals que, des de l'equitat, arribin a tots els infants, joves i famílies.

En l'àmbit de cultura i educació, la UNESCO defineix la cultura i educació com a part d'una visió renovada de l'educació basada en el respecte a la diversitat cultural i els drets humans i fa incís en l'educació cultural i artística i, també, en l'aprenentatge del patrimoni material i immaterial, de la memòria, com a forma d'ampliar les perspectives i aprofundir en el coneixement de la història i la societat.

Per la seva banda, el CONCA vetlla pels ensenyaments artístics i per la presència de les arts en l'educació. Centra la seva tasca en aquest àmbit en aportar eines d'anàlisi i propostes que propiciïn el debat per a la millora de l'articulació del sistema d'ensenyaments artístics a Catalunya i des del Fòrum de les Arts a l'Educació s'impulsa una major presència de les arts com a llenguatge i com a competència transversal a l'educació obligatòria.

A nivell tarragoní, el Projecte Educatiu de Ciutat, transversal i integral de tota la ciutat, és la base per a la construcció participativa de la ciutat educadora, on l'educació es converteix en la peça clau per assolir un progrés sostenible i la garantia dels drets bàsics, la convivència, l'actiu de la participació i el resultat últim del benestar de tota la ciutadania. És necessari fomentar l'educació cultural i artística de la ciutadania, el coneixement de la cultura, de les arts i del seu patrimoni cultural per tal de facilitar l'accés universal i la participació cultural, en el marc de garantir els drets culturals.

Conscients de la importància de la dotació de la dimensió cultural en l'àmbit educatiu, com a disciplines transformadores, integradores i cohesionadores de la societat i del pensament crític de l'individu, cal treballar l'impuls i el foment d'aquesta activitat tant en el sistema educatiu com fora d'aquest. Cal trobar espais de diàleg i establir aliances en la intersecció entre cultura, educació i comunitat. Vincular els àmbits de la cultura i l'educació per promoure la formació artística i humanística de l'alumnat propicia una educació més creativa i inclusiva.

L'àmbit de confluència de les polítiques de cultura i educació es relacionen de forma continuada amb les de mediació cultural, que s'estableixen al Pla Estratègic de forma transversal. L'Educació és una eina de mediació bàsica pel que fa al

foment de la creativitat, la reflexió crítica, la participació, les relacions, espais i pràctiques artístiques transformadores.

En el marc municipal de cultura i educació, des de l'Institut Municipal d'Educació, l'Àrea de cultura, Joventut, Patrimoni i Xarxa de Centres Cívics es realitzen diferents projectes i activitats que encreuen contextos per treballar la cultura en un ecosistema educatiu. Alhora, també cal posar en valor les iniciatives d'altres institucions, organismes o entitats que plantegen horitzons d'aplicació de les arts i la cultura en l'àmbit educatiu, en col·laboració amb accions municipals o bé de forma autònoma i que per aquest motiu no són inclosos en aquest pla d'acció cultural municipal.

Objectius

L'objectiu general del Pla d'acció Cultura i Educació, d'acord amb els objectius del Pla estratègic, és enfortir el binomi Cultura i Educació establint diàleg continu per treballar la cultura i les arts en l'educació en relació a les premisses del present pla d'acció i del Pla estratègic Tarragona Cultura.

Pel que fa als objectius específics, són:

- Definir una estratègia municipal comuna en l'acció educativa i cultural per ampliar drets d'accés, la participació i pràctica artística basada en el coneixement i reconeixement dels projectes i accions municipals d'educació i cultura
 - Incrementar les oportunitats educatives, culturals i artístiques de l'alumnat i les seves famílies
 - Promoure projectes d'educació no reglada en l'àmbit de la cultura com a eina per al desenvolupament personal i col·lectiu
- Impulsar i acompanyar projectes de mediació en l'àmbit educatiu (reglat o no)

MARC D'ACCIÓ:

Aquest Pla d'acció pretén consolidar un marc de treball comú per als projectes i accions educatives i culturals que es generen des de l'Ajuntament de Tarragona.

Així doncs, la visió estratègica del Pla és la consolidació de l'estructura de treball per articular les accions municipals posant en valor els projectes existents i reconeixent les estratègies educatives i culturals sorgides des de diferents iniciatives i àmbits diferents.

L'espai d'articulació del pla que ens ocupa és el grup motor de Cultura i Educació, un grup de treball entre les direccions de gestió de cultura i IMET, com a òrgan intern de trobada i espai tècnic de participació i que es complementa en l'àmbit genèric en la comissió transversal Tarragona Cultura.

Els projectes principals que treballen el binomi cultura i educació de forma global a la ciutat de Tarragona són el Pla Estratègic Tarragona Cultura, el Projecte educatiu de ciutat. Ara bé, també hi podrem trobar els marcs d'acció de la Xarxa de Centres Cívics i Tarragona Jove.

Aquest Pla d'acció recull els programes, projectes i accions culturals que es desenvolupen des del servei públic municipal de manera àmplia:

- Servei d'Arts i Educació de l'IMET.
- Programes pedagògics i de mediació de les Arts escèniques.
- Programa de mediació i educació de les arts visuals i Mèdol, Centre d'Arts Contemporànies.
- Programa de mediació de l'àmbit de foment de les lletres.
- Programes educatius del patrimoni immaterial i cultura d'arrel tradicional.
- Programes de mediació des de Suport a la Creació i la pràctica cultural.
- Programes educatius i de mediació des de les polítiques socioculturals
 - o des de l'àmbit de joventut.
 - o des de l'àmbit sociocomunitari.
 - o des de l'àmbit de la cooperació
- Programes educatius de divulgació del patrimoni i la història.

El Pla d'Acció Cultura i Educació té una durada de 4 anys, data en la que serà revisat i en la que es proposaran millores i línies estratègiques adients a la situació de consolidació i reconeixement de les accions i projectes municipals educatius i culturals.

Les accions a desenvolupar en aquest Pla d'Acció són:

- Comunicació i treball conjunt estable educació-cultura i connectar el sector artístic i cultural amb l'educació reglada
- Suport als centres educatius en acollir projectes per promoure les arts i la cultura a les aules, més enllà de l'ensenyament obligatori
- Suport als centres educatius en acollir projectes per promoure les arts i la cultura a les aules, més enllà de l'ensenyament obligatori, tot incrementant les oportunitats educatives, culturals i artístiques de l'alumnat i les seves famílies

- Impuls als projectes destinats a connectar la cultura popular i els centres educatius, per tal de fomentar l'aprenentatge de les tradicions i elements del cicle festiu de la ciutat
- Promoció de projectes d'educació, i formació culturals i oci educatiu en l'àmbit no reglat
- Impuls als projectes de mediació de cultura i educació

6.3.- Pla d'acció sociocultural

Resum del Pla d'acció sociocultural l'Annex 5

El terme sociocultural fa referència a la interrelació entre l'aspecte social i el cultural i la forma en què aquests incideixen en les persones i la societat. Les accions col·lectives que es projecten des d'aquesta perspectiva reforcen la identitat cultural del col·lectiu i la comunitat. Tot es posa en relació i interactua en el context on es desenvolupa i es va perfilant la manera com s'organitza la comunitat, el seu estil de vida, els aspectes polítics i culturals, és a dir, el seu desenvolupament com a tal.

Els programes i accions desenvolupats en l'àmbit sociocultural reflecteixen la diversitat cultural, la identitat, les creences i conductes de la societat en la qual s'interactua i alhora construeixen la definició col·lectiva, la cultura.

Per la seva amplitud, obertura i diversitat, la intervenció socioeducativa municipal es desenvolupa des de diferents àrees i serveis amb la finalitat de posar en relació les persones i la societat i contribuir al seu desenvolupament, al canvi i a la transformació social. Cadascú, des de les seves competències, aporta els instruments necessaris per contribuir-hi, mitjançant programes i accions que especialment fomenten la participació de les persones i col·lectius en formacions, pràctiques culturals, creació i cocreació artística i en els espais de trobada, debat i reflexió.

Des de les pràctiques socioculturals es projecta la millora de la qualitat de vida i el benestar de les persones així com els valors democràtics, de participació, de pluralisme i inclusió. És per aquest motiu que, des del Pla Estratègic Tarragona Cultura, cal definir les línies estratègiques de protegeixin aquestes finalitats i tingui en compte les persones i les comunitats.

Objectius

- Afavorir i impulsar un marc comú entre els equips que impulsen projectes socioculturals en l'àmbit municipal
- Impulsar projectes de mediació entre l'àmbit cultural i els contextos comunitaris

- Fomentar la pràctica artística i cultural així com programes culturals generades des de perspectives socials específiques com són la territorialitat, les diversitats cognitives i funcionals, les accions per a persones joves i gent gran, la diversitat cultural i de gènere.

MARCS D'ACCIÓ

El Pla Estratègic Tarragona Cultura té la voluntat d'establir un marc de treball comú i línies de treball de les polítiques culturals a la ciutat de forma integral, és a dir, amb treball municipal conjunt i transversal. Per aquest motiu el Pla no només es planteja des de l'Àrea de Cultura, sinó que es recullen les propostes de l'àmbit cultural de les altres conselleries amb la finalitat de treballar conjuntament i de forma coordinada en benefici de la ciutadania. Així doncs, el Pla d'acció sociocultural recull les propostes culturals dels serveis municipals de l'àmbit comunitari, social i cultural, com són els de Joventut, Xarxa de Centres Cívics, Cooperació, Institut Municipal de Serveis Socials, Capacitats diverses i Igualtat, Polítiques Feministes i LGTBI+ entre altres. Cada àrea s'aproxima a l'objecte de treball des de lògiques tècniques diferents, però de forma complementaria i coordinada, les actuacions d'una àrea poden complementar-se amb les virtuts de la resta i perfeccionar les accions que incideixen en la vida de les persones i contribuir al seu benestar.

Els programes que s'hi desenvolupen són:

- Programes impulsats per l'Àrea de Joventut
 - o Cogestió, mediació cultural i acompanyament
 - o Mostra d'iniciatives culturals
 - o Teatre Jove
 - o Joves, foment de la llengua, la lectura i la creació literària
 - o Cessió d'espais i recursos de suport cultural
 - o Difusió d'iniciatives culturals
 - o Exposicions
 - o Tallers i laboratoris de creativitat
 - o Joves i patrimoni
- Programes impulsats per Igualtat, Polítiques Feministes i LGTBI+
 - o TetaFest
 - o 8M
 - o Pride
 - o 25N
- Programes impulsats per la Xarxa de Centres Cívics
 - o Sortides. Rutes històriques i naturals de la ciutat
 - o Escenari Viu
 - o Crispetes
 - o Exposicions
 - o Activitats i monogràfics

- Programes impulsats per l'Àrea de Cooperació
 - o Festival Itinerant de Cinemes Africans de Catalunya
 - o Cicle de programacions de Cooperació
 - o Cultura o extinció
- Programes impulsats per l'Àrea de Capacitats diverses
 - o Festa per a tothom. Geganta Frida
- Programes impulsats per l'Institut Municipal de Serveis Socials
 - o Sant Jordi
 - o Projecte Veïna't Ponent
 - o Gent Gran
- Programes impulsats per Mercats de Tarragona
 - o Fira d'Abril

Les accions a desenvolupar són:

- Impuls d'un marc comú entre els equips que impulsen projectes socioculturals en l'àmbit municipal
- Impuls de projectes de mediació entre l'àmbit cultural i els contextos comunitaris, projectes de desenvolupament cultural comunitari, construïts amb entitats i ciutadania
- Foment de la pràctica artística de les arts escèniques, la música i les arts visuals arreu del territori
- Foment de la pràctica artística i cultural així com programes culturals generades des de perspectives socials específiques com són la territorialitat, les diversitats cognitives i funcionals, les accions per a persones joves i gent gran, la diversitat cultural i de gènere

El Pla d'acció sociocultural té una durada de 4 anys, data en la que serà revisat i en la que es proposaran millores i línies estratègiques adients a la situació de consolidació i reconeixement de les accions i projectes municipals socioculturals.

6.4.- Pla d'acció de foment de la lectura

Resum del Pla d'acció de Foment de la Lectura que es troba a l'Annex 6

Cal establir canals de diàleg i espais de participació estables en els quals, de Cal establir canals de diàleg i espais de participació estables en els quals, de

La lectura és una eina fonamental per al creixement personal i col·lectiu. La lectura és un dret que permet accedir al coneixement a tota la ciutadania en condicions d'igualtat; enriqueix i desenvolupa la necessària capacitat crítica de les persones. La lectura aporta múltiples beneficis tant en l'àmbit individual com col·lectiu.

A Tarragona treballem per avançar en el creixement cultural i educatiu de la nostra societat a través del foment de la lectura des d'una perspectiva global i integradora.

Per aquest motiu, volem impulsar un pla local de foment de la lectura que promogui la lectura com una experiència positiva, de fàcil accés i plaent. Que expandeixi la creativitat i la capacitat de pensar i trobar solucions imaginatives a diverses situacions. Que estimuli la capacitat crítica, essencial per formar individus més lliures i competents, que alhora promogui una societat més democràtica i oberta al diàleg.

Volem enfocar l'actual pla de lectura de Tarragona a promoure la lectura en un sentit ampli i inclusiu, però prioritzant les accions adreçades a les persones de menys edat (entre els 6 i 30 anys) des d'un concepte de lectura relacionat amb altres llenguatges artístics.

Per fer-ho volem impulsar un projecte obert, avaluat i transparent que garanteixi el dret d'accés a la cultura; on totes i tots se sentin incloses, situant la pràctica artística com a eix central des d'una mirada diversa i amb perspectiva de gènere.

Aquest pla cal que sigui treballat col·laborativament. Aquesta col·laboració serà clau per aprofitar les sinergies i construir un teixit comunitari capaç d'impulsar iniciatives amb un impacte profund i sostingut. Volem aconseguir més participació cultural (aquest és el focus).

El Pla de foment de la lectura de Tarragona persegueix els següents principis rectors:

- Facilitar l'accés a la lectura, a la cultura i al coneixement a tota la ciutadania.
- Afavorir la igualtat d'oportunitats.
- Fomentar l'hàbit i la competència lectora.
- Descobrir el plaer per la lectura.
- Desenvolupar el sentit crític.
- Impulsar la creativitat.
- Impulsar la cadena de valor de la literatura i el llibre.
- Impulsar l'ús de les tecnologies en el foment del llibre i la lectura.
- Contribuir al benestar físic i emocional.
- Promoure la inclusió i la cohesió social.
- Crear comunitat i vincles que refermin el sentiment de pertinença i la participació activa.

Objectius:

L'objectiu general és promoure l'accés equitatiu a la lectura, impulsant una xarxa col·laborativa entre agents locals implicats en el foment de la lectura i fomentant la creació literària.

I els objectius específics:

- Promoure la planificació estratègica en el foment de la lectura a la ciutat.
- Promoure accions d'accessibilitat i inclusió que acostin la lectura a aquelles persones que menys hi accedeixen.
- Coordinar i visibilitzar l'activitat al voltant de les lletres existents a la ciutat i dels seus agents.
- Participar en el treball de foment de la lectura que es fa a escoles i instituts. Coordinar-s'hi i donar suport a projectes existents.
- Impulsar i visibilitzar la creació emergent. Reforçar l'activitat de foment i de reconeixement coordinada per la Casa de les Lletres (Premis Literaris, recitals, presentacions, etc.).
- Desenvolupar activitats i projectes d'aproximació a la lectura i de foment de la creació i del talent jove a través de diferents llenguatges artístics i mitjans digitals.
- Promoure el plaer per la lectura a través de les arts, l'expressió i la creativitat a l'aula.

Aquest document marc es desplega en dues línies de treball connectades entre sí:

- plans anuals d'acció, on es detallarà la implantació de les propostes i dels projectes específics. Els plans anuals inclouran la dotació prevista de recursos municipals per a cada projecte.
- projectes específics que poden o no coincidir amb els períodes anuals; i que s'aniran desenvolupant segons les prioritats acordades i la disponibilitat de recursos.

El Pla de foment de la lectura de Tarragona té voluntat de crear un sistema estable de planificació de l'acció lectora a la ciutat. Aquest document estableix una durada de quatre anys d'implementació, 2026-2029. Passats aquests quatre anys, el pla es revisarà i s'adaptarà per donar resposta als reptes dels anys vinents.

Eixos de treball i línies d'acció

El Pla de foment de la lectura de Tarragona és un document marc, estratègic i viu.

Defineix els eixos d'actuació a partir dels debats generats en el procés d'elaboració del Pla Estratègic de Cultura i de l'anàlisi de l'estat de la lectura a la ciutat.

S'han definit tres eixos de treball o d'enfocament que donen resposta als principals reptes identificats. Per a cada eix, s'han acordat uns objectius específics i s'han proposat unes línies d'acció que hi donen resposta així com una sèrie de propostes o projectes a desenvolupar. Aquests tres eixos són els àmbits de treball en els quals s'enfocarà el pla de foment de la lectura per donar resposta als reptes identificats en la diagnosi.

EIX 1 – Dret d'accés a la lectura: desenvolupar un nou pla municipal de biblioteques per concretar les previsions d'assoliment dels requisits que ens marca el Mapa de Lectura Pública de Catalunya. Desplegar projectes comunitaris arreu de la ciutat per ampliar l'abast de les accions de foment de la lectura. Incorporar diversos equipaments o recursos públics que ens hi apropin. Fomentar l'accessibilitat, des d'una mirada àmplia, així com realitzar accions dinamitzadores que responguin a criteris d'equitat d'accés, interculturalitat i de reforç de la comprensió lectora. Apropar la lectura als infants i als joves de manera atractiva i participativa per promoure el plaer per la lectura i estimular la capacitat crítica. Incrementar la participació de la ciutadania en l'ús i l'aprofitament dels recursos per al foment de la lectura.

Objectius específics:

- Promoure la planificació estratègica en el foment de la lectura a la ciutat.
- Promoure accions d'accessibilitat i inclusió que acostin la lectura a aquelles persones que menys hi accedeixen.

Línies d'acció:

- Elaborar i aprovar un pla municipal de biblioteques de Tarragona.
- Realitzar projectes lectors comunitaris que aprofitin espais de diversos equipaments públics de proximitat.
- Impulsar projectes específics que responguin a criteris d'equitat d'accés, interculturalitat i de reforç de la comprensió lectora.
- Dur a terme accions de foment de la lectura adreçades específicament a infància (6-16) i joventut (17-30).
- Desenvolupar eines de participació ciutadana en relació a l'accés a la lectura.
- Convocar espais de participació específics adreçats al col·lectiu jove.

EIX 2 – Xarxa per promoure la lectura al llarg de la vida: visibilitzar i coordinar l'acció lectora existent a la ciutat. Desplegar l'acció en l'àmbit educatiu a través del Pla Educatiu d'Entorn i altres propostes en coordinació amb els serveis bibliotecaris i la resta d'agents de promoció de la lectura.

Objectius específics:

- Coordinar i visibilitzar l'activitat al voltant de les lletres existents a la ciutat i dels seus agents.
- Participar en el treball de foment de la lectura que es fa a escoles i instituts. Coordinar-s'hi i donar suport a projectes existents.

Línies d'acció:

- Impulsar el pla de lectura i posar en marxa els seus òrgans de governança amb la participació de diversos agents promotores de la lectura.
- Implantar nous suports de difusió permanent que agrupin l'oferta d'activitat de foment de la lectura que genera la ciutat.
- Impulsar recursos de suport adreçats a centres educatius. Potenciar les biblioteques escolars.

EIX 3 – Fomentar i posar en valor la creació literària: caldrà continuar impulsant la tasca feta fins al moment en l'àmbit del foment de la creació literària del Camp de Tarragona. I dinamitzar el pas de la lectura cap a l'escriptura, donant suport a la creació emergent. Promoure la creativitat a través, no només de la paraula, sinó també d'altres llenguatges artístics (musical, plàstic, cinematogràfic, teatral, narrativa transmèdia, videojocs, etc.).

Objectius específics:

- Impulsar i visibilitzar la creació emergent. Reforçar l'activitat de foment i de reconeixement coordinada per la Casa de les Lletres (Premis Literaris, recitals, presentacions, etc.).
- Desenvolupar activitats i projectes d'aproximació a la lectura de la mà del talent jove a través de diferents llenguatges artístics i mitjans digitals.
- Promoure el plaer per la lectura a través de les arts, l'expressió i la creativitat a l'aula.

Línies d'acció:

- Desenvolupar programes per connectar escriptores i escriptors del Camp de Tarragona amb la població de 14-16 anys.
- Crear esdeveniments atractius que fomentin les relacions entre joves al voltant de la lectura i la creació literària: festivals o festes de lectura.
- Promoure la prescripció lectora amb persones influents properes al públic objectiu.
- Crear un equip de persones joves interessades en la promoció de la creació (literària en un sentit ampli) que de manera autogestionada puguin proposar i desenvolupar projectes a la ciutat que responguin als objectius i estratègies del pla.
- Desenvolupar accions específiques relacionades amb l'oralitat, la lectura en veu alta i la dramatització.
- Programar jornades literàries als centres educatius amb autors i autores de proximitat preferentment.
- Dur a terme una programació d'activitats, incorporant els llenguatges artístics i les tecnologies.

Aquest pla cal desplegar-lo en projectes i accions concretes. Cada projecte o acció compta amb un document de treball específic on s'indica en què consisteix, quin objectiu persegueix, a qui va dirigit, qui n'és el responsable i qui hi col·labora, el calendari d'implementació, el pressupost i els indicadors de seguiment.

6.5.- Pla d'acció del Cicle festiu, cultura popular d'arrel tradicional i Patrimoni Immaterial

Resum del Pla d'acció del Cicle festiu, cultura popular d'arrel tradicional i Patrimoni Immaterial que es troba a l'Annex 7

Tarragona és una ciutat viva i amb un cicle festiu clar i present en el calendari de la ciutat. La cultura popular es present en bona part de la vida associativa i l'activisme cultural de la ciutat, és una de les característiques més significatives de l'activitat ciutadana del municipi. Les festes i manifestacions de la cultura popular i tradicional de la ciutat són part del patrimoni immaterial. Tarragona té una riquesa festiva extraordinària, que l'ha convertida no sols en un territori amb un llegat especial pel que fa al seu patrimoni festiu, sinó també en un referent en la promoció de la cultura popular catalana a partir de la consolidació de les pràctiques i models existents. Des de fa dècades que la cultura popular s'ha establert com a un element impulsor de la vida cultural, fomentant la cohesió i la creació de vincles socials i la transmissió de sabers i valors.

Les celebracions festives s'han consolidat i son presents al llarg del curs de l'any i d'aquesta mateixa manera les associacions i entitats de la ciutat han anat promovent i desenvolupant l'activisme, la formació i el seu foment amb continuïtat, sent presents en les activitats quotidianes del municipi i promovent activitats de cultura comunitària i de col·laboració entre entitats i també amb els seus veïnatges.

Des de l'ajuntament s'impulsa el cicle festiu amb la vocació de posar en valor aquests espais de convivència i de participació diversa (d'edats, de gènere, culturals, funcionals) promovent i potenciant aquests espais de manifestacions culturals que es van produint al llarg de l'any.

Des del punt de vista de la cultura com a dret, el cicle festiu i l'impuls de la cultura popular actuen com a vèrtex iniciàtic d'accés a la cultura i d'aquesta participació cultural activa impulsada per la ciutadania de Tarragona, mostra de la riquesa i de la diversitat cultural que la conforma i alhora en son referents i s'identifiquen amb les identitats de la ciutat. Les celebracions festives son alhora espais de manifestació i pràctica cultural i d'accés al gaudi cultural i de l'espai públic com a escenari viu i compartit de la vida quotidiana. També cal esmentar que des de diversos àmbits municipals, com ara relacions ciutadanes o comerç, es recolzen

celebracions festives com son les festes de diversos barris de la ciutat o la Fèria d'Abril que es duu a terme al barri de Bonavista.

En el desenvolupament del cicle festiu, la mediació cultural és el marc de pràctiques des d'on es desenvolupen les celebracions festives i manifestacions de la cultura popular de la ciutat. Les festes s'elaboren amb el treball quotidià entre les institucions, les entitats i la ciutadania i, en aquest sentit, el gruix de les iniciatives s'impulsen d'aquesta confluència d'inquietuds i de les iniciatives ciutadanes. El cicle festiu genera espais de fusió, de reconceptualitzacions, de trobada, de cooperació i de transformació, que duen la ciutadania a organitzar-se per celebrar el fet de ser veïns i veïnes.

El marc temporal sobre el que es treballa és la confluència de passat, present i futur històric i humà de la ciutat per tal de bastir referències i realitats integradores clarament identificables adreçades a la participació ciutadana el més transversal possible.

Les polítiques culturals amb l'impuls de les accions del cicle festiu i de la cultura popular a Tarragona, posen en valor l'existència d'una cultura de la participació que es present a la ciutat i, a través de les manifestacions festives i de la suma d'etapes i aportacions, locals o altres que procedeixen d'arreu, que s'hi van sumant, algunes més recents i altres que ja han esdevingut rituals, en tots els casos fent visible que es compta amb una ciutadania cultural.

Objectius i reptes

L'objectiu general d'aquest Pla d'acció és fomentar el cicle festiu, les manifestacions de cultura popular i tradicional i les iniciatives participatives associatives que es generin en aquest àmbit. L'acompanyen els objectius específics següents:

- Fomentar la participació cultural, reconeixent i posant en valor les iniciatives culturals populars existents a la ciutat
- Desenvolupar el potencial de la celebració festiva popular com a factor de cohesió, participació i transformació social.
- Impulsar espais de col·laboració i veïnatge, tot fomentant una participació diversa i de creació compartida.
- Afavorir la cerca de noves centralitats festives per tal de generar nous espais i projectes ciutadans compartits, adreçats a la consolidació de la participació ciutadana real.
- Els reptes sorgits arran dels objectius esmentats són:
- Desenvolupar i difondre el calendari festiu de cultura popular, reflex de les manifestacions i de la vida cultural de la ciutat

- Dissenyar programes educatius per a difondre el paper cohesionador i de forment de la participació de les celebracions i elements que conformen el cicle festiu, a través d'accions de mediació cultural, en cooperació amb els centres educatius, les entitats, associacions i col·lectius i els agents que impulsen programes educatius a la ciutat, complementant les accions que ja han estat iniciades (com ara Santa Tecla a les Escoles o Carnaval).
- Impulsar el paper de la Casa de la Festa, per tal que sigui un aparador del seguici popular i alhora un espai de trobada i de difusió de diferents manifestacions festives de la ciutat i del territori.
- Dissenyar accions específiques en l'àmbit de la cultura popular amb l'objectiu de fomentar l'accessibilitat, la inclusió i les diversitats: culturals, d'origen, de gènere, d'edat, funcional, entre d'altres.
- Potenciar mecanismes per a la participació consultiva, la interlocució i acompanyament amb l'objectiu d'atendre les demandes dels diferents col·lectius i entitats de la ciutat, facilitant processos de reflexió per seguir creant propostes i actualitzant accions a incloure en el cicle festiu (conjuntament i complementàriament amb el que s'està treballant en les comissions assessores)
- Projectar accions que puguin contribuir a eixamplar els espais físics de participació ciutadana a fi i efecte de generar noves centralitats festives.

MARC D'ACCIÓ

Els marcs d'acció desenvolupats en el Pla d'acció del Cicle festiu, Cultura popular d'arrel tradicional i Patrimoni Immaterial són:

Cicle festiu:

- Carnaval
- Setmana Santa
- Sant Jordi
- Corpus i Sant Joan
- Sant Magí
- Santa Tecla: desenvolupant especialment el paper central de les entitats en la Festa ; un model de cultura popular consolidat; un ecosistema cultural lliure i creatiu; les activitats al centre de la ciutat i als barris; l'eix ritual de la festa: seguici, castells i balls parlats; iniciatives educatives i participació infantil; vinculació familiar, integració i cohesió; Santa Tecla, una festa que mira cap el futur; i ciutadania i sentiment de pertinença
- Cicle de Nadal amb el Magatzem Reial, l'Home dels Nassos i la Cavalcada de Reis.

Altres manifestacions rellevants a la ciutat:

- Concurs Internacional de Focs Artificials Ciutat de Tarragona
- Els Castells a Tarragona: calendari anual i el Concurs de Castells
- Els Tres Tombs
- I les sardanes

Es dedica un àmbit específic al binomi entre Cicle festiu i Educació, amb un recull de les accions específiques que apopen i provoquen la participació de l'alumnat d'educació infantil, primària i secundària a la cultura popular i d'arrel de la ciutat.

L'últim apartat és el que recull la Gastronomia, la cuina i l'alimentació com a Patrimoni Immaterial de la Humanitat, per ser una expressió de la identitat cultural d'una societat o regió, de la seva història i les seves tradicions.

Els objectius del foment de la gastronomia com a patrimoni immaterial

- preservació de la cuina i els elements culinaris tradicionals tarragonins, les seves receptes i maneres de fer
- formació i recerca en aquest sector i a la seva promoció per millorar la identitat alimentària tarragonina
- valorització de la gastronomia tradicional tarragonina, que incideix en l'ús de producte de proximitat i de temporada.

Es recullen les accions més destacades dins el calendari cultural i gastronòmic:

- Cuina de Cicle festiu
- Romesco
- Vins de la D.O. Tarragona
- TarracoTaula

El Pla d'acció finalitza amb l'explicació dels equipaments i espais de referència festiu, com la Casa de la Festa, els espais escènics de la ciutat, els espais expositius i l'espai públic com espai festiu, de comunitat i participació.

Les accions d'aquest Pla són:

- Foment de la participació cultural, posant en valor les iniciatives populars existents a la ciutat
- Dur a terme accions de mediació cultural en l'àmbit educatiu
- Desenvolupament i difusió del calendari festiu de cultura popular
- Impuls a la Casa de la Festa com a espai de difusió i de trobada
- Disseny d'accions específiques en l'àmbit de la cultura popular amb l'objectiu de fomentar l'accessibilitat, la inclusió i les diversitats: culturals, d'origen, de gènere, d'edat, funcional, entre d'altres

- Foment dels espais participatius de consulta, intercanvi i reflexió al voltant del cicle festiu

Aquest pla té una durada de 4 anys, moment en el que serà revisat. La suma de l'avaluació quantitativa i la qualitativa permetrà facilitar el procés de presa de decisions per millorar, repensar, reconstruir i planificar les línies estratègiques i accions a desenvolupar en un futur.

6.6.- Pla d'acció de difusió del Patrimoni i la història

Resum del Pla d'acció de difusió del Patrimoni i la història es troba a l'Annex 8

L'Ajuntament, a través del Museu d'Història de Tarragona, gestiona els monuments i les zones arqueològiques, béns culturals de diferents índole (que formen part del conjunt arqueològic que el 2000 va ser declarat Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO) i dos edificis d'època moderna.

Els monuments gestionats són l'Amfiteatre, l'Aqüeducte de les Ferreres, el Circ Romà, el Fòrum Provincial amb el Pretori i la Volta del Pallol i el Passeig Arqueològic. Com a zona arqueològica hi ha el Fòrum de la Colònia. I els edificis d'època moderna, la Casa Castellarnau i la Casa Canals (Béns culturals d'interès local).

A més de la gestió d'edificis, el Museu d'Història té uns fons que estan integrats per peces de procedència diversa, adquisicions de l'Ajuntament o donacions de particulars, però les més nombroses són les del fons Molas, que constitueix un 60% de les col·leccions. A més del fons Molas, completen la col·lecció els fons Sánchez Camargo i Torrell-Martin, el llegat Quintana i donacions de particulars com el fons Ferrer Janini o el Nadal Malé, o d'entitats com la Cambra de Comerç, així com les adquisicions del mateix Consistori que han format el fons Plana, amb més d'una setantena d'aquarel·les de l'autor tarragoní Joan Baptista Plana entre altres exemples. Entre les adquisicions de l'Ajuntament s'ha d'incloure també un conjunt de monedes romanes.

A més del Museu d'Història, el Patrimoni i la història també es gestiona des del Servei d'Arxiu i Documentació Municipal, que consta de quatre seccions: Arxiu Històric de la Ciutat de Tarragona (AHCT), Arxiu Administratiu i Gestió Documental (AAGD), Biblioteca Hemeroteca Municipal de Tarragona (BHMT) i Centre d'Imatges de Tarragona (CIT).

El Servei d'Arxiu i Documentació Municipal ofereix els principals serveis arxivístics: servei d'informació i referència, consulta de documentació presencial, consulta en línia de documents, imatges, biblioteca i hemeroteca, servei de reprografia, nombrosos serveis de difusió: publicacions, audiovisuals, exposicions virtuals, visites guiades a centres educatius, entre d'altres.

En el marc de la divulgació històrica, destaca el Festival de reconstrucció històrica Tarraco Viva, de periodicitat anual, cada mes de maig. També cal esmentar que des del Patronat de Turisme també s'impulsen accions de divulgació del Patrimoni (tallers familiars, visites guiades i activitats de divulgació turística).

Objectius

- Impulsar un marc de treball comú per desenvolupar projectes culturals en l'àmbit municipal
- Afavorir projectes de mediació cultural com a eina de divulgació del coneixement del patrimoni i la història de la ciutat.
- Divulgar el coneixement del patrimoni i la història de la ciutat de manera diacrònica.
- Sensibilitzar la societat sobre la vàlua del patrimoni i la història i la necessitat de conservar-lo i difondre'l.

MARCS D'ACCIÓ

El Pla Estratègic Tarragona Cultura té la voluntat d'establir les directrius i línies de treball de les polítiques culturals a la ciutat de forma integral, és a dir, amb treball municipal conjunt i transversal. Per aquest motiu el Pla no només es planteja des de l'Àrea de Cultura, sinó que es recullen les propostes de l'àmbit cultural de les altres conselleries amb la finalitat de treballar conjuntament i de forma coordinada en benefici de la ciutadania. Així doncs, el Pla d'acció de difusió del patrimoni i la història recull les propostes culturals del Museu d'Història, de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Tarragona, del CIT, de la Biblioteca Hemeroteca Municipal i del festival Tàrraco Viva, així com la producció i coordinació del Programa de Memòria Democràtica.

Així doncs, el Pla d'Acció de divulgació del Patrimoni i la història recull:

- Accions de divulgació del Museu d'Història de Tarragona: la divulgació del patrimoni i la història es duu a terme pensant en els diferents públics, d'aquí l'agrupació en tres grans blocs, activitats per les famílies, activitats educatives i activitats per tots els públics.
 - Activitats familiars. Activitat exemple: L'estrany cas del sepulcre egipci o bé Jo Saturnalia
 - Activitats educatives: L'escola visita a Tarraco
 - Activitats per tots els públics:
 - Activitat exemple: Tarragona amb els ulls de... "la Comtessa Agnès" o bé "el Canonje Foguet" com a exemples (va canviant de personatge)
 - Activitat exemple: Quan els objectes parlen

- Activitat del tipus visita guiada(exemple): Tarragona llegendària; ruta del Pont del diable; ruta Un passeig modernista per gaudir; Tal dia com avui, la mort d'August
- Passi Tarragoní
- Tàrraco Viva i mediació cultural en educació: el festival cultural dedicat a divulgar el llegat de les civilitzacions mediterrànies, en especial la de l'antiga Roma. El festival Tarraco Viva divulga i fa viure el passat a partir del coneixement científic i estableix aliances estratègiques amb el món acadèmic, museus (tots el de la ciutat) i centres d'investigació (URV, ICAC, MNAT i d'altres institucions i docents). Es dedica un apartat especial a Tarraco Viva i la mediació cultural en educació.
- Accions de divulgació del Servei d'Arxiu i Documentació
 - Arxiu Històric de la Ciutat de Tarragona, com a equipament cultural que s'encarrega de gestionar, custodiar i difondre el patrimoni documental de la ciutat de Tarragona.
 - Exposicions de producció pròpia
 - Publicacions per donar a conèixer el patrimoni documental i fotogràfic de l'Arxiu
 - #LaFinestradeArxiu, a les plataformes i xarxes socials
 - Xerrades i conferències
 - Rutes pedagògiques o visites guiades a les dependències de l'Arxiu
 - Biblioteca Hemeroteca Municipal de Tarragona
 - Passejades amb història
 - Cicle Patrimoni de Tarragona
 - Dones a la història de Tarragona
 - La clau de la memòria
 - Caminant sobre la mina de l'arquebisbe
 - Centre d'Imatges de Tarragona
- Programa de memòria democràtica, que vetlla per la recuperació, salvaguarda i divulgació de la memòria democràtica, especialment, des de la Segona República fins a la Transició Democràtica (1931-1982).

Les accions a desenvolupar en el Pla d'acció de divulgació del Patrimoni i la història són

- Impuls d'un marc de treball comú per desenvolupar projectes culturals en l'àmbit municipal al voltant del patrimoni històric
- Impuls de projectes i activitats educatives al voltant de la divulgació del Patrimoni Històric
- Impuls de projectes que posen en valor el paper de la dona al llarg de la història

- Foment, sensibilització i formació sobre la vàlua del patrimoni històric i la necessitat de conservar-lo i difondre'l

Aquest Pla té una durada de 4 anys, data en la que serà revisat i en la que es proposaran millores i línies estratègiques adients a la situació de consolidació i reconeixement de les accions i projectes desenvolupats

6.7.- Pla d'acció d'Arts escèniques i música

Resum del Pla d'acció d'Arts escèniques i música que es troba a l'Annex 9

El pla d'acció d'arts escèniques i música és el pla municipal que desplega un servei públic, de visió conjunta de ciutat i territori, per tal de promoure l'accés a les arts escèniques i musicals en el marc d'una política cultural estratègica, amb un programa que incideix en els àmbits d'exhibició, creació, mediació artística i cultural, comunicació, participació, cohesió, diversitat i democratització en l'accés a la cultura.

Els objectius són:

- Impulsar l'acció cultural de l'àmbit de les arts escèniques i musicals com a servei públic estable (amb programacions continuades al llarg de l'any i festivals estables amb àmbits o temàtiques específiques).
- Difondre les arts escèniques i la música entre la ciutadania i posar-les en diàleg amb el conjunt de les expressions artístiques i culturals.
- Incloure la perspectiva de gènere en les programacions d'arts escèniques i música, en la seva projecció pública i en el seu funcionament intern.
- Impulsar la mediació cultural i artística i crear una metodologia de gestió de projectes que fomenti l'accessibilitat, la sostenibilitat, la participació i l'acció comunitària.
- Incloure en l'oferta d'activitats i en els processos de mediació, activitats i espectacles que reflexionin entorn les problemàtiques i interessos de la societat, fomentant el pensament crític i vinculant d'una manera més propera la ciutadania als continguts expressats a través de les arts escèniques i la música.
- Incentivar el treball transversal i interdepartamental, així com cooperar i col·laborar amb altres institucions, organismes, entitats del territori, agents socioculturals, teixit artístic i ciutadania per l'impuls i el desenvolupament de les programacions d'arts escèniques.

Les polítiques culturals han de tenir una funció transformadora per tal de contribuir a la missió del pla, així doncs, caldrà que tinguin un impacte positiu en la realitat cultural i en l'entorn, incidint en les condicions de vida per millorar-les i facilitant que totes les persones puguin desenvolupar-se i relacionar-se culturalment de forma plena. Per afavorir la capacitat de transformació i

l'aplicació de la interseccionalitat han d'impulsar-se els principis i valors que també regiran la metodologia de treball: inclusió, universalisme, perspectiva transversal de gènere, transformació i perspectiva d'interseccionalitat, sostenibilitat, i integritat, treball transversal i foment de la participació.

Com a eixos transversals del Pla es defineix l'accessibilitat, la sostenibilitat, la perspectiva de gènere i el treball en xarxa.

ÀMBITS D'ACCIÓ

Els àmbits d'acció del Pla d'Acció Escena TGN27 són:

- Accions i processos de mediació artística en l'àmbit de les arts escèniques
- Programació estable i festivals específics
- Suport a la creació i producció d'espectacles

Els tres marcs d'acció s'encreuen entre sí per configurar les propostes d'accions i activitats que es presentaran a la població com a temporades estables d'arts escèniques o festivals. A continuació ampliïem la contextualització d'aquests marcs:

Accions i processos de mediació artística en l'àmbit de les arts escèniques

Es plantegen dos eixos principals dins el programa municipal de mediació artística en les arts escèniques i la música, l'eix educatiu i l'eix de mediació i comunitat.

La proposta artística està embolcallada per programes de mediació, formació, interpretació i creació artística, materials pedagògics, participació activa, implicació, treball amb la comunitat educativa i les famílies i amb altres agents culturals i socials del territori.

Pel que fa a l'eix educatiu inclòs en el bloc de la mediació cal destacar l'acció educativa per connectar les arts escèniques, el sistema educatiu i la ciutadania a les arts escèniques a través d'accions formatives. Amb la voluntat d'arribar als centres educatius i promoure les arts escèniques i generar espais de reflexió a l'alumnat i professorat, es desenvoluparan activitats pedagògiques i artístiques vinculades a les propostes escèniques programades durant la temporada.

Pel que fa a l'eix de mediació i comunitat, des de la mediació cultural també es promouran accions per a posar les persones joves al centre de la creació i la gestió de les arts escèniques (amb accions com ara Stalkers i La Moixonera). Amb la mirada de fomentar la mediació en relació a l'accessibilitat es promouran mesures d'intermediació per a incorporar mesures que fomentin l'accés i alhora també accions per promoure la diversitat d'expressions culturals i artístiques (com ara Alternador). Cal treballar per tal que la ciutadania pugui viure experiències

significatives participant en els espais d'aprenentatge, pràctica, creació i gaudi generat al voltant de les arts escèniques.

Dins aquest bloc es promouran accions de suport a les iniciatives culturals del territori, com ara les accions emmarcades a KM0 o l'assessorament i suport a entitats del territori i nous centres d'acció cooperant amb propostes d'arreu de la ciutat, com ara les d'exhibició d'arts escèniques als centres cívics o promoure el suport a produccions artístiques que facin retorn i accions de mediació en diferents zones de la ciutat. També el fet de promoure arts de carrer dins de la programació partirà de la voluntat d'apropar les escèniques (incloent la música) al conjunt de la ciutadania i posar-les en context.

Programació estable i festivals específics

La gestió pública de les arts escèniques ha de contemplar tota la ciutadania com a destinatària potencial de les programacions i ha de lluitar per aconseguir connectar-hi, apropar les arts escèniques i oferir-les com un entorn de gaudi. La programació estable cercarà oferir l'accés a propostes artístiques escèniques de qualitat, que siguin diverses, des de formats clàssics als més contemporanis, passant per la diversitat de les disciplines artístiques, per tal que la ciutadania pugui accedir a propostes escèniques del seu interès, que fomentin el pensament crític en un entorn de gaudi. Dins la programació s'impulsaran cicles i festivals específics per tal de facilitar l'accés cultural (també amb cicles específics pel públic familiar) i recolzar sectors més minoritaris com poden ser la dansa contemporània o les arts de carrer. Dins aquest bloc també cal mencionar la cooperació amb ICEC per tal de difondre la dansa produïda a Catalunya i acostar-la a professionals del sector.

Programació municipal d'arts escèniques i música:

- Temporada d'Arts escèniques i música (Tardor-Hivern, Primavera). El PLA ESCENA TGN 27 vol continuar amb aquesta línia editorial, que contempla aquests aspectes:
 - Mantenir una programació de qualitat, equilibrada i representativa de diferents disciplines escèniques.
 - Augmentar la presència d'espectacles familiars, per a joves i de gran format.
 - Aplicar criteris de sostenibilitat, accessibilitat i igualtat en la selecció i dels continguts i el seu desenvolupament.
 - Reforçar les coproduccions, els suports a la creació local i la relació amb agents del territori.
 - Incorporar la mediació en el disseny i desenvolupament de les programacions i fomentar la programació no finalista a través de la mediació i la participació ciutadana

- Festivals i Mostres. També s'impulsen mostres i festivals sobre disciplines temàtiques concretes.
 - Festival Especial Dansa Tarragona.
 - Festival Dixieland Tarragona.
 - Cultura o extinció.
 - Festival Camp de Mart.
 - Festival Sona Flamenc.

Suport a la creació i producció d'espectacles

Des del pla d'acció del servei d'arts escèniques i música és preveu fer suport a les companyies locals i nacionals i alhora establir accions de cooperació territorial amb altres agents i institucions per a impulsar creacions d'arts escèniques.

Aquesta cooperació professional s'estableix mitjançant un complet programa de produccions i coproduccions, encàrrecs d'obra, residències artístiques, capacitat professional i foment del treball en xarxa i col·laboratiu, etc., que contribueixen al desenvolupament professional del territori i els artistes en col·laboració amb altres institucions i altres creadors.

En aquest sentit es vol promoure el recolzament a creacions i produccions per incentivar el desenvolupament de propostes creatives vinculades al programa d'arts escèniques i alhora promoure espais d'intercanvi entre professionals i artistes i ciutadania, amb accions per fomentar la relació entre multiplicitat de perfils artístics i de disciplines del món escènic i també recolzar-ne el descobriment del món de la mediació cultural i artística, promovent accions per connectar aquestes produccions amb el teixit del territori.

El Pla d'acció de les Arts Escèniques i la música dedica un capítol a la governança, la formació i les xarxes de cooperació i un altre al Pla de comunicació.

Les accions generals a realitzar en aquest pla són:

- Garantir una programació estable
- Destinar els recursos suficients en caixets
- Incloure en la programació espectacles per al públic jove
- Incloure en la programació espectacles per al públic general
- Incloure en la programació espectacles per al públic familiar /tots públics
- Programar diferents gèneres (teatre, dansa, música, circ i interdisciplinari)
- Organitzar i/o participar en programes educatius específics
- Programació específica per al públic escolar
- Destinar els recursos suficients a programació escolar
- Organitzar i/o participar en activitats comunitàries amb valor social
- Destinar els recursos suficients en activitats comunitàries i programes educatius

- Organitzar activitats potenciar el coneixement programació i dinamització ciutadania
- Destinar els recursos per a comunicació
- Fomentar l'assistència a l'espai escènic
- Assolir una òptima ocupació de l'espai escènic
- Assolir una òptima ocupació de sala amb entrades de pagament
- Fomentar la venda d'entrades mitjançant serveis de venda no presencials
- Promoure la creació i producció escènica i la recerca a les arts escèniques
- Realitzar accions en benefici altre equipament i/o públics altre municipi integrat a l'SPEEM
- Fomentar l'accessibilitat
- Fomentar la sostenibilitat
- Fomentar polítiques d'igualtat de gènere

Aquest Pla té una durada de 3 anys (2025-2027), data en la que serà revisat i en la que es proposaran millores i línies estratègiques adients a la situació de consolidació i reconeixement de les accions i projectes desenvolupats

6.8.- Pla d'acció d'Arts visuals

Resum del Pla d'acció d'Arts visuals que es troba a l'Annex 10

Les arts visuals conformen un sector ampli i heterogeni que engloba totes aquelles disciplines que tenen un component expressiu visual, des de les tradicionals i clàssiques com són la pintura, la ceràmica, la fotografia i el dibuix, fins a les disciplines més emergents i vinculades a les noves tecnologies i el videoart.

Tarragona compta amb El Mèdol – Centre d'Arts Contemporànies de Tarragona que aposta per obrir finestres i establir noves aliances creatives dins i fora de la ciutat amb la finalitat de potenciar el talent creatiu de proximitat apostant per la hibridació de gèneres, disciplines i continguts.

Aquest Centre compta amb el seu Pla o Programa d'actuacions expositives i performatives que recull les accions de suport a la creació, de mediació cultural i d'exhibició.

Alhora, la ciutat compta amb altres serveis (com ara el Tarragona Film Office) i manifestacions artístiques en l'àmbit visual que es recullen en aquest document, com l'SCAN, el festival internacional de fotografia, les accions de suport a projectes artístics i espais expositius, les complicitats entre les arts visuals i l'educació i el cinema.

L'àmbit de les arts visuals va ser el primer en incorporar la mediació cultural, concretament des del sector educatiu. Són pioneres en una mirada reflexiva,

crítica i oberta de l'art, des de la creació, producció, exhibició, formació i consum en les arts visuals. Així doncs, estan impregnades de valors i principis rectors com l'equitat, la igualtat, la diversitat i la inclusió, la proximitat i la col·laboració i alhora el compromís, la qualitat i la sostenibilitat entre altres

Objectius

Els objectius genèrics de l'àmbit de les arts visuals són:

- establir un marc de treball comú i un espai de cooperació en l'estratègia de les arts visuals
- recolzar les iniciatives creatives i donar suport a les produccions gestades al territori
- reforçar les arts visuals des de la mediació cultural, especialment en la formació, els espais de reflexió, la comunitat educativa i col·lectius diversos

MARCS D'ACCIÓ

El Pla d'acció d'Arts Visuals recull els següents marcs d'acció:

- **Mèdol – Centre d'Arts Contemporànies de Tarragona**, un projecte sense espai fix que, des del seu naixement l'octubre de 2021, ha esdevingut una plataforma plural i descentralitzada que s'ha proposat habitar la ciutat i el seu entorn des de les pràctiques artístiques contemporànies. Aquest és el punt de partida que recull de l'experiència acumulada i projecte d'una nova etapa, que vol reforçar les línies de treball que han definit la seva identitat des de l'inici, tot ampliant aliances territorials i projectant una mirada oberta al context contemporani.

La mediació es consolida com un dels pilars estratègics per als propers quatre anys, esdevenint pràctica transversal que abraça tota la programació. Entesa com a espai d'acompanyament, no només com a eina de transmissió sinó d'afectes i de generació de sentit compartit, la mediació a Mèdol s'articula al voltant de processos d'aprenentatge, escolta activa i vincle amb la ciutadania, amb accions que afavoreixin l'accés crític a les arts contemporànies a través d'eines pedagògiques inclusives i formats participatius: des de l'acompanyament a les exposicions en curs fins a la programació d'activitats amb comunitats específiques. L'educació expandida i la formació no reglada esdevindran eixos centrals d'aquest enfocament.

El Pla es desplega a l'entorn d'una sèrie de projectes expositius, activitats i processos que s'encaren amb qüestions urgents com la sostenibilitat, la memòria, les narratives digitals o les noves formes d'intel·ligència, tot sense perdre de vista l'arrelament local, el compromís amb la creació emergent i la dimensió educativa de l'art.

La programació compagina exposicions i activitats, d'iniciativa pròpia i en col·laboració amb agents i institucions del territori, desplegant-se en espais diversos de la ciutat i de les comarques tarragonines.

La recerca curatorial compartida i les metodologies col·laboratives tornen a ser claus per entendre un programa construït des de la multiplicitat de veus i perspectives.

En les activitats educatives i de formació és on Mèdol vol estendre's en un dels seus papers fonamentals: donar eines a artistes i professionals de l'art. Ho fa a través del programa *MED Institut* o les diverses activitats dirigides a professionals, amb espai de debat i conversa, inherent a les preocupacions contemporànies i alhora mirar a les futures generacions, amb les activitats per a escoles *Viu l'Art Viu* o el projecte de divulgació *Biblioteca de Biblioteques*.

Amb espais que abracen des de *Casa Canals* fins a *Tabacalera*, passant pel *Tinglado 2 de Port de Tarragona*, l'antic *Banc d'Espanya*, el *Circ Romà* o *Cal Massó* a Reus, el programa es desplega en xarxa i reforça la seva presència al territori, reafirmant la voluntat de Mèdol d'afirmar-se com un agent actiu, permeable i relacional, compromès amb els reptes de l'art contemporani i les comunitats que l'habiten.

El Mèdol – Centre d'Arts Contemporànies de Tarragona compta amb el seu propi Pla o Programa d'actuacions expositives i performatives en les arts visuals contemporànies, estructurats a partir dels eixos que defineixen el projecte de Mèdol pels propers anys: *recerca i creació, difusió i mediació, i articulació de xarxa territorial* i que desenvolupa els següents àmbits:

- Àmbit de la recerca i la creació
 - Beques o residències per a artistes
 - Projectes d'investigació, recerca i desenvolupament
 - Formació adreçada a artistes i altres professionals
 - Accions d'internacionalització
 - Assessorament tècnic a artistes
 - Cessió d'espais i materials per al procés previ a la producció
- Àmbit de la producció i la programació
 - Producció de projectes d'arts visuals propis i coproduccions
 - Exhibició de projectes d'arts visuals
- Àmbit de la difusió i la dinamització de públics
 - L'educació i la participació comunitària
 - Pla de comunicació
- Àmbit de la patrimonialització i la documentació
 - Patrimonialització d'obres produïdes
 - Documentació dels projectes
 - Centre de documentació

- Documentació i territori
 - Àmbits de la connexió i l'articulació
 - Relacions del centre amb el seu territori de referència
 - Relacions amb agents nacionals i internacionals
 - Relacions amb el sector de les arts visuals
 - Relacions amb altres sectors del coneixement
 - Àmbit de l'accessibilitat i la sostenibilitat ambiental
 - Accessibilitat
 - Condicions d'accessibilitat del centre
 - Activitats accessibles
 - Model de gestió
 - Organització
 - Pressupost i pla de finançament del centre
 - Actuacions amb perspectiva de gènere
 - Actuacions mediambientals
- SCAN, el festival que entén la fotografia com una eina creativa, de coneixement i, alhora, de construcció cultural i que està dedicat a la promoció i divulgació de la fotografia emergent. En aquest Pla d'acció es recullen programes gestats en els seus inicis, com Talent Latent i la trobada professional Full Contact, però impulsa noves seccions que esdevenen troncats, com la Residència de Creació L'Arxiu (coproducció amb L'Arxiu); la publicació d'autor BLOC (coproducció amb el Museu Nacional Arqueològic de Tarragona); el Photobooks (coproducció amb el Museu d'Art Modern de la Diputació de Tarragona); el programa expositiu Mediterrània (coproducció amb el Port de Tarragona); el pòdcast ÒCUL (amb el patrocini del BBVA, la coproducció expositiva a Mèdol Centre d'Arts Contemporànies de Tarragona); o promovent, amb el programa SCAN Actiu, la participació de la ciutadania —sense exclusió de ningú— a través de projectes específics fets als barris o a les biblioteques i adreçats a col·lectius amb risc d'exclusió social. D'altra banda, l'SCAN involucra el teixit cultural de la ciutat, facilitant i promovent que les entitats i institucions locals vinculades a la cultura o al món social puguin participar activament en el Festival.
- Projectes i espais expositius de suport a les Arts Visuals, que compten amb un seguit d'accions de suport especialment pel que fa a espais expositius i desenvolupament de projectes amb la finalitat d'enfortir el teixit cultural i creatiu, la producció i la vessant transformadora en les comunitat i contextos implicats:
 - Exposicions del Pati Jaume I
 - Exposicions realitzades al Centre Cultural Antic Ajuntament

- Exposicions realitzades al Centre Cultural Antiga Audiència
 - Murs que parlen
 - Estació KM0 a l'Estació d'Autobusos
 - Tallers Oberts a la Part Alta
 - Escultura pública.
- Les Arts visuals i l'educació accions realitzades des del binomi Cultura i Educació en les arts visuals és d'especial rellevància per la seva intensitat i relació al llarg del temps. Des del Mèdol – Centre d'Arts Contemporànies de Tarragona es programen exposicions i activitats i alhora s'engeguen projectes educatius i de mediació, programes de creació en residència i programes de dinamització. Són processos claus que, com a acció educativa, fomenten la capacitat i la creativitat de les persones, vinculant l'art, l'educació i la població amb processos de mediació. Els programes educatius i culturals que posen al centre les persones, l'educació i les arts i crea relacions entre elles i afavorir noves construccions de coneixement crític, creatiu i connectat amb els reptes contemporanis són: Viu l'Art Viu, Visites guiades amb artistes, Premis i residències, Tallers i xerrades, Context Obert, MED Institut, i l'artista va a l'escola, entre altres.
- El Cinema com a forma més d'expressió artística present en la cultura tarragonina, amb la programació de diferents cicles, amb temàtiques, públics i objectius diferents i complementaris. Alhora, la ciutat també compta amb una oficina de suport a les gravacions i rodatges realitzats a la ciutat acompanyant i facilitant els tràmits i processos per a desenvolupar aquests treballs.
- Els cicles de cinema municipals que es recullen són: Elles Filmen, Cinestrelles, Cinema Lliure a la Platja, Crispetes, festival Itinerant de Cinemes Africans de Catalunya.
- En aquesta sessió també es fa referència als serveis de la Tarragona Film Office pel que fa a l'atenció als rodatges i sessions fotogràfiques (produccions audiovisuals).

Les accions que es proposen en aquest Pla d'acció d'Arts Visuals són:

- Impuls d'un marc de treball comú i un espai de cooperació en l'estratègia de les arts visuals
- Foment de les iniciatives creatives i les produccions gestades al territori
- Suport a projectes de mediació cultural, especialment en la formació, els espais de reflexió, la comunitat educativa i col·lectius diversos

- Oferta educativa per connectar la ciutadania i les arts visuals, promovent el reconeixement de les arts visuals com un espai de creació, pensament i reflexió crítica
- Xarxa local i territorial d'agents de les arts visuals

Les accions del Pla d'acció de Mèdol – Centre d'Arts contemporànies de Tarragona són:

- Generar accions educatives entre escoles i educació formal, entorns educatius no formals i informals i museus i centres culturals
- Generar espais de treball col·laboratiu i en xarxa territorial en les arts visuals
- Consolidar les residències artístiques com a pràctica fonamental de l'art contemporani
- Suport a la professionalització en el treball cultural des de la formació, l'acompanyament i l'assessorament
- Impuls a projectes culturals d'arts visuals que situen a les persones joves com a protagonistes
- Foment de les accions culturals multidisciplinàries (fora de les exposicions)
- Impuls a les convocatòries, premis i accions de divulgació de les arts visuals
- Impuls a les exposicions i coproduccions internacionals
- Diversificar i policentralitzar les accions d'arts visuals
- Fomentar la creació i l'exhibició artística en les arts visuals
- Divulgar i comunicar les actuacions expositives i performatives en les arts visuals contemporànies
- Accions i activitats d'especial atenció a l'accessibilitat en les arts visuals
- Accions i activitats al voltant de la sostenibilitat i de sensibilització mediambiental

Aquest Pla té una durada de 2 anys, que coincideix amb el Pla d'acció de Mèdol – Centre d'Arts Contemporànies de Tarragona, data en la que serà revisat i en la que es proposaran millores i línies estratègiques adients a la situació de consolidació i reconeixement de les accions i projectes desenvolupats.

6.9.- Pla d'acció cultural transversal i Suport a la creació i la pràctica cultural

Resum del Pla d'acció transversal i suport a la creació i la pràctica cultural que es troba a l'Annex 11

El Pla Estratègic Tarragona Cultura proposa un marc general de desenvolupament de polítiques públiques culturals especialment a partir de les aportacions sorgides en els espais de reflexió, debat i participació ciutadana realitzats durant

la diagnosi. Aquest document està basat en la necessitat de garantir els drets culturals a tota la població, tant en el gaudi de la cultura, com en la seva pràctica en condicions d'igualtat i promovent la seva diversitat. Per aquest motiu cal desenvolupar un pla d'acció concret encarregat de recollir les línies estratègiques que garantiran l'equitat cultural, la transparència i la democratització cultural en el seu sentit ampli.

Per a incorporar la mirada de la cultura com a dret cultural i social hem de repensar la manera de gestionar-la i aplicar la mediació cultural com a metodologia per garantir els drets culturals: cal promoure l'acció transversal d'una manera molt més present en la gestió quotidiana i cal una major obertura de la gestió interna per reforçar la relació amb el teixit cultural i la ciutadania, incorporant eines que incentivin el coneixement i la participació en la pròpia gestió de la cultura i obrint espais de reflexió sobre la vida cultural de la ciutat i les seves necessitats en clau de polítiques culturals. A més a més és necessari generar els mecanismes de suport a la creació i la pràctica cultural per tal que tothom pugui participar-hi com a persones usuària o espectadora i també com a creadora.

Així doncs, aquest Pla d'acció transversal i de Suport a la creació i la pràctica cultural esdevé l'eix de treball del seguiment del mateix Pla Estratègic i les accions que el comprometen, especialment les que es desenvolupen de forma transversal i que vetllen per la participació, l'accés i l'equitat cultural i, en consonància, el suport a la creació i la pràctica cultural com a eina per aconseguir-ho.

Objectius

L'objectiu general del Pla d'acció cultural transversal i de Suport a la creació i la pràctica cultural és vetllar pels objectius del Pla estratègic i de comunicació, el seu seguiment i avaluació així com el foment del suport a la creació i la pràctica cultural com a eina i metodologia per assolir-ho.

Pel que fa als objectius específics, en coordinació amb els del Pla Estratègic, són:

- Fomentar la governança cultural reconeixent als ciutadans i col·lectius com a actors claus en el disseny de les polítiques culturals
- Generar eines de suport a les iniciatives culturals de diferents col·lectius fomentant la participació i valoritzant la creació local
- Generar espais de treball en xarxa a diferents nivells: entre departaments municipals, entre institucions locals i supralocals, entre institucions i col·lectius i actius culturals.
- Introduir i promoure l'avaluació en el desenvolupament del Pla estratègic com a eina de millora continuada i fomentar l'avaluació de projectes i programes culturals

- Incorporar espais de reflexió i coneixement com a eina facilitadora de la gestió i avaluació cultural.

MARC D'ACCIÓ:

El Pla de Drets Culturals que elabora el Ministeri de Cultura pretén garantir que el conjunt de la ciutadania pugui accedir i gaudir de la cultura en condicions d'igualtat, promovent la diversitat cultural i protegint els drets de les persones creadores i professionals del sector. Des d'aquest ajuntament s'aposta per una cultura oberta i transformadora i es fomenta l'accés universal i la participació comunitària als espais de creació i transmissió del patrimoni cultural. Per aquest motiu aquest pla d'acció desenvolupa les accions a realitzar des de Suport a la creació i la pràctica cultural, amb la finalitat de promocionar l'equitat cultural.

Per altra banda, el marc d'acció cultural transversal i suport a la creació i la pràctica cultural és l'encarregat de vetllar pel desenvolupament del Pla estratègic Tarragona Cultura, els eu seguiment i avaluació, el foment de la mediació cultural i el seguiment del Pla de comunicació.

Amb aquests dos propòsits es desenvolupen un seguit d'accions, programes i projectes que donen sentit als objectius establerts.

Acció transversal

- Acompanyament, seguiment i avaluació del Pla Estratègic Tarragona Cultura i el Pla de Comunicació. De forma complementària al Pla d'impuls a la mediació cultural que s'incorpora al Pla Estratègic Tarragona Cultura, es desenvolupen diferents accions per donar-hi compliment, especialment pel que a als espais participatius, la formació, el pensament i el coneixement, així com el seguiment i avaluació del pla de comunicació i del mateix Pla Estratègic.

Objectius:

- Impulsar als espais participatius, de proximitat i escolta activa mitjançant les taules participatives sectorials
- Fomentar la coordinació i cooperació interdepartamental i transversal en matèria cultural
- Vetllar per la formació interna especialment en temàtiques transversals
- Potenciar la reflexió i el coneixement compartit com a eina facilitadora de la gestió i avaluació cultural
- Coordinar les estratègies comunicatives recollides en el Pla de Comunicació del Pla estratègic Tarragona Cultura
- Promoure el seguiment i avaluació del Pla Estratègic Tarragona Cultura com a eina de retiment de comptes i transparència

Es desenvolupa en:

- Taules participatives com a eines de governança
- Comissió tècnica transversal Tarragona Cultura
- Pensament i coneixement
- Formació interna i continuada
- Seguiment i avaluació del Pla Estratègic Tarragona Cultura

- Foment de la mediació o coordinació del Pla de mediació cultural.

En aquest context, la mediació cultural es posiciona com un eix estratègic fonamental per garantir els drets culturals del context.

Des del Pla d'acció Transversal i de Suport a la creació i la pràctica cultural es fomentarà la mediació cultural com a eina metodològica per a impulsar els processos, accions i experiències encaminades a posar al centre de l'acció cultural i artística les persones i col·lectius. Aquestes pràctiques han d'impulsar-se de forma propera, des de l'escolta activa i han de ser flexibles per poder incorporar diàlegs, variants i oferir oportunitats de construcció conjunta d'aquestes pràctiques i dels coneixements que se'n derivin.

Per aquest motiu, en el marc del Pla Estratègic Tarragona Cultura, també es desplega el Pla de mediació cultural, que es pot consultar en l'Annex 3 i que estableix les línies d'acció per a l'impuls de la mediació. Ara bé, des d'aquest pla d'acció s'ha de vetllar pel foment i l'impuls de l'aplicació de la mediació cultural com a metodologia de treball així com de la coordinació i seguiment del mateix Pla de mediació cultural.

- Coordinació de les estratègies de comunicació

Junt amb el Pla Estratègic Tarragona Cultura es desenvolupa el Pla de comunicació. Aquest document marca l'estratègia comunicativa del Pla, permetent així un marc de referència. Canviar les prioritats en la gestió de la cultura suposa canviar la lògica de com comunicar. La prioritat no és pensar en consum cultural i públics sinó en l'abast dels serveis públics de cultura. Així doncs, cal redefinir l'estratègia de comunicació per tal d'orientar-la a comunicar els valors del pla estratègic i els serveis culturals que s'ofereixen i no només la difusió de les activitats. Alhora, caldrà promoure una comunicació bidireccional, en coherència a la perspectiva de drets culturals, situant la comunicació com una eina transversal per difondre el conjunt de mesures i d'accions del pla cultural i alhora generant espais d'escolta activa, de recollida de propostes i d'atenció de les propostes i demandes del sector cultural i de la ciutadania.

Des d'aquest pla d'acció s'ha de vetllar pel seguiment i avaluació del pla de comunicació, així com de la coordinació de les línies de treball junt amb les de cada pla d'acció i les del propi Pla Estratègic.

Suport a la creació i la pràctica cultural

La finalitat del programa de suport a la creació i la pràctica cultural és fomentar i garantir l'accés universal a la cultura així com promoure i impulsar la pràctica cultural, la creació i l'expressió artística en totes les disciplines. El suport a la creació i la pràctica cultural dona cobertura a diferents àmbits i disciplines: arts escèniques i musicals, arts visuals, creació literària, patrimoni immaterial... amb obertura de mires i amb la voluntat d'acollir qualsevol nova proposta.

Els objectius específics són:

- Acompanyar i assessorar els i les professionals durant el procés de creació, producció, difusió i exhibició cultural
- Estimular la creació de caire sociocultural i participatiu
- Cooperar i col·laborar en l'ús d'espais, mitjans i recursos destinats a cobrir les necessitats de la creació, producció i l'exhibició artística
- Generar espais de formació continuada i específica en els diferents àmbits culturals tant adreçats a professionals com de sensibilització i pràctica cultural
- Visibilitzar, difondre i comunicar la creació artística
- Programar projectes que fomenten la reflexió i la diversitat

Les línies de treball, que es tractaran de forma transversal en aquest espai són:

- Assessorament i acompanyament professional dels processos.
- Projectes i accions de mediació.
- Usos dels d'espais, mitjans i recursos
- Formació i educació
- Suport a la visibilització i pràctica cultural. Difusió i comunicació
- Programes de creació artística que fomenten la reflexió i la diversitat

Aquest pla té una durada de 4 anys, moment en el que serà revisat. La suma de l'avaluació quantitativa i la qualitativa permetrà facilitar el procés de presa de decisions per millorar, repensar, reconstruir i planificar les línies estratègiques i accions a desenvolupar en un futur.

Les accions que es desenvolupen en el Pla d'acció transversal i de Suport a la creació i la pràctica cultural són:

Pel que fa a l'acció transversal:

- Dur a terme taules participatives sectorials anuals
- Convocatòria i seguiment de la Comissió tècnica transversal
- Realització de formació interna
- Generació d'espais de pensament i coneixement
- Coordinació i seguiment de les estratègies de comunicació
- Coordinació i seguiment del Pla de mediació cultural
- Elaboració d'una memòria anual per adequar les línies de treball a la seva evolució natural i millorar la seva projecció
- Realitzar enquestes de consums culturals
- Impulsar l'avaluació qualitativa en les accions sectorials

Pel que fa a les accions de seguiment i avaluació del mateix Pla Estratègic Tarragona Cultura:

- Creació i provisió d'una plaça vacant per coordinar els programes de comunicació (a incorporar l'any 2026)
- Creació i provisió d'una plaça vacant de mediació cultural (a incorporar l'any 2026)
- Creació i provisió d'una plaça vacant per coordinar els serveis d'informació cultural (a incorporar l'any 2027)
- Seguiment de l'increment del pressupost fins el 3% del pressupost municipal de despeses
- Seguiment de l'increment del pressupost en mediació cultural fins el 3% del 3% cultural
- Creació de subvencions de concurrència competitiva
- Elaboració i aprovació del Pla d'equipaments culturals 2028-2041

Pel que fa a Suport a la creació i la pràctica cultural:

- Atenció i assessorament
- Suport a projectes de mediació, especialment situant a les persones joves al centre
- Foment formació i educació
- Impuls al mapeig de recursos culturals com a eina de visibilització, suport i difusió.
- Impuls a la programació que incideix en espais de reflexió i diversitat
- Impuls a la cessió dels espais (distribuïts al territori)

6.10.- Plans estratègics municipals que incideixen en la cultura

Els plans estratègics municipals afecten i corresponsabilitzen els serveis municipals de forma transversal. Així doncs, en l'àmbit dels drets culturals cal tenir presents els processos de planificació sectorials i de ciutat amb els que s'estableix una connexió i queden vinculats. En **l'annex 12** d'aquest Pla Estratègic es relacionen els plans d'acció i estratègics municipals amb els que cal mantenir la coherència de les polítiques públiques culturals.

6.11. Quadre resum d'accions a realitzar

Com s'esmenta en la introducció dels resums dels plans d'acció, cada Pla d'acció compta amb els seus objectius i accions generats arran dels reptes del Pla Estratègic Tarragona Cultura. Així doncs, en **l'Annex 13** es relaciona el quadre de reptes i accions a desenvolupar, establint els plans d'acció sectorials o transversals que desenvolupen cada acció proposada.

Alhora, a **l'Annex 14**, es proposa la temporalització dels plans d'acció i de les accions genèriques que s'estableixen al Pla Estratègic.

7.- Comunicació estratègica

Resum del Pla de Comunicació que es troba a l'Annex 15

El Pla de Comunicació de Tarragona Cultura (2026-2033) s'emmarca dins del Pla Estratègic de Tarragona Cultura (2026-2033) i té com a objectiu consolidar un model comunicatiu que vagi més enllà de la difusió d'informació. La comunicació es planteja com una eina essencial per fomentar la participació ciutadana i

Missió, visió i valors

- **Missió:** Impulsar una estratègia de comunicació que faciliti l'accés, la informació i el gaudi de la cultura a tota la ciutadania.
- **Visió:** Tarragona aspira a esdevenir una ciutat on la cultura sigui un pilar fonamental, combinant el patrimoni cultural amb expressions contemporànies per consolidar una vida cultural activa i inclusiva.
- **Valors:** L'equitat, la participació, la proximitat, la perspectiva de gènere, la sostenibilitat, l'accessibilitat la diversitat són els principis que guien el pla.

Marc estratègic

L'estratègia comunicativa busca enfortir la cultura com a motor de desenvolupament i cohesió socials. Es fomentarà una comunicació clara i efectiva entre institucions, creadors i ciutadania, garantint una oferta cultural rica, accessible i adaptada als nous reptes socials i tecnològics.

En conjunt, aquest pla pretén promoure la participació activa i situar la cultura com un element clau en la vida comunitària.

El Pla de Comunicació de Cultura de Tarragona (2026-2033) sorgeix de la necessitat de millorar la difusió i la cohesió de les accions culturals a la ciutat, actualment afectades per una fragmentació dels missatges i una baixa participació ciutadana. Per revertir aquesta situació, es planteja una estratègia global basada en:

- Foment d'una comunicació bidireccional que afavoreixi la participació ciutadana.
- Augment de la visibilitat de la vida cultural local, posicionant Tarragona com una ciutat culturalment activa.
- Mediació cultural com a eix central, amb processos endògens (millora de la gestió interna) i exògens (accions comunitàries).
- Comunicació inclusiva i respectuosa amb la diversitat mitjançant llenguatge no sexista i accessibilitat per a tothom.
- Creació d'un relat compartit que integri totes les iniciatives culturals municipals.

Aquest pla busca no només informar, sinó implicar la ciutadania en la creació cultural, per transformar Tarragona amb una mirada de cultura participativa i integradora.

7.1.- Contextualització i anàlisi de la realitat

El 2024 es va realitzar un procés participatiu amb la participació de professionals i entitats culturals de Tarragona, que va incloure entrevistes, taules sectorials i espais de debat. Aquest procés va ser clau per establir les bases per a la transformació cultural de la ciutat i definir les línies estratègiques de comunicació.

Anàlisi interna de la comunicació actual

Tarragona està treballant en una estratègia de comunicació cultural, però aquesta sembla insuficient per aconseguir una interacció profunda amb la ciutadania. Els canals de comunicació actuals inclouen una gran diversitat de xarxes socials, però els resultats en termes de participació i coneixement de les activitats culturals no són els esperats. A continuació es detallen els canals i accions en funcionament:

a) Digital

Xarxes socials

- **Instagram:** Utilitzat per mostrar imatges i vídeos curts de les activitats culturals, amb suport també d'altres perfils institucionals i entitats. Inclou comptes específics com els de la Biblioteca Pública de Torreforta, el Centre

d'Arts Contemporànies Mèdol, Tarraco Viva i altres esdeveniments com el Concurs de Castells i el Festival SCAN. Les xaxes de Centres Cívics i Joventut compten amb una estratègica compartida per accedir als seus públics.

- **X (anteriorment Twitter):** Serveix per actualitzacions ràpides i en temps real, amb comptes institucionals i d'entitats com el Festival SCAN i Tarraco Viva, oferint comunicació directa.
- **TikTok:** Connecta amb una audiència més jove, utilitzant vídeos curts per promocionar activitats culturals.
- **YouTube:** Canal amb continguts més elaborats, com reportatges, entrevistes i vídeos d'esdeveniments culturals. També es destaquen documentals sobre festes com Santa Tecla.
- **Facebook:** Suport de les pàgines de l'Ajuntament, Tarragona Turisme, la Biblioteca Pública de Torreforta, el Concurs de Castells i altres entitats culturals i festives.
- **LinkedIn:** Utilitzat per la comunicació institucional a través de les pàgines de l'Ajuntament i Tarragona Turisme.
- **Altres plataformes:** Pinterest és gestionat pel PMTT i l'Ajuntament.

TGN Agenda: És una aplicació creada per l'Ajuntament de Tarragona per centralitzar i difondre activitats culturals, d'oci i esdeveniments a la ciutat. Permet als ciutadans i visitants consultar espectacles, exposicions, i activitats familiars. L'aplicació, disponible per Android, ha experimentat un creixement notable en descàrregues, arribant a 7.691 instal·lacions durant les festes de Santa Tecla de 2024. Malgrat aquest creixement, hi ha un problema d'accessibilitat a l'App Store per iOS. A més de TGN Agenda, s'han afegit altres apps com la del programa de Santa Tecla i el Concurs de Castells específiques de Cultura i la HUB Jove com a contenidor de propostes i iniciatives culturals per a joves.

Webs

Tarragona Cultura: La pàgina oficial de l'Ajuntament de Tarragona que difon la informació sobre les activitats culturals que impulsa l'Àrea de Cultura. Les seccions destacades són:

- **Destacats:** Esdeveniments culturals importants com festivals, concerts i exposicions.
- **Notícies:** Comunicats de premsa sobre l'àmbit cultural de la ciutat.
- **Agenda Cultural:** Permet consultar activitats per tipus d'esdeveniment, data i lloc, amb enllaços per a compra d'entrades o registre.

Tarragona Turisme: Gestiona el portal *tarragonaturisme.cat*, que promou esdeveniments culturals, patrimonials i gastronòmics. El web està disponible en 7 idiomes i inclou bàners destacats a la pàgina principal. Tarragona Turisme és el

principal canal de difusió d'esdeveniments com la Cavalcada dels Reis, el Festival Teta, Tàrraco Viva, i altres activitats de natura, esportives i familiars. El blog *Tarragona Experience* també complementa la difusió amb articles específics sobre la ciutat.

Webs de projectes culturals específics: Alguns esdeveniments culturals com el Festival SCAN, Mèdol – Centre d'Arts Contemporànies, el Concurs de Castells i Tàrraco Viva tenen webs pròpies per a una difusió més detallada.

Butlletins electrònics: Els butlletins electrònics són una eina clau per mantenir la ciutadania informada sobre les activitats culturals. Els butlletins actuals inclouen:

- Museu d'Història de Tarragona: Ha experimentat un creixement significatiu, amb 1.055 subscriptors el novembre de 2024 (un augment del 124% en menys d'un any).
- Lletres: Informació sobre activitats literàries a Tarragona, amb 441 subscriptors.
- Teatres de Tarragona: Té 12.788 subscriptors, amb segments específics per dansa, circ i espectacles infantils. Els butlletins són gestionats per diverses plataformes i estan disponibles per a la subscripció a través dels llocs web corresponents.

Grups de WhatsApp i Difusió Directa: Es fan servir grups de WhatsApp per distribuir informació cultural a la ciutadania, organitzats segons sectors i interessos específics.

TGN Blog: El blog de l'Ajuntament de Tarragona és una plataforma oficial de comunicació on es publiquen notícies i entrevistes sobre diversos temes, incloent-hi cultura. Es compta amb seccions com "Gent de TGN", "Tarragona al món", i "TGN és cultura" per mantenir la ciutadania informada sobre projectes culturals i altres qüestions d'interès.

b) Publicitat Exterior

La publicitat exterior és essencial per arribar a una audiència diversa. Alguns dels suports més utilitzats són:

- Plafons a la Rambla Nova: Gran format i ubicats en zones de gran visibilitat per mostrar esdeveniments destacats.
- Banderoles: Suports penjant en pals de llum a carrers comercials, amb dissenys visuals atractius per a capturar l'atenció.
- Culeres d'autobusos i tanques: Anuncis en la part posterior dels autobusos i en tanques publicitàries en zones de gran trànsit.
- Cartelleres i plafons informatius: Les cartelleres i plafons informatius estan situats en llocs públics com places o parcs, també en equipaments com

ara biblioteques o centres cívics, i en establiments comercials com cafeteries o forns.

c) Publicitat impresa

L'Ajuntament de Tarragona utilitza diversos materials impresos per garantir una comunicació efectiva dels esdeveniments culturals. Alguns dels més destacats inclouen:

- Catàlegs generals d'arts escèniques per cada estació (Primavera, Estiu, Tardor-Hivern).
- Publicacions específiques com festivals i cicles, per exemple, Festival d'Estiu, Festival Dixieland, Tarragona Sona Flamenc, entre d'altres.
- Festes i cicles gestionats per l'Ajuntament com Santa Tecla i Carnaval, amb programes i cartells impresos.
- Museus i centres culturals també generen materials impresos, com programes mensuals, catàlegs i cartells.

d) Mitjans de comunicació locals: Els mitjans locals de Tarragona juguen un paper important en la difusió d'esdeveniments culturals i activitats d'oci. A través de la televisió, ràdio, premsa escrita i mitjans digitals, l'Ajuntament manté informada la ciutadania sobre els serveis culturals de la ciutat. Els principals mitjans inclouen:

- Televisió Local (Tac12): Cobertura dels esdeveniments culturals amb reportatges, entrevistes i emissions en directe.
- Premsa escrita i digital: Diaris locals com Diari de Tarragona i Nació Digital Tarragona ofereixen reportatges, entrevistes i informació detallada.
- Ràdio local: Tarragona Ràdio i Ràdio Ciutat de Tarragona emeten programes culturals i informes sobre activitats de la ciutat.

e) Descomptes: Descomptes i promocions de Teatres de Tarragona: Els descomptes i promocions en els espectacles dels Teatres Tarragona busquen fer els esdeveniments culturals més accessibles i inclusius, amb l'objectiu de:

- Fomentar la participació cultural de tots els grups socials.
- Augmentar l'ocupació dels espectacles.
- Promoure la inclusió social i l'educació cultural.
- Estimular el consum cultural local i activitats en moments de baixa demanda.

Actualment, els descomptes disponibles són:

- +65 anys: 15%
- Joves (12-35 anys): 50%
- Infants (5-11 anys): 50%

- Carnet Tarragona Jove: 55%
- Carnet d'estudiant: 25%
- Mobilitat reduïda: 30%
- Carnet discapacitat, Família nombrosa, Monoparental, Aturats: 30%
- Grups o entitats: 15-25%
- PACK DUO (2 espectacles): 20%
- ABONAMENT 3 (3 espectacles): 25%
- ABONAMENT 5 (5 espectacles): 35%

A més, es facilita la participació ciutadana amb un codi QR al Teatre Tarragona per recollir opinions sobre la programació, amb sortejos de dues entrades per als participants.

f) Marxandatge de Santa Tecla: Cada any, amb el suport de l'Ajuntament, es crea marxandatge oficial de la festa de Santa Tecla, amb productes exclusius com samarretes, ventalls, i altres articles personalitzats amb la imatge gràfica de la festa. Aquest marxandatge té com a objectiu promocionar la cultura popular de la ciutat, finançar activitats de les entitats organitzadores, i apropar la festivitat als més joves, convertint-se en una eina de difusió cultural i un record de la celebració.

Anàlisi externa: abast i entorn

La comunicació busca ser inclusiva i dinàmica, afavorint la cohesió social i facilitant l'accés a recursos municipals per a entitats culturals menys vinculades a les programacions oficials. La mediació entre col·lectius i l'escolta activa de les seves necessitats són claus per promoure la interdisciplinarietat i connectar diverses realitats culturals. Accions com el projecte La Moixonera i l'Especial Dansa Tarragona exemplifiquen aquest enfocament inclusiu i participatiu, amb un impacte local i nacional.

Aquesta estratègia de comunicació vol garantir que la cultura sigui un motor de cohesió i transformació social, representant diverses veus i promovent la inclusió, la sostenibilitat i la proximitat. Això també facilita la projecció del territori com un referent cultural.

Context cultural i social

La ciutat de Tarragona té una població diversa amb un equilibri entre homes i dones a les edats més joves i adultes, però amb un major nombre de dones a partir dels 60 anys. Tarragona compta amb 28.199 joves (0-19 anys) i 55.188 adults (20-54 anys), que representen una base clau per a les activitats culturals. El grup de 65 anys o més, amb 31.654 persones, és important per a la societat, sobretot en el segment femení, indicant la necessitat de propostes culturals accessibles.

Segons el cens de l'INE de 2023, la província de Tarragona comptava amb una població de 848.592 habitants. La ciutat de Tarragona és el municipi més poblat, representant un 16,62 % de la població total de la província.

Resultat d'alguns dels estudis previs

L'informe sobre els canals de comunicació més utilitzats per la població de Tarragona, elaborat entre març i octubre de 2024, revela que la comunicació cultural de la ciutat necessita millores significatives. Es demana una agenda cultural única, més completa i coordinada, tant digital com física, així com una millor difusió de les activitats amb més antelació. També es destaca la necessitat d'espais físics per consultar la programació i unificar les xarxes socials per optimitzar la comunicació cultural.

Els canals més utilitzats per la ciutadania per rebre informació cultural són les xarxes socials (17,7%), seguides per cartells i plafons (11,2%), l'app TGN Agenda (11%) i l'entorn familiar (10,5%). Mentre que els mitjans tradicionals com la televisió i la ràdio són menys utilitzats.

Pel que fa a les entitats, els canals digitals (xarxes socials, mailing, pàgina web i app) representen gairebé el 50% de les respostes sobre com reben la informació cultural municipal.

7.2.- Objectius del Pla de Comunicació

Objectius generals

- Consolidar un sistema estable de comunicació bidireccional per fomentar la participació cultural de tota la ciutadania: La comunicació ha de ser el nucli que articuli les accions culturals municipals, garantint que la informació arribi a tota la ciutadania de manera clara i accessible, promovent la inclusió i l'equitat des de la participació ciutadana
- Vetllar per la coherència comunicativa: Garantir una comunicació coherent entre els diferents agents implicats, assegurant que els missatges siguin uniformes i alineats amb els valors de l'equitat i l'accessibilitat a la cultura.

Objectius específics

- Informar i difondre massivament l'activitat cultural: Crear canals eficients i accessibles (digitals i tradicionals) per difondre l'acció cultural municipal i també l'activitat cultural que genera la resta de la ciutat, per garantir que tota la ciutadania té accés a la informació actualitzada.
- Difondre els valors del pla: Comunicar els valors fonamentals del pla (equitat, participació, transversalitat, sostenibilitat, inclusió, igualtat de gènere, diversitat i accessibilitat) de manera clara, transparent i

inspiradora, promovent un sentit d'identificació i confiança en la ciutadania.

- Integrar els eixos transversals de gènere, diversitat i accessibilitat: Garantir que tant l'acció cultural com els missatges siguin inclusius, respectuosos amb la diversitat, i accessibles per a tots els col·lectius, amb especial atenció a persones amb discapacitat i a la pluralitat cultural i de gènere.
- Implantar l'escolta i la resposta per retroalimentar i adequar constantment la interacció entre totes les parts implicades en la vida cultural de la ciutat.
- Establir una línia de comunicació específica per acompanyar la implantació i el desenvolupament de la mediació cultural, facilitant-ne la comprensió, la visibilitat i la participació activa dels agents implicats per aconseguir l'activació dels drets culturals.
- Dinamitzar la comunicació per donar suport a creadors locals: Promoure la creació cultural local, donar visibilitat a artistes, creadors i comunitats, i enfortir les xarxes culturals del territori.

7.3.- Principis metodològics

La manera com aconseguir els objectius marcats passa per aquestes tres estratègies metodològiques:

- Processos i espais de comunicació comunitària: treball col·laboratiu per promoure participació cultural on allò més important és el mateix procés, la generació de vincles.
- Bastir un corpus viu de missatges que desgranen i expliquen sempre i a tot arreu els valors del pla estratègic (equitat, accessibilitat, participació, diversitat i interseccionalitat, perspectiva de gènere, transversalitat i participació, sostenibilitat, innovació, tradicions, gaudi, convivència, reflexió, coneixement, diàleg...) per unificar i donar sentit a tota la comunicació cultural municipal.
- Estructurar, prioritzar i reforçar considerablement els canals comunicatius digital i exterior (on l'exterior inclou també la presencialitat de punts d'informació i escolta cultural)

7.4.- Línies d'acció

a) Processos i espais de comunicació comunitària:

- Activitats (in)formatives i tallers que aprofundeixin en l'oferta cultural de la ciutat.
- Grups de treball i d'altres espais participatius per desenvolupar projectes col·laborativament.
- Jornades de portes obertes en diferents equipaments culturals.

- Accions adaptades per a grups específics (joves, gent gran, col·lectius vulnerables, nouvingudes, empresàries).
- Cicle de debats oberts amb persones expertes i ciutadania per reflexionar sobre el paper de la cultura a la ciutat. Es difondran els continguts i se'n farà feedback per ajustar les estratègies comunicatives.

b) Comunicació digital

- Optimitzar els canals digitals per atendre consultes en temps real i millorar l'accessibilitat a la ciutadania, amb canals de xat en viu i assistència directa.
- Fomentar la personalització de la web i la TGN Agenda per segmentar la informació cultural segons els interessos del públic (famílies, joves, etc.).
- Crear espais participatius digitals com enquestes i grups de discussió per involucrar la ciutadania en el disseny de les activitats culturals.
- Fomentar la cocreació i la participació ciutadana mitjançant xarxes socials, amb campanyes de publicitat de pagament per ampliar l'abast de les activitats culturals.
- Butlletí cultural mensual: un butlletí electrònic mensual per informar i implicar la ciutadania en la cultura. Inclouria notícies destacades, testimonis personals i una agenda d'activitats. Es personalitzaria segons interessos i es fomentaria la subscripció per reforçar la participació cultural i la transparència institucional.

c) Comunicació exterior i presencial

- Crear un punt d'informació i atenció presencial per oferir una comunicació directa, personalitzada i inclusiva amb la ciutadania, millorant la relació amb diversos col·lectius culturals.
- Millorar i ampliar la publicitat a l'espai públic, tant en suports ja existents com amb la implantació de nous suports.
- Infografies en llocs estratègics: plafons amb infografies clares i atractives en espais de gran afluència (com la Rambla Nova o mercats) per comunicar els valors del pla cultural. Inclourien codis QR, pantalles digitals i un disseny visual coherent. Es mesuraria l'impacte i es complementaria amb versions digitals.

d) Narrativa comuna i divulgació del pla

- A partir de la missió, visió i valors del pla estratègic Tarragona Cultura, es treballarà el desenvolupament dels missatges principals i secundaris i s'adaptaran a les necessitats comunicatives combinant el mode narratiu i el mode argumentatiu.
- Es crearà una identitat visual coherent i continguts inspiradors per mitjans digitals i tradicionals.

- Es llançarà una campanya multicanal per destacar valors com la diversitat, la inclusió i la sostenibilitat.
- Es produiran vídeos promocionals amb testimonis de la comunitat cultural.
- Es desenvoluparan accions específiques de comunicació per explicar el pla estratègic i el desenvolupament de les seves mesures.

7.5.- Proposta de recursos generals per a la comunicació cultural

Proposta 1: Creació d'una figura tècnica de comunicació estratègica dins de l'Àrea de Cultura

Diagnosi

L'Àrea de Cultura presenta una mancança estructural en comunicació, ja que no compta amb un professional dedicat exclusivament a aquesta funció. Aquesta absència dificulta la coordinació, la visibilitat i l'impacte de les activitats culturals, així com la coherència dels missatges difosos.

Proposta

Incorporar una persona tècnica de comunicació especialitzada en cultura per centralitzar i optimitzar la comunicació institucional i digital, reforçant la relació entre la institució i la ciutadania.

Funcions principals

- Disseny i execució d'un pla de comunicació anual per garantir una difusió eficient.
- Gestió de la imatge institucional, assegurant coherència visual i lingüística.
- Planificació digital i xarxes socials, supervisant estratègies i continguts, inclosa la TGN Agenda.
- Comunicació interna, mantenint informats els equips sobre activitats i objectius estratègics.

Accions per a la implementació

- Definir el perfil professional (formació en comunicació, experiència en gestió cultural i xarxes).
- Integració al departament amb definició de funcions i formació inicial.
- Seguiment i avaluació mitjançant indicadors clau (KPI) per mesurar impacte i participació.

Beneficis esperats

- Major visibilitat de les activitats culturals i participació ciutadana.
- Comunicació més professional, coherent i alineada amb els valors del pla.
- Estratègies digitals adaptades a les tendències actuals per una connexió més efectiva amb la ciutadania.

Proposta 2: Identitat digital cultural clarament tarragonina

Diagnosi

L'actual nom d'usuari @tgncultura presenta limitacions en la seva identificació externa. Tot i que s'inspira en el model de @bcncultura, la sigla "TGN" no té la mateixa notorietat que "BCN" i pot generar confusió entre públics no locals. Altres ciutats com Girona i Lleida utilitzen noms complets (@gironacultura, @cultura_lleida), facilitant el reconeixement.

Proposta

Modificar el nom d'usuari a @tarragonacultura per millorar la identificació i el posicionament digital de la ciutat, seguint l'exemple d'altres municipis i garantint coherència amb la marca institucional (@tarragona_cat).

Accions per a la implementació

- Actualització del nom d'usuari a totes les xarxes socials.
- Comunicació interna i externa per informar del canvi i evitar pèrdua de seguidors.
- Optimització SEO i etiquetes (#TarragonaCultura) per millorar visibilitat i posicionament.
- Alineació amb la marca institucional, col·laborant amb l'Ajuntament per garantir coherència.
- Monitorització i ajustaments per mesurar impacte i adaptar estratègia si cal.

Beneficis

- Identificació immediata amb Tarragona, facilitant la connexió emocional i geogràfica.
- Coherència de marca amb altres perfils institucionals i municipis catalans.
- Millor posicionament digital, fent més accessible la informació cultural.
- Connexió amb nous públics i ampliació de l'abast de la comunicació cultural.

Proposta 3: Elaborar un pla de xarxes socials amb estratègia definida

Diagnosi

Actualment, la gestió de les xarxes socials de Tarragona Cultura no segueix un pla estratègic estructurat, sinó que es basa en la publicació d'actualitat sense un enfocament clar. Aquesta mancança impedeix una presència digital coherent i impactant, dificultant la connexió amb la diversitat cultural de la ciutat i la participació ciutadana.

Proposta

Implementar un pla de xarxes socials estructurat per potenciar la presència activa, coherent i interactiva de Tarragona Cultura a Instagram, TikTok, X, Facebook i YouTube. Això inclou contingut adaptat a cada plataforma, diversificació de formats i accions per fomentar la participació ciutadana i el talent local. La figura d'un community manager especialitzat seria essencial per coordinar aquestes accions.

Accions per a la implementació

- Dissenyar un pla estratègic amb objectius clars i línies de contingut definides.
- Recuperar iniciatives d'èxit i generar nous projectes per dinamitzar la comunitat.
- Crear un calendari de continguts amb temàtiques fixes i contingut adaptat a cada xarxa.
- Impulsar la participació ciutadana amb concursos, enquestes i interacció directa.
- Monitoritzar i mesurar l'impacte per ajustar l'estratègia segons resultats.

Beneficis

- Major coherència i impacte en la comunicació digital de Tarragona Cultura.
- Major interacció i fidelització de la comunitat cultural local i externa.
- Promoció del talent local i creació d'un espai de participació activa.
- Adaptació a les tendències actuals per potenciar la visibilitat i atractiu de la ciutat.

Proposta 4: Calendari cultural unificat**Diagnosi:**

Tarragona no disposa d'un calendari cultural centralitzat, fet que dificulta l'accés i la visibilitat de les activitats culturals. La informació es distribueix de manera fragmentada a través de diversos canals, cosa que pot provocar confusions i reduir la participació ciutadana.

Proposta:

Crear un calendari cultural unificat en línia que integri totes les activitats culturals de la ciutat, complementat amb un calendari físic de sobretaula destacant els esdeveniments més importants. Aquest sistema permetria als ciutadans accedir a la informació de manera fàcil i adaptable als seus preferències de format (digital o físic).

Accions per a la implementació:

- Calendari en línia integrat a la web de Tarragona Cultura, accessible des de qualsevol dispositiu.
- Integració amb entitats locals perquè actualitzin les seves activitats.
- Implementació de filtres avançats (tipus d'activitat, ubicació, edat, preu) i mapa interactiu.
- Calendari físic de sobretaula amb imatges i esdeveniments destacats, amb codis QR per accedir a la versió digital.

Beneficis:

- Millora l'accés i la visibilitat de les activitats culturals.
- Facilita la planificació i participació ciutadana.
- Fomenta la participació en activitats a través de diversos canals.
- Reforça la imatge cultural de la ciutat amb la sinèrgia entre formats digitals i físics.

Proposta 5: Servei d'informació digital i presencial per a la difusió cultural**Diagnosi:**

L'accés a la informació cultural de Tarragona és dispers i poc homogeni. La informació es publica en diverses plataformes no centralitzades, la qual cosa dificulta la planificació i la participació ciutadana. A més, no hi ha un canal clar per transmetre els valors i objectius de la política cultural municipal.

Proposta:

Desenvolupar un servei d'informació cultural integrat que combini eines digitals amb punts d'informació presencials a la ciutat. Això garantiria un accés fàcil, ràpid i personalitzat a la programació cultural, promovent la mediació cultural i millorant la cohesió social.

Accions per a la implementació:

- Plataforma web centralitzada amb un calendari complet, notícies, recursos multimèdia i una secció sobre els valors de la política cultural de Tarragona.
- Punts d'informació físics en llocs estratègics (oficines de turisme, centres cívics, biblioteques) amb mobiliari urbà informatiu modernitzat i pantalles digitals interactives.
- Millorar l'app TGN Agenda amb notificacions personalitzades, mapes interactius i inscripcions a esdeveniments.
- Crear un butlletí mensual amb programació actualitzada i descomptes per a subscriptors.

Beneficis:

- Millora l'accés a la informació cultural, facilitant la participació ciutadana i l'accés als esdeveniments.
- Promou la inclusivitat i la cohesió social mitjançant la mediació cultural.
- Optimitza l'ús de tecnologies digitals per millorar la comunicació cultural.
- Proporciona una experiència més personalitzada i accessible a tots els ciutadans i visitants.

8.- Recursos

Arran de la finalitat última del Pla Estratègic Tarragona Cultura de vetllar pels drets culturals i facilitar les pràctiques culturals, és imprescindible que l'administració doni una resposta única com a servei públic. Per aquest motiu, i com s'introdueix en el document, el Pla planteja les accions d'impuls cultural des de l'acció municipal en conjunt, comptant amb els serveis de Cultura i Patrimoni i també amb Relacions Ciutadanes i la Xarxa de Centres Cívics, Joventut i Cooperació, Institut Municipal d'Educació, Institut Municipal de Serveis Socials, Tarragona Impulsa, Capacitats Diverses, Igualtat, Polítiques Feministes i LGTBI+ i altres departaments que s'impliquen en activitats que incorporen accions o plantejaments culturals.

8.1. Recursos infraestructurals i materials

El Pla Estratègic Tarragona Cultura parteix de la premissa que qualsevol equipament cultural amb vocació de servei públic pot esdevenir un equipament comunitari al servei i a disposició de la cultura i amb accés a la ciutadania. Així doncs la finalitat és que les persones, col·lectius i associacions puguin fer ús dels espais i recursos municipals disponibles i també dels equipaments i mitjans de la xarxa cultural del municipi, segons les possibilitats, condicions d'ús, límits i recursos disponibles en cada moment.

L'acció cultural doncs es realitza en una xarxa d'agents de suport a la pràctica cultural, que engloba diferents àrees i serveis municipal, especialment la Xarxa de Centres Cívics, l'Institut Municipal d'Educació, Joventut, Cooperació i l'Institut de Serveis Socials entre altres. Es treballa conjuntament i de forma coordinada per acollir tota mena de projectes, propostes i accions que requereixin aquests serveis, ja siguin en forma d'infraestructures, eines i recursos materials o suport i assessorament. Aquesta característica permet policentralitzar les accions culturals i facilitar l'accés a la cultura en diferents nivells de participació i graus d'implicació a la població i als actius culturals.

A continuació es fa referència a aquells plans estratègics que impliquen equipaments i que depenen exclusivament del Servei Municipal de Cultura. La

resta dels equipaments municipals es desenvoluparan en funció de les directrius establertes en el seu àmbit.

Pla de Biblioteques de Tarragona

El Mapa de lectura pública de Catalunya planifica les polítiques bibliotecàries diagnosticant la situació actual i referenciant-la amb l'ideal amb la finalitat de recollir els àmbits i accions que marquen les inversions en aquesta matèria. Tarragona necessita fer un esforç per donar compliment a aquestes necessitats i, per tant, desplegar aquest Pla sota el paraigües del Pla Estratègic Tarragona Cultura ja que a més és un dels àmbits més reclamats en les sessions participatives de la diagnosi prèvia a aquest Pla.

Així doncs, està previst que el Pla de Biblioteques 2026-2041 es redacti entre el darrer trimestre del 2025 i el primer semestre del 2026 amb la finalitat d'iniciar la tramitació d'aprovació durant a la primavera de 2026.

El Pla de Biblioteques ha de plantejar l'enfoc dels serveis municipals de biblioteques a Tarragona i ha de concretar la previsió de la construcció de les biblioteques municipals per tal de complir les previsions del Mapa de lectura pública.

Actualment està en tràmit el desenvolupament del projecte d'obra per ampliar la Biblioteca Pepita Ferrer (previst per dur-ho a terme dins el primer trienni del pla) i la reobertura del punt de lectura de Sant Pere i Sant Pau (previst arrencar juntament amb la posada en marxa del Pla Estratègic).

Pla equipaments

El Pla d'equipaments culturals ha de planificar i donar resposta a les necessitats en matèria d'equipaments culturals per tal de garantir l'accés a la cultura a tota la població, en igualtat d'oportunitats i en les millors condicions, tot fomentant el reequilibri territorial i la cohesió social.

Per tal de complir amb les funcions d'aquests equipaments culturals pel que fa a les pràctiques culturals, creacions i projeccions, aquests també han d'esdevenir espais de trobada, de diàleg i de relació.

És per aquest motiu que cal elaborar un Pla d'equipaments culturals de Tarragona que reculli els usos, activitats i espais destinats a aquestes finalitats.

L'elaboració del Pla d'equipaments culturals 2028-2041 es desenvolupa en dues fases essencials:

- L'estudi de la planificació dels equipaments culturals a Tarragona, a desenvolupar entre el darrer trimestre de l'any 2027 i el primer de 2028 i en consideració als plans d'equipaments de la Generalitat

- L'aprovació del Pla d'equipaments culturals, aproximadament durant el darrer trimestre de 2028

8.2. Recursos econòmics

Subvencions a iniciatives i projectes culturals

Fins a l'any 2025 les aportacions econòmiques per al desenvolupament de projectes culturals es realitzen a través de subvencions nominatives. Arran de la diagnosi del Pla Estratègic i de les línies i objectius sorgits, el Pla proposa, a més de les nominatives destinades a projectes estratègics, incorporar les subvencions de concurrència competitiva per tal d'ampliar l'abast i plantejaments dels suports a l'acció cultural del teixit del territori a la ciutat.

L'evolució temporal per a la introducció de les subvencions competitives és:

- any 2027: estudi de les necessitats de recolzament a les entitats amb seu a la ciutat de Tarragona per a impulsar activitats obertes a la ciutadania i adreçades al municipi, és a dir, estudi de les possibles línies de subvencions i ajudes locals destinades a la promoció cultural.
- any 2028: elaboració i tramitació de les bases que regulen les subvencions de concurrència competitiva (procés participatiu).
- any 2029: previsió pressupostària destinada a les subvencions de concurrència competitiva i desplegament de les subvencions (previsió pressupostos 2029 i execució 2029)

Planificació dels recursos econòmics mínims

El desenvolupament del Pla Estratègic Tarragona Cultura implica la necessitat de planificar les polítiques públiques i per tant també dels recursos econòmics convenients per dur-les a terme. L'objectiu de la planificació estratègica pressupostària és assolir i estabilitzar el pressupost cultural en el 3% del total de les despeses municipals, essent aquests els recursos mínims necessaris per fer front a l'estructura bàsica dels serveis culturals i en cap cas limitant-ne el màxim a assolir.

L'any 2025, en redacció d'aquest Pla, la previsió de despesa total al llarg de l'any (pressupost inicial i incorporacions de modificacions de crèdit) és d'aproximadament un 2,65% respecte el pressupost total municipal.

Per tant, per a l'any 2026, es proposa consolidar el 2.65% en el pressupost inicial (sobre el pressupost total municipal de despeses) i, partir d'aquí, assolir un increment anual d'un 0.1% el 2027 i 2028 arribant al 3% el 2029 amb la finalitat de complementar l'entrada en vigor i execució de les subvencions dels projectes culturals. A partir del 2029, durant el segon quadrienni i finalització del Pla

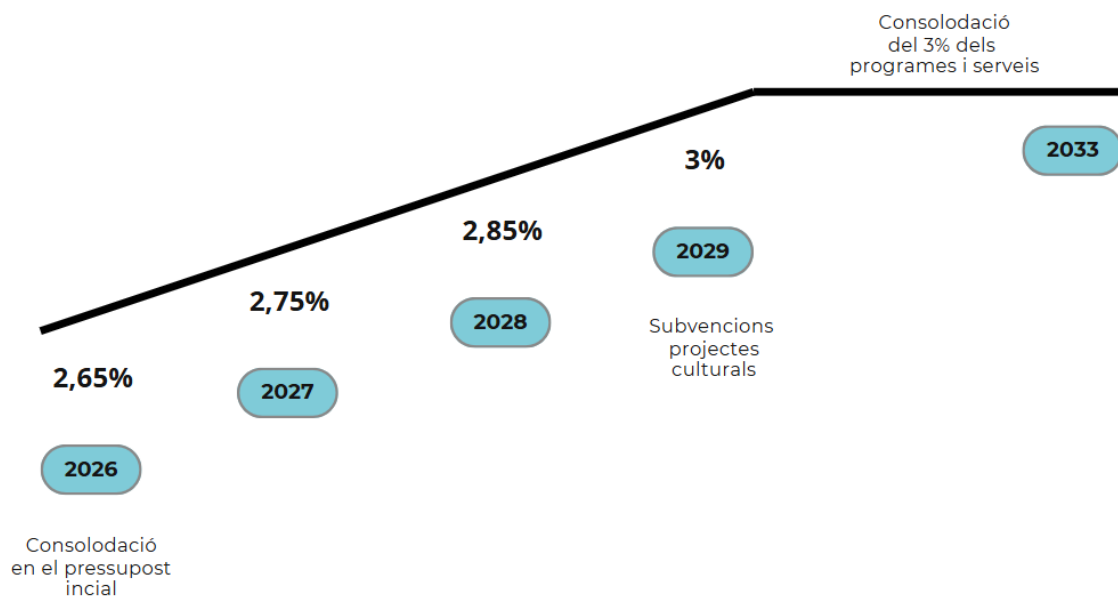
Estratègic, s'hauria de mantenir almenys el 3% per tal de materialitzar i estabilitzar els programes i accions.

** En els càlculs pressupostaris no es computa el Concurs de Castells per la seva bianualitat*

% de mediació cultural transversal:

Una de les línies estratègiques per al desenvolupament del Pla Estratègic Tarragona Cultura és la implementació de la mediació cultural com una metodologia de treball i mitjançant la qual es vetlla pel dret d'accés a la cultura.

El pressupost de les accions de mediació cultural s'impulsarà des de les partides pressupostàries de cada programació o servei cultura. També se'n promouran altres accions per impulsar accions transversals, per aquest motiu almenys el 3% del pressupost de les accions culturals (el 3% del "3% cultural") es destinarà a promoure accions transversals de mediació cultural, fomentant la interdepartamentalitat i la cooperació entre sectors o àmbits culturals en l'impuls d'accions de mediació. El primer any, 2026, només se n'hauria de preveure el 50% de l'import anual, ja que no es podran desplegar el conjunt de projectes i accions fins a la incorporació de la vacant de la persona coordinadora del programa de mediació cultural especificat a l'apartat de RRHH, a incorporar al 2026. A partir d'aquest any ja s'hauria d'incorporar el 3% del "3% cultural".

Per al càlcul es parteix de les partides predeterminades (capítols 2 i 4) i es mantenen com a sistema per estabilitzar el càlcul que es desenvolupa a **l'Annex 16**: Marc de referència per al càlcul pressupostari.

Els indicadors que s'aplicaran per avaluar els recursos econòmics són:

- Increment pressupostari total
- Compliment del % pressupostari inicial respecte a l'objectiu establert
- Compliment del % pressupostari destinat a projectes transversals de mediació cultural

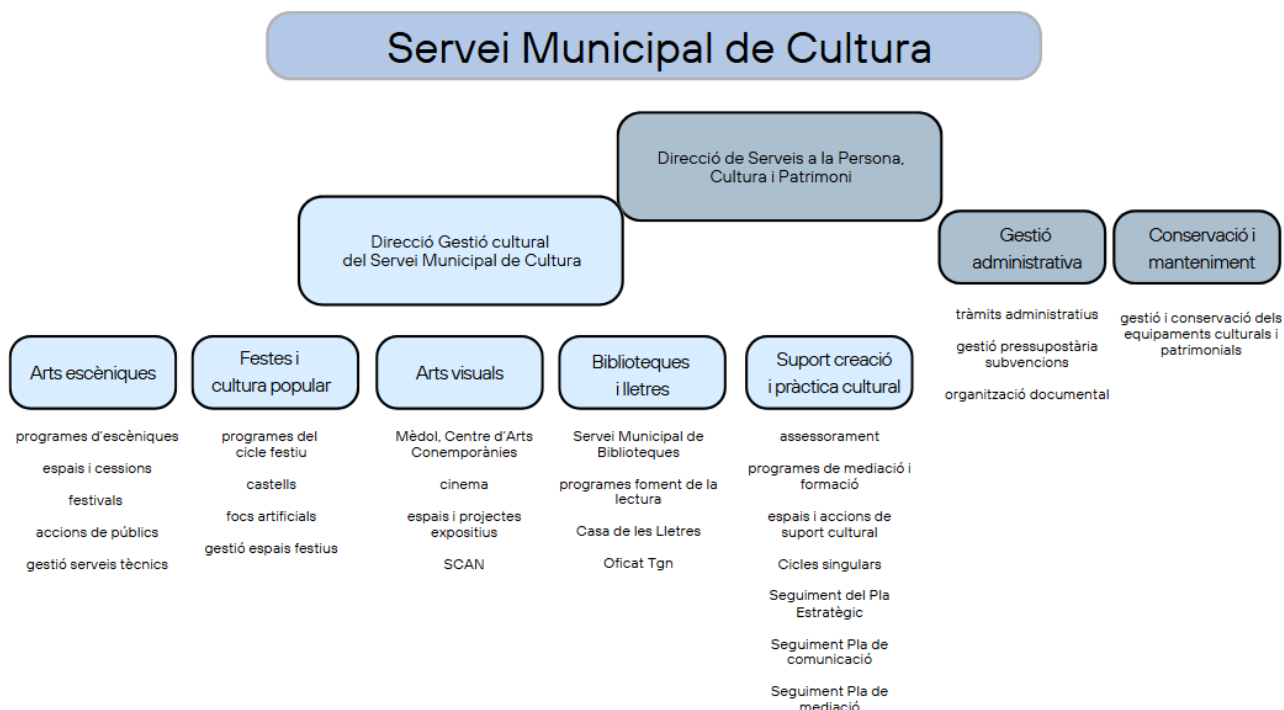
8.3. Recursos Humans

Com s'introdueix en aquest apartat, les polítiques culturals municipals no només es desenvolupen des de l'Àrea de Cultura (nom històric del servei municipal de Cultura) sinó que es complementen amb les aportacions realitzades des d'altres àmbits i sectors com l'Institut Municipal d'Educació, la Xarxa de Centres Cívics, les àrees de Joventut, Patrimoni, Igualtat, Polítiques Feministes i LGTBI+, Arxius, Cooperació, i l'Institut de Serveis Socials entre altres.

Àrees implicades en la gestió cultural municipal:

Ara bé, el gruix de les polítiques culturals municipals es gestiona des de la mateixa Àrea de Cultura (servei municipal de Cultura, part de Serveis a la Persona), que treballa en seccions segons l'àmbit cultural a desenvolupar, com es pot veure amb el següent esquema funcional:

Concreció d'accions de planificació interna dels Recursos Humans de l'Àrea de Cultura:

Per tal de dur a terme la planificació dels serveis culturals cal dotar-los de recursos humans. Per aquest motiu és necessari establir un diàleg continu amb el departament de Recursos Humans i preveure el personal necessari i les funcions a realitzar, especialment creant les places vacants per dur a terme les accions del Pla Estratègic Tarragona Cultura. És a dir, dotar els sectors amb el personal necessari per desenvolupar els programes.

Així doncs, durant els anys 2026 i 2027 es preveu definir les necessitats concretes organitzatives de l'Àrea de Cultura i, durant aquest mateix període, des del Servei Municipal de Recursos Humans es durà a terme el desplegament i execució de l'organigrama.

Per tal d'iniciar les accions transversals de comunicació i mediació cultural com a eixos de nova creació a impulsar amb l'arrencada del pla, les accions a desenvolupar pel que fa a la planificació dels recursos humans són, com a mínim, les següents:

- Creació i provisió d'una plaça vacant per coordinar els programes de comunicació i d'una plaça vacant de mediació cultural (ambdues a incorporar l'any 2026)
- Creació i provisió d'una plaça vacant per coordinar els serveis d'informació cultural (a incorporar l'any 2027)

Anualment, fruit del treball conjunt entre Recursos Humans i Cultura, es detallaran les accions concretes, llocs de treball i vacants per tal de desenvolupar el conjunt de programes del pla.

Els indicadors d'avaluació es centraran en el compliment dels objectius plantejats.

Formació interna

El mateix Pla d'acció de mediació cultural i el Pla Estratègic estableixen en les seves línies de treball la necessitat d'implementar formació continuada a les persones que gestionen les polítiques culturals municipals. Per aquest motiu, de forma anual, es realitzaran diferents jornades de sensibilització, formació i reflexió al voltant dels eixos de treball transversals amb la finalitat de millorar la qualitat de l'exercici de les nostres professions i estar actualitzats per implementar el Pla Estratègic.

Els indicadors d'avaluació en el cas de les formacions internes seran el nombre de formacions realitzades i el nombre de persones assistents.

9. Seguiment i avaluació

El Pla estratègic requereix un seguiment i avaluació continuada que garanteixi la seva implementació. Cal impulsar el desenvolupament i desplegament del Pla estratègic i avaluar el seu compliment amb la finalitat de dimensionar la seva incidència.

L'avaluació serveix per valorar l'eficàcia i l'eficiència de les intervencions per fonamentar la presa de decisions estratègiques i el seguiment informant del desplegament de la implementació. També per verificar, assegurar i millorar les accions, aprendre, aplicar rectificacions i rendir comptes.

Les actuacions dutes a terme en el sector cultural municipal s'emmarca en les conceptualitzacions d'objectius. Aquests objectius es manifesten en el Pla Estratègic Tarragona Cultura i en els Plans d'acció de cada sector o àmbit cultural. És a dir, les eines de seguiment del Pla han d'aportar informació global de l'estat de desenvolupament i execució de les línies i objectius, i alhora cada pla d'acció o programa compta amb els seus propis objectius i indicadors clars com a eina de

control específica, observable i mesurable que, en global, permeten fer seguiment i avaluar les estratègies i replantejar-les, si s'escau.

Les accions culturals municipals es desenvolupen gràcies als serveis municipals de cultura i a les complicitats i el treball transversal amb altres departaments o sectors i, en especial a les aportacions d'entitats, col·lectius i ciutadania en general. Per aquest motiu, en les avaluacions és necessari comptar amb aquestes sinergies municipals i també els espais participatius de governança per tal de complir amb el retiment de comptes amb la ciutadania, degut al servei públic de l'àmbit cultural.

Les accions d'avaluació del Pla Estratègic Tarragona Cultura són:

- Realització de taules participatives sectorials anuals, amb convocatòria pública i oberta a tota la ciutadania en les quals, a través de dinàmiques de treball, s'avaluï el compliment dels objectius i les línies de treball proposades. Aquestes taules són: arts escèniques i música, arts visuals i indústries creatives, foment de la lectura i biblioteques, patrimoni immaterial i cultura popular tradicional, divulgació del patrimoni històric, comunicació, joventut.
- Publicació del recull de les memòries anuals de cada àmbit o sector cultural que es regeixen pels seus propis objectius i indicadors d'avaluació i els del mateix Pla Estratègic de forma genèrica i transversal.
 - Informe d'avaluació del Pla estratègic que estarà centrat especialment en la planificació estratègica, és a dir, en la coordinació i governança, el desenvolupament dels principis rectors i valors, les mesures transversals, la mediació com a metodologia de treball, l'estructura organitzativa, pressupostària, en la comunicació estratègica,...
 - El Pla Estratègic preveu aplicar sistemes d'avaluació qualitativa pel que fa al grau de satisfacció de les accions que es realitzen amb la finalitat d'ajustar-les progressivament d'acord amb les percepcions rebudes. Alhora, també preveu disposar de dos espais de recepció de propostes i opinions com és el correu electrònic i en especial el punt d'informació cultural presencial que destaca per la comunicació bidireccional.
- Espais i jornades de debat i reflexió amb persones expertes en àmbits culturals transversals i/o sectorials que fan aportacions i recomanacions en relació a les línies estratègiques plantejades a nivell acadèmic, pràctic i amb mirades àmplies i territorialment extenses.
- Elaboració d'enquestes sobre els hàbits i consums culturals, així com demandes i propostes.

- Sessió pública, a la meitat i al final del Pla Estratègic per fer balanç i presentar l'assoliment de les diferents línies estratègiques. Aquesta convocatòria també es planteja com un espai d'avaluació qualitativa i de propostes de millora en les línies del següent Pla.

Pel que fa als mecanismes i òrgans de seguiment intern del pla estratègic, cal esmentar que el seguiment polític es desenvoluparà a través de les Comissions Informatives de Cultura, i la coordinació tècnica interdepartamental, a través del Transversal Tarragona Cultura (espai tècnic de treball interdepartamental). La coordinació entre els treballadors de gestió cultural es durà a terme en les reunions de coordinació i seguiment de Cultura.

Els eixos d'avaluació del Pla Estratègic es plantegen en dos àmbits per mesurar l'eficiència i l'eficàcia.

- Eixos per avaluar l'eficiència, que se centren en mesurar l'evolució de la gestió interna:
 - o Governança, coordinació i transversalitat
 - o Àmbit econòmic i pressupostari
 - o Estructura organitzativa i formació interna
 - o Plans d'acció
- Eixos per avaluar l'eficàcia, per avaluar el grau d'èxit del desenvolupament del Pla:
 - o Aplicació de la mediació cultural
 - o Mesures transversals: perspectiva de gènere i accessibilitat
 - o Seguiment de la comunicació estratègica

Cada pla d'acció té una durada en funció dels cicles propis (d'entre 2 i 4 anys). Un cop finalitzi un pla d'acció es revisarà i redefinirà a partir de l'avaluació i propostes a incorporar pel següent cicle temporal. El Pla Estratègic Tarragona Cultura té una durada de vuit anys però serà sotmès a anàlisi de compliment en el seu quart any, per tal de poder redireccionar, corregir o posar èmfasi en unes o altres línies i accions, si correspon, amb la finalitat de donar compliment a les propostes plantejades inicialment i sempre tenint en compte l'evolució social i cultural del context.

Els valors en què se centra l'avaluació del Pla Estratègic Tarragona Cultura són:

- Transparència i retiment de comptes
- Participació en avaluació i construcció de línies estratègiques
- Avaluació realista (que impliqui senzillesa en la presentació de resultats)
- Espai d'avaluació obert i proper
- Avaluació centrada en els processos (aprenentatges, servei públic, incidències socioculturals,...)

En l'**Annex 17** es recull el quadre de comandament: indicadors d'avaluació per cada Pla d'acció, així com els del mateix Pla Estratègic, que figuren en el Pla d'Acció cultural transversal i Suport a la creació i la pràctica cultural, que és l'encarregat de fer-ne el seguiment.

10. Annexos

Relació d'annexos:

Annex 1.- Diagnosi i retorn de les taules, jornades i entrevistes

Annex 2.- Mesures transversals

Annex 3.- Pla de mediació cultural

Annex 4.- Pla d'acció de Cultura i Educació

Annex 5.- Pla d'acció sociocultural

Annex 6.- Pla d'acció de foment de la lectura

Annex 7.- Pla d'acció del Cicle festiu, cultura popular d'arrel tradicional i Patrimoni immaterial

Annex 8.- Pla d'acció de divulgació del Patrimoni i la història

Annex 9.- Pla d'acció d'Arts escèniques i música

Annex 10.- Pla d'acció d'Arts visuals

Annex 11.- Pla d'acció cultural transversal i Suport a la creació i la pràctica cultural

Annex 12.- Plans estratègics municipals que incideixen en la cultura

Annex 13.- Quadre resum d'accions a realitzar

Annex 14.- Temporalització

Annex 15.- Pla de Comunicació Tarragona Cultura 2033

Annex 16.- Marc de referència per al càlcul pressupostari

Annex 17.- Quadre de comandament: indicadors d'avaluació

Annex 18.- Marcs teòrics i referències bibliogràfiques